

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ

MESLEK İÇİ EĞİTİMİN ANALİZİ

VE

YENİ BİR METODOLOJİ ÖNERİSİ

Ankara 2023

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ

MESLEK İÇİ EĞİTİMİN ANALİZİ VE YENİ BİR METODOLOJİ ÖNERİSİ

Ankara
2023

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

MESLEK İÇİ EĞİTİM ANALİZİ

I. RAPORUN AMACI	5
II. RAPORLAMA YÖNTEMİ	5
A. Veri Toplama Aşaması.....	6
1. Anket.....	6
2. Eğitimlere İştirak ve Uzaktan Eğitim Gözlemleri.....	8
3. Saha Ziyaretleri ve Mülakatlar	10
B. Çalıştaylar	11
1. Yöntem Belirleme Çalıştayı	11
2. İş Zaman Planlaması Çalıştayı	11
3. Anket Soruları Çalıştayı	11
4. Uzaktan Eğitimi Değerlendirme Çalıştayı	11
5. Saha ve Kurum Ziyaretlerinin Planlanması Çalıştayı	11
6. İhtiyaç Analizi Anketinin Değerlendirilmesi ve Görev Dağılımları	12
7. Eğitim Değerlendirme ve Müfredatı Geliştirme Çalıştayı	12
III. YARGI EĞİTİMİNİN TARİHÇESİ ve KURUMSAL YAPILANMASI	14
A. Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının Meslek Öncesi Eğitimi.....	14
B. Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının Meslek İçi Eğitimleri	15
IV. MUKAYESELİ HUKUK AÇISINDAN MESLEK İÇİ EĞİTİM SİSTEMLERİ	17
A. Almanya’da Hâkimlerin ve Savcıların Eğitimi.....	17
B. Avusturya’da Hâkim ve Savcıların Eğitimi.....	19
C. İsviçre’de Hâkimlerin ve Savcıların Eğitimi.....	19
1. Hâkimlerin Meslek İçi Eğitimi	19
2. Savcıların Meslek İçi Eğitimi	21
D. Fransa’da Hâkim ve Savcıların Meslek İçi Eğitimi.....	22
E. İspanya’da Hâkim ve Savcıların Meslek İçi Eğitimi	23
1. İspanya Yargı Okulu [<i>Escuela Judicial</i> (Barcelona – Madrid)].....	23
2. İspanya Hukuk Araştırmaları Merkezi (<i>Centro de Estudios Jurídicos</i>).....	24
F. İngiltere’de Hâkim ve Savcıların Meslek İçi Eğitimi.....	25
G. Mukayeseli Hukuka Dayalı Ara Değerlendirme	25

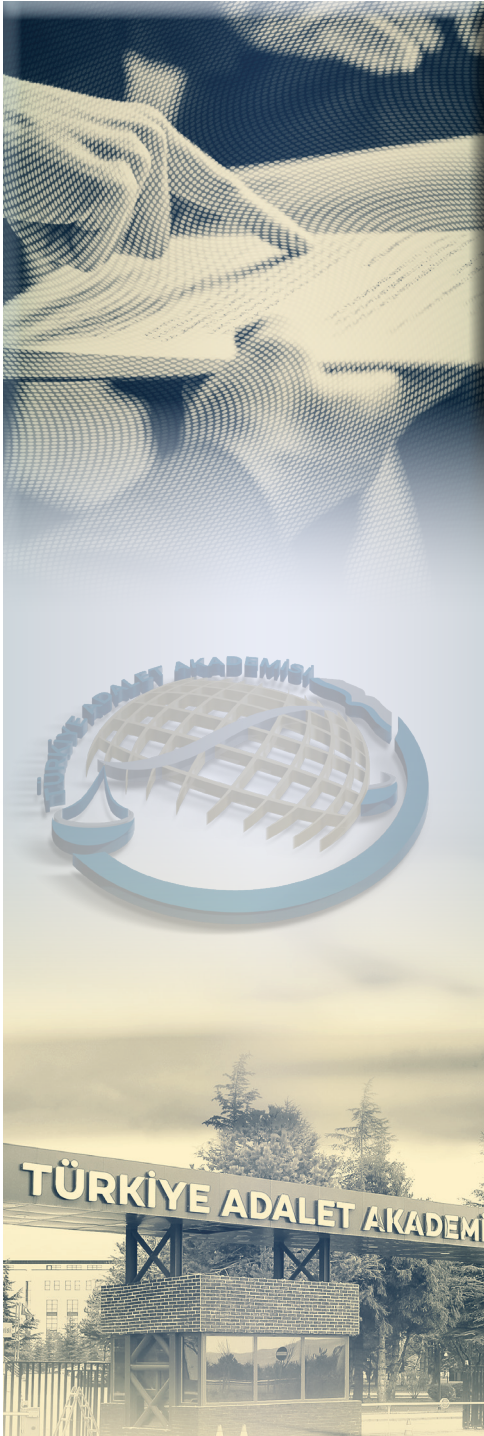
V. HÂKİM ve SAVCI MESLEK İÇİ EĞİTİM DEĞERLENDİRME ANKET SONUÇLARININ ANALİZİ.....	27
A. Demografik Bilgiler	27
B. Meslek İçi Eğitim İhtiyacının Değerlendirilmesi.....	29
1. Meslek İçi Eğitim Modelinin Değerlendirilmesi.....	29
2. Meslek İçi Eğitim Konularının Değerlendirilmesi	34
3. Meslek İçi Eğitimde Eğiticinin ve Eğitim Sürecinin Değerlendirilmesi.....	37
C. Meslek İçi Eğitime İlişkin Görüşlerin Değerlendirilmesi	38
D. Anket Sonuçları Hakkında Ara Değerlendirme	40
VI. SAHA ZİYARETLERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	42
A. Saha Ziyaretlerinde Paydaşlara Yöneltilen Sorular	44
B. Paydaşların Açıklamaları Çerçevesinde Hâkim-Savcı Eğitimine İlişkin Öne Çıkan Hususlar .	45
VII. ÖĞRETİM YÖNTEM ve TEKNİKLERİNE İLİŞKİN KATILIM VE GÖZLEM DEĞERLENDİRMELERİ	48
A. Mevcut Görüşlerin Değerlendirilmesi	48
1. Özel Hukukla İlgili Dersler	48
2. Ceza Hukukuyla İlgili Dersler.....	50
B. Öğretim Yöntem ve Tekniklerinin Değerlendirilmesi.....	51
1. Yüz Yüze Eğitimler.....	52
2. Uzaktan Eğitimler	56
VIII. YARGI EĞİTİMİNİN PLANLANMASI ve METODOLOJİK ARAYIŞLAR	60
A. Yargı Eğitiminin Planlanması	60
B. Yargı Eğitiminde Metodolojik Arayışlar	61
C. Yargı Eğitiminde Öğrenim Süreçlerinin Değerlendirilmesi	62
IX. YARGI EĞİTİMİNDE EĞİTİCİLERİN ROLÜ ve EĞİTİCİLER EĞİTİMİNİN YAPILANDIRILMASI	62
A. Yargı Eğitiminde Eğiticilerin Rolü	62
B. Eğiticiler Eğitimünün Yapılandırılması	63
X. MESLEK İÇİ EĞİTİME İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER	64

İKİNCİ BÖLÜM

MESLEK İÇİ EĞİTİM METODOLOJİSİ

I. ÖZEL HUKUK UYGULAMALARI	69
A. Özel Hukukla İlgili Yüz Yüze Yapılan Meslek İçi Eğitimler.....	69
B. Özel Hukukla İlgili Uzaktan Yapılan Meslek İçi Eğitimler	71
II. CEZA HUKUKU UYGULAMALARI	72
A. Ceza Hukukuyla İlgili Yüz Yüze Yapılan Meslek İçi Eğitimler	72
B. Ceza Hukukuyla İlgili Uzaktan Yapılan Meslek İçi Eğitimler.....	74

III. İDARE HUKUKU UYGULAMALARI	75
A. İdare Hukukuyla İlgili Yüz Yüze Yapılan Meslek İçi Eğitimler	76
B. İdare Hukukuyla İlgili Uzaktan Yapılan Meslek İçi Eğitimler	76
IV. DİĞER HUKUK UYGULAMALARI.....	76
A. Diğer Hukuk Uygulamalarıyla İlgili Yüz Yüze Yapılan Meslek İçi Eğitimler	76
B. Diğer Hukuk Uygulamalarıyla İlgili Uzaktan Yapılan Meslek İçi Eğitimler	78
V. UZAKTAN EĞİTİM MODEL ÖNERİLERİ	79
A. Uzaktan Eğitim Uygulama Çerçevesi	79
B. Uzaktan Eğitim Modelleri	85
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	90
KAYNAKÇA	93

GİRİŞ

Türkiye Adalet Akademisi; bilimsel, idari ve mali özerkliğe sahip bir kurum olarak 23 Temmuz 2003 tarih ve 4954 sayılı Kanun ile kurulmuştur. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçiş sürecinde 9 Temmuz 2018 tarih ve 30473 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesi ile ilgili Kanunun yürürlükten kaldırılması üzerine kısa süreli olarak kapatılmıştır. 02 Mayıs 2019 tarih ve 30762 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan 34 numaralı ‘Türkiye Adalet Akademisi Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’ ile Türkiye Adalet Akademisi yeniden kurulmuştur.

İlgili Kararnamenin 15 inci maddesine dayanılarak 20 Aralık 2019 tarihinde 30984 sayı ile çıkarılan ‘Türkiye Adalet Akademisinin Teşkilatı ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik’, Adalet Akademisinin kurumsal hedef ve ilkelerinin yanı sıra, sadeleştirilmiş teşkilat yapısına ilişkin esasları, hizmet birimleri ile diğer kurul ve görevlerini ve öğretim elemanlarına ilişkin hükümleri düzenlemiştir.

Hâkim ve savcı adaylarının meslek öncesi eğitimi ile yargı mensuplarının meslek içi eğitimlerinin yürütülmesinden sorumlu olan Türkiye Adalet Akademisinin yeniden yapılanma sürecinde eğitim vizyonu, “güven veren adalet için etkin eğitim” sloganında öz ifadesini bulmuştur. Bu vizyon doğrultusunda, ‘Hâkim ve Savcıların Meslek İçi Eğitiminin’ etkinlik ve verimliliğinin değerlendirilerek ‘adalete güven’ ilkesi temelinde geliştirilmesi ve iyileştirilmesi kurumsal bir hedef olarak belirlenmiştir.

Adalet Akademisi bu kurumsal hedefini yargı eğitiminin temel hedefi olarak 17 Aralık 2019 tarih ve

30981 sayılı ‘Türkiye Adalet Akademisi Meslek İçi ve Hizmet İçi Eğitim Hakkında Yönetmeliğin’ ilgili 5 inci maddesinde dermeyer etmiştir.

İlgili madde; ‘mesleki bilgi, beceri, birikim ve yeterlilik düzeyinin artırılması suretiyle mesleki ve kişisel gelişime katkı sağlanması; ‘ekonomik, sosyal, kültürel ve teknolojik gelişmelerin yakından takip edilerek hukuki problemlere ilişkin alternatif çözüm üretebilme becerisinin geliştirilmesi’; ‘insan haklarına ve evrensel hukuk ilkelerine uygun, adil, hızlı ve etkin yargılama yapabilme becerisinin geliştirilmesi’; ‘hukuk ve adalet alanındaki uygulamada yaşanan sorunların giderilmesi; ‘mevzuatta meydana gelen değişikliklerin uygulamaya yansıtılması ve uygulamada birliğin sağlanması’; ‘yargı eğitimi alanındaki uluslararası temel belgeler, ilgili kurumların stratejik planları, reform belgeleri ve eylem planları çerçevesinde eğitim programları düzenlenerek mesleki yetkinliğin geliştirilmesi’; ‘ilgililere, uzmanlık alanlarıyla ilgili bilgi kazandırılması, mevcut bilginin uygulamada nasıl kullanılacağına gösterilmesi ve bilimsel araştırma yaparak bilgiye erişme, bilgiyi değerlendirme ve yorumlama yeteneğinin kazandırılması’; ‘evrensel hukuk anlayışının içselleştirilmesine katkı sağlanması’; ve ‘meslek etiği bilincinin geliştirilmesi’ hedeflerini somut olarak düzenlemiştir.

Türkiye Adalet Akademisinin kurumsal vizyon ve himayesinde hazırlanmış olan bu değerlendirme ve sonuç raporu, on kişilik bir akademik heyet ve yayın kurulu tarafından hazırlanmıştır. Paydaş talepleri, dünyadan iyi uygulama örnekleri –Kara Avrupası Hukuk Sistemine mensup bazı ülke uygulamaları-, adalete güven ilkesi ve eğitim bilimsel gereklilikler doğrultusunda temellendirilmiş somut bir eğitim metodolojisi önerisi sunma hedefiyle hazırlanan raporun çalışmaları 19 Ekim 2021 tarihinde başlamıştır. Akademik çalışma grubu, raporlama faaliyetine öncelikle Türkiye Adalet Akademisi ‘Ölçme ve Değerlendirme Merkezi’ tarafından hazırlanmış olan ‘Meslek İçi Eğitim İhtiyacını Belirleme Anketi’ üzerine yapılan çalıştay ile başlamıştır. Adaylar da dahil olmak üzere tüm yargı mensuplarının katılımına açık biçimde düzenlenen anket çalışmasını takiben gerçekleştirilen saha ziyaretleri, çalıştaylar ve yüz yüze görüşmeler tüm paydaşların görüşlerini etkin katılımıyla almak amacıyla matuf olarak gerçekleştirilmiştir.

Yeni bir eğitim metodolojisi önerisi ile dikkate sunulan bu raporun teorik kurgusu, yukarıda değinilen hedef ilkeler üzerinden yapılandırılmıştır. Mevcut meslek içi eğitimlerin akademik içeriği bilgi-bilinçsel yetkinliği hedef alan bir perspektif üzerinden çerçevelendirilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda hem yüz yüze hem de uzaktan eğitimlerin nasıl geliştirilebileceği üzerinde durulmuştur. Sonuç olarak, raporda bir eğitim kurumu olan Türkiye Adalet Akademisinin modern eğitim-öğretim teknik ve metodolojilerinin kullanılmasında sürdürülebilir kurumsal bir kapasite oluşturması adına yüz yüze eğitim yanı sıra uzaktan eğitime dair süreç yönetimleri önerilmiştir.

Prof. Dr. Ali Cengiz KÖSEOĞLU

Editör

Meslek İçi Eğitim Analizi ve Yeni Bir Metodoloji Önerisi Yayın Kurulu

Prof. Dr. Ali Cengiz KÖSEOĞLU (Editör)	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniv. Hukuk Fakültesi.
Prof. Dr. Süleyman YILMAZ	Ankara Üniv. Hukuk Fakültesi.
Prof. Dr. Yücel GELİŞLİ	Gazi Üniv. Eğitim Fakültesi.
Prof. Dr. Selçuk KARAMAN	Ankara Hacı Bayram Veli Üniv. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi.
Doç. Dr. Engin SAYGIN	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniv. Hukuk Fakültesi.
Doç. Dr. Ersin ERDOĞAN	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniv. Hukuk Fakültesi.
Doç. Dr. Fahri Gökçen TANER	Ankara Üniv. Hukuk Fakültesi.
Dr. Öğretim Üyesi Sümeyye Hilal ÜÇÜNCÜ	Ankara Hacı Bayram Veli Üniv. Hukuk Fakültesi.
Dr. Öğretim Üyesi Elif Cemre HAZIROĞLU	Hacettepe Üniv. Hukuk Fakültesi.
Dr. Öğretim Üyesi Cansu KORKMAZ	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniv. Hukuk Fakültesi.

BİRİNCİ BÖLÜM

MESLEK İÇİ EĞİTİM ANALİZİ

I. RAPORUN AMACI

Bu raporun temel amacı, Türkiye Adalet Akademisinde hâkimlere ve Cumhuriyet savcılarına yönelik verilen meslek içi eğitimlerin karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi ve yeni bir meslek içi eğitim modeli önerisi sunulmasıdır.

Türkiye Adalet Akademisi tarafından verilen meslek içi eğitimler, Meslek İçi ve Hizmet İçi Eğitim Hakkında Yönetmeliği'nin 5. maddesinde, *"Meslek içi eğitim; hâkim ve savcılarının ihtiyaç duydukları konularda eğitim almayı talep etme hakkı ile görev ve yetki alanları ile ilgili eğitim programlarına katılma ödevi"* olarak tanımlanmıştır. Anılan hükümden anlaşıldığı üzere meslek içi eğitim hem bir hak hem de bir ödev olarak düzenlenmiştir. Bu raporun amacı da meslek içi eğitimlerin içeriğini zenginleştirerek hâkimlerin ve Cumhuriyet savcılarının uygulamada karşılarına çıkan sorunlar konusunda mesleklerini en yetkin şekilde icra edebilmelerini mümkün hâle getirmektir.

Türkiye Adalet Akademisi bünyesinde yürütülen bu çalışmanın amacına hizmet etmek üzere, hâkimler ve Cumhuriyet savcılarıyla yapılan görüşmeler neticesinde tespit edilen talepler ile mukayeseli hukuk sistemlerinde hâkim ve savcılarının eğitimi konusundaki yaklaşımlar dikkate alınmıştır. Bu doğrultuda, hem meslek içi uzaktan eğitim platformu aracılığıyla gerçekleştirilen online (çevrimiçi) eğitimler hem de meslek içi yüz yüze eğitimler değerlendirilmiştir. Değerlendirme yapılırken eğitimlerin içeriğinin yanı sıra eğitimlerin verilme yöntemleri de gözetilmiştir. Ayrıca çalışmada meslek içi eğitimlerin etkinliğini ve verimliliğini arttırmaya yönelik meslek içi eğitimlerin yürütülmesine dair önerilere yer verilmiştir.

II. RAPORLAMA YÖNTEMİ

Hâkimlere ve Cumhuriyet savcılarına yönelik meslek içi eğitimlerin daha verimli icra edilmesine yönelik bu çalışmada, saha ziyaretleri gerçekleştirilmiş ve bu ziyaretlerde mevcut meslek içi eğitimleri değerlendirici sorular yöneltilmiştir. Saha ziyaretlerinde adliyede görevli olan hâkimler ve Cumhuriyet savcıları, Bölge Adliye Mahkemeleri başkan ve üyeleri, öğretim üyeleri, Baro başkan ve yönetim kurulu üyeleri ile yapılan bu görüşmelerde meslek içi eğitime dair derslerin kapsamı, saatleri, eğiticiler hakkında görüşler ve öneriler değerlendirilmiştir.

Meslek içi eğitim ihtiyacını belirlemeye yönelik anket hazırlama çalışmaları gerçekleştirilerek kapsamlı sorulardan oluşan anket hazırlanmış ve ankete katılım sonucunda elde edilen veriler değerlendirme kriterleri kapsamında ele alınmıştır. Birtakım online eğitimlere katılım sağlanarak öncesinde hazırlanan uzaktan eğitim değerlendirme kriterleri kapsamında eğitimler verimlilik ve etkinlik yönünden incelenmiştir.

Bu raporlama yöntemleri kullanılarak anketlerden, uzaktan eğitim platformu aracılığıyla yürütülen online eğitime katılımlardan ve saha ziyaretlerinden elde edilen mevcut meslek içi eğitime dair bilgiler değerlendirilmiş, varılan sonuçlar rapora eklenmiş ve meslek içi eğitimlerin nasıl olması gerektiğine dair önerilere yer verilmiştir.

A. Veri Toplama Aşaması

Çalışmanın veri toplama aşamasında meslek içi eğitim ihtiyacını belirleme anketi yapılmış, uzaktan eğitimlere iştirak edilmiş ve saha ziyaretlerinde bulunulmuştur.

1. Anket

Meslek içi eğitimlere ilişkin ihtiyacın belirlenmesi, düzenlenecek eğitimlerin etkililiğinin geliştirilmesi ve veri elde edilebilmesi amacıyla bir anket hazırlanmıştır. Projede yer alan öğretim üyelerinin düzenledikleri çalıştaylar ve Türkiye Adalet Akademisi işbirliği sonucunda, "Meslek İçi Eğitim İhtiyacını Belirleme Anketi" oluşturulmuştur. Anket UYAP sistemi üzerinden görevde olan adli ve idari yargı hâkim ve Cumhuriyet savcılarında sunulmuştur. Ankete gönüllülük esasına göre 21216 hâkim ve Cumhuriyet savcısı katılım sağlamıştır.

Veri toplama aşamasında kullanılan söz konusu anket "Kişisel Bilgiler", "Meslek İçi Eğitim İhtiyacının Belirlenmesi", "Meslek İçi Eğitime İlişkin Görüşler" başlıkları altında üç bölümden ve toplam yirmi üç sorudan oluşmuştur.

Anketin ilk bölümünde katılımcıların cinsiyet, yaş, unvan, kıdem, görev yeri hakkında bilgileri alınmıştır.

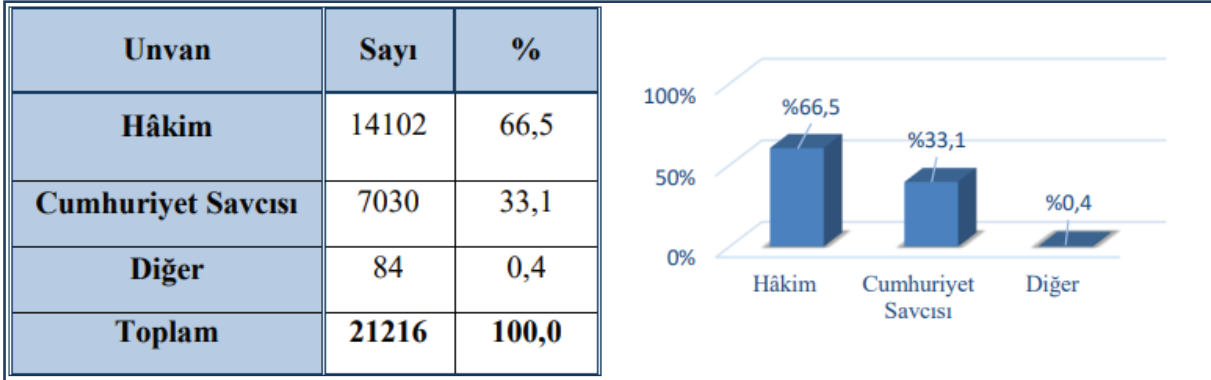
İkinci bölümde, meslek içi eğitimlerde hangi eğitim modelinin uygulanacağı, yüz yüze eğitim faaliyetlerinde eğitim süresi ve hangi zaman diliminde bu eğitimin tercih edileceği, uzaktan eğitim faaliyetlerinde eğitim süresi ve etkin katılım sağlanması amacıyla hangi zaman diliminin tercih edileceği, yüz yüze eğitimlerin nerede yapılması gerektiği, eğitimlerde katılımcı sayısı, hangi yöntemin kullanılması gerektiği, meslek içi eğitim alınması istenilen konular, meslek içi eğitimlerin kimler tarafından verilmesi gerektiği hakkında sorulara yer verilmiştir.

Üçüncü bölümde ise meslek içi eğitimlerin zorunlu olup olmaması, bu eğitimlerin terfinin bir parçası olup olmamasına dair sorular yöneltilmiş, Yargıtay, Danıştay ve Bölge Adliye Mahkemelerindeki eğitimler ile alınan meslek içi eğitimlerin verimli ve etkin bir şekilde yürütülmesi hakkında görüş ve öneriler alınmıştır.

Anketten elde edilen veriler Türkiye Adalet Akademisi Değerlendirme Merkezi tarafından "SPSS (*Statistical Package Program for Social Sciences*) version 22" kullanılarak çözümlenmiş ve uygulanan analiz sonuçları rapor haline getirilmiştir.

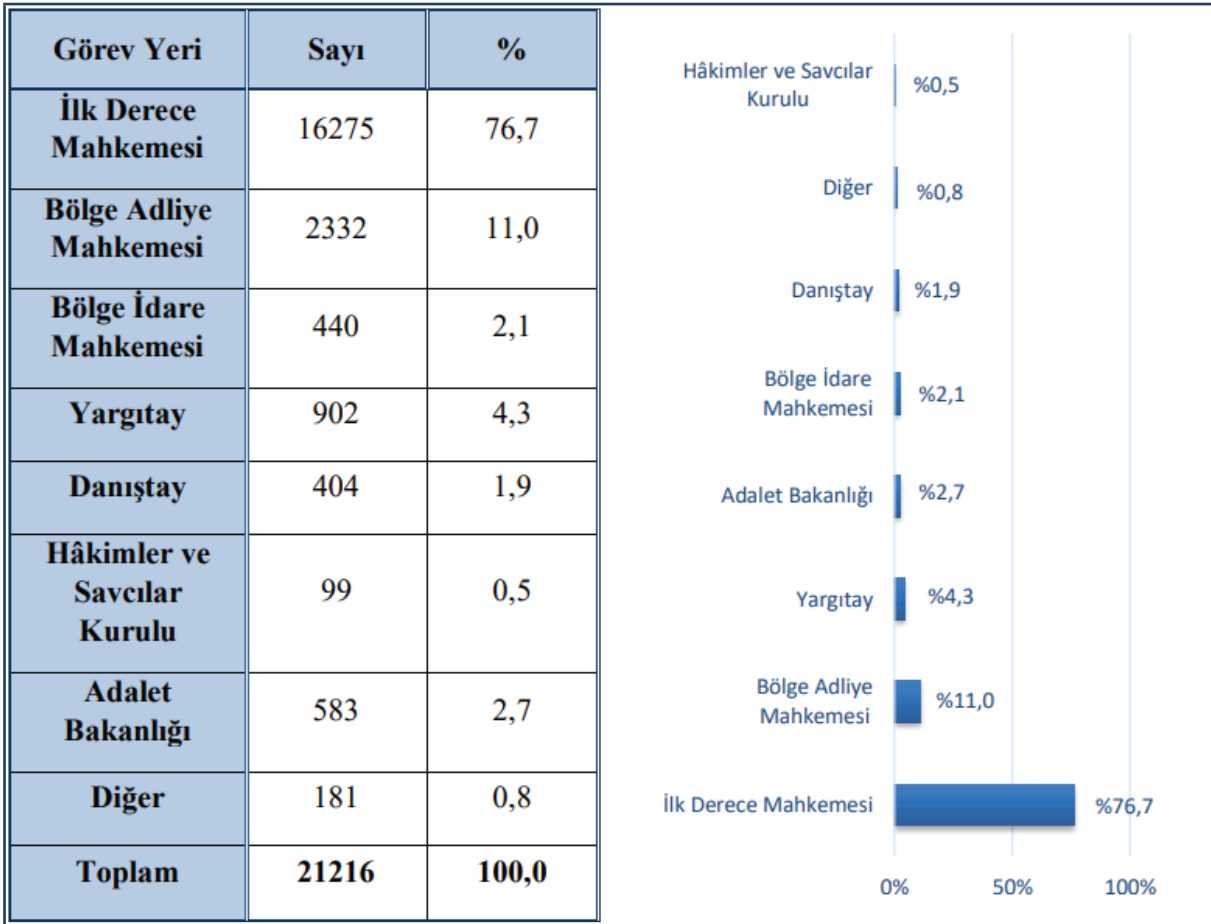

Ankete katılım sağlayanların unvanlarına göre dağılımı şu şekildedir:

Tablo 1: Ankete Katılım Sağlayanların Unvanlarına Göre Dağılımı

Ankete katılım sağlayanların görev yerlerine göre dağılımı şu şekildedir:

Tablo 2: Ankete Katılım Sağlayanların Görev Yerlerine Göre Dağılımı

2. Eğitimlere İştirak ve Uzaktan Eğitim Gözlemleri

Bu çalışma kapsamında meslek içi eğitimi değerlendirmek ve önerilerde bulunmak amacıyla hem yüz yüze ve hem de uzaktan eğitimlere gözlemci olarak katılım sağlanmıştır.

Yüz yüze eğitimler eğitim planı, katılımcı kabulü, eğitim yöntemleri ve eğitim sonrası değerlendirme çalışmaları gibi boyutlar üzerinden incelenmiştir. Yüz yüze gerçekleştirilen eğitim programı aşağıdaki gibidir.

Tarih	Yer	Eğitim Adı
13-15 Mayıs 2022	Bursa	İnfaz Savcıları Eğitimi
27-29 Mayıs 2022	Antalya	İmar Hukuku Uygulamaları Eğitimi
24-26 Haziran 2022	Van	İcra Hukuku Eğitimi

Tablo 3: İştirak Edilen Yüz Yüze Eğitimler

Meslek içi eğitimi değerlendirme ve geliştirme çalışmaları kapsamında, eğitimlerin müfredatı ve biçimi konusunda ihtiyaç ve beklentileri belirlemek üzere uzaktan eğitim değerlendirme kriterleri tespit edilmiştir. Bu kriterler doğrultusunda, uzaktan eğitim platformu aracılığıyla icra edilen aşağıdaki tabloda yer alan meslek içi eğitim konularından seçili özel hukuk ve kamu hukuku derslerine iştirak edilmiştir.

SIRA NO	EĞİTİM TARİHİ	KONU İÇERİĞİ	NEVİ VE ÇALIŞMA YÖNTEMİ	SÜRE	HEDEF KİTLE
1	23.02.2022 Çarşamba	TCK 243, 244, 245, 245 /A, 246 Maddeleri ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar	Uzaktan Eğitim	Yarım Gün	Asliye Ceza Mahkemesi Hâkimleri ve Cumhuriyet Savcıları
2	25.02.2022 Cuma	İhaleye Fesat Karıştırma Suçu	Uzaktan Eğitim	Yarım Gün	Ceza Mahkemesi Hâkimleri ve Cumhuriyet Savcıları
3	02.03.2022 Çarşamba	Zimmet, Rüşvet, İrtikap, Görevi Kötüye Kullanma	Uzaktan Eğitim	Yarım Gün	Ceza Mahkemesi Hâkimleri ve Cumhuriyet Savcıları
4	04.03.2022 Cuma	İtirazın İptali, Menfi Tespit ve İstirdat Davaları, Bu Konularda Yaşanan Güncel Sorunlar	Uzaktan Eğitim	Yarım Gün	Asliye Hukuk Mahkemesi Hâkimleri ile Ticaret Mahkemesi hâkimleri

SIRA NO	EĞİTİM TARİHİ	KONU İÇERİĞİ	NEVİ VE ÇALIŞMA YÖNTEMİ	SÜRE	HEDEF KİTLE
5	9.03.2022 Çarşamba	Kurum Zararı Davaları	Uzaktan Eğitim	Yarım Gün	Asliye Hukuk Mahkemesi Hâkimleri
6	11.03.2022 Cuma	Basın Yoluyla İşlenen Suçların Soruşturulmasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	Uzaktan Eğitim	Yarım Gün	Cumhuriyet Savcıları
7	16.03.2022 Çarşamba	Ağaç Kesme, Ormanda Açma, Yangına Sebebiyet Verme.	Uzaktan Eğitim	Yarım Gün	Ceza Mahkemesi Hâkimleri ve Cumhuriyet Savcıları
8	18.03.2022 Cuma	3194 Sayılı Kanununun 8. 18. 32. 40. 42. maddeleri, Planlama Faaliyetleri, Planların Yapılması, Çeşitleri, Değiştirilmesi, Revizyonu vs., Parselasyon, Kamulaştırma, Kentsel Dönüşüm	Uzaktan Eğitim	Yarım Gün	İdare Mahkemesi Hâkimleri
9	23.03.2022 Çarşamba	Kamulaştırma, Kamulaştırmaz El Atma	Uzaktan Eğitim	Yarım Gün	Asliye Hukuk Mahkemesi Hâkimleri
10	30.03.2022 Çarşamba	İnfaz Savcılığı Uygulamalarında Yaşanılan Sorunlar ve Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	Uzaktan Eğitim	Yarım Gün	Cumhuriyet Savcıları

Tablo 4: İştirak Edilen Uzaktan Eğitimler

Çalışmayı yürüten öğretim üyelerinin meslek içi eğitimlere katılımı sonucunda, derslerin süresi, derslerin işleme biçimi, soru-cevap şeklinde derslere katılım, eğitimlerde sunum gibi görsel bir malzeme kullanılıp kullanılmaması, derslerde örnekler verilmesi, eğiticinin uzmanlığı, ses ve görüntü kalitesi, ders notlarının paylaşılıp paylaşılmadığı, ders sonrası iletişim kurulmasına dair yönlendirme yapılıp yapılmadığı, uzaktan eğitime dair teknik sorunların varlığı hâlinde bunların nasıl giderileceğine dair bilgilendirme yapılıp yapılmadığı, ders öncesi ön hazırlık materyali paylaşılıp paylaşılmadığı, derslerde mesleki tecrübenin aktarılıp aktarılmadığı, teorik ve pratik eğitim arasında denge sağlanıp sağlanmadığı, eğiticinin ders başlangıcında ders, süre ve işleyiş hakkında bilgi verip vermediği ve zaman yönetimi hakkında değerlendirmelerde bulunulmuştur.

3. Saha Ziyaretleri ve Mülakatlar

Meslek içi eğitim analizinde kullanmak üzere veri elde edebilmek amacıyla dört ilde saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Saha ziyaretleri kapsamında 33 ayrı toplantıda 270 katılımcı ile görüşülmüştür. Meslek içi eğitim ihtiyacının belirlenmesi anketinde kullanılan sorular da dikkate alınarak saha ziyaretlerinde esas alınacak sorular öncesinde belirlenmiştir. Bu şekilde, anketle elde edilen sonuçlar saha ziyaretlerinden elde edilen çıktılarla karşılaştırılmıştır.

Meslek içi eğitimlerin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla saha ziyaretleri kapsamında Ankara ilinde Adalet Bakanlığı (Ceza İşleri Genel Müdürlüğü, Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü, Dış İlişkiler ve Avrupa Genel Müdürlüğü, Mevzuat Genel Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Başkanlığı, İnsan Hakları Daire Başkanlığı, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Eğitim Dairesi Başkanlığı, İç Denetim Birimi Başkanlığı), Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Ankara Bölge İdare Mahkemesi, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi, Türkiye Barolar Birliği ve Ankara adliyesine ziyaretler gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyeleri ile görüşülmüştür.

Bursa ilinde yapılan saha ziyaretlerinde, Bursa Bölge Adliye Mahkemesinde başkan ve üyelerle, Bursa adliyesinde ve Gemlik adliyesinde hâkim ve savcılarla, Bursa Barosu başkan ve yönetim kurulu üyeleriyle ve Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyeleriyle görüşmeler yapılmıştır. Bunun yanında, 13-15 Mayıs 2022 tarihinde Bursa’da gerçekleştirilen “İnfaz Savcıları Eğitimi”ne katılım sağlanarak eğitimciler ile eğitim süreci gözlemlenmiş ve önceden belirlenen kriterler kapsamında değerlendirmeler yapılmıştır.

Antalya ilinde yapılan saha ziyaretlerinde, Antalya Bölge Adliye Mahkemesi ve Antalya İdare Mahkemesi, Antalya adliyesi, Kemer adliyesi ve Serik adliyesinde görev yapan hâkim ve savcılarla, Antalya Barosu başkan ve üyeleriyle, Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyeleriyle görüşülmüştür. Bununla birlikte, Antalya’da 27-29 Mayıs 2022 tarihinde icra edilen “İmar Hukuku Uygulamaları Eğitimi”ne katılım sağlanarak, eğitime dair gözlemler ve varılan sonuçlar meslek içi eğitim analizi bakımından değerlendirilmiştir.

Van ilinde yapılan saha ziyaretlerinde ise Van Bölge Adliye Mahkemesi’nde, Van İdare Mahkemesi’nde, Van adliyesinde ve Gürpınar (Gevaş) adliyesinde mülâkatlar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 24-26 Haziran 2022 tarihinde Van’da düzenlenen “İcra Hukuku Eğitimi”ne iştirak edilmiş ve eğitime dair değerlendirmeler yapılmıştır.

Saha ziyaretlerinde Türkiye Adalet Akademisi eğitim müfredatı, müfredatta yer alan dersler, ders sayıları, ders saatleri, ders içerikleri, müfredata eklenmesi önerilen özel hukuk ve kamu hukuku dersleri, savcılık dersleri, adalet yönetimi ve mesleki kültür dersleri, kişisel gelişim alanındaki dersler, mevcut eğitim modeli, uzaktan eğitim, mahkeme stajlarının etkinlik ve verimliliği hakkında sorular yöneltilmiş ve bu hususlara dair görüşler ile değerlendirmeler alınmıştır.

B. Çalıştaylar

1. Yöntem Belirleme Çalıştayı

Proje başlangıcında öncelikle projede çalışacak akademisyenler ile Türkiye Adalet Akademisi yöneticilerinin katılımıyla projenin nasıl yürütüleceği, hangi aşamalarda nelerin yapılacağı ve kimlerin projede görev alacağı 19 Ekim 2021 tarihli çalıştayda belirlenmiştir.

2. İş Zaman Planlaması Çalıştayı

Proje kapsamında yapılması planlanan anket çalışması, mülakatlar ve çalıştayların takvimi 6 Ocak 2022 tarihli çalıştayda belirlenmiştir.

3. Anket Soruları Çalıştayı

2 Şubat 2022 ve 18 Şubat 2022 tarihli çalıştaylarda taslak anket formu hazırlanarak Türkiye Adalet Akademisi ile paylaşılmıştır. Türkiye Adalet Akademisinin anket üzerinde çalışmasının ardından 11 Mart 2022 tarihinde ankete eklenmesi yönünden faydalı görülen sorular Türkiye Adalet Akademisine bildirilmiş, 25 Mart 2022 tarihinde ankete son hali verilmiştir.

4. Uzaktan Eğitimi Değerlendirme Çalıştayı

25 Şubat 2022 tarihli çalıştayda uzaktan eğitim konusu üzerinde durulmuş ve uzaktan eğitimin değerlendirilmesi kriterleri belirlenmiştir. Ayrıca uzaktan eğitim derslerine iştirak etme bakımından görev dağılımı yapılmıştır.

5. Saha ve Kurum Ziyaretlerinin Planlanması Çalıştayı

Saha ziyaretlerinde gidilmesi planlanan kurumlar ve illerde yapılacak görüşmelerde hangi adli birim ve kurumların ziyaret edileceği ve kimlerle görüşüleceği 10 Mart 2022 tarihli çalıştayda belirlenmiştir. Görüşmelerde sorulacak olan soru formları ve sonrasında hazırlanacak raporların şablonları oluşturulmuştur.

6. İhtiyaç Analizi Anketinin Değerlendirilmesi ve Görev Dağılımları

24 Mart 2022 tarihli çalıştayda Adalet Akademisi Ölçme ve Değerlendirme Merkezi tarafından UYAP üzerinden yapılan değerlendirme anketinin sonuçları sunulmuş ve tartışılmıştır. Sonraki aşamada yapılacak işlerin görev dağılımı gerçekleştirilmiştir.

7. Eğitim Değerlendirme ve Müfredatı Geliştirme Çalıştayı

8 Nisan 2022 tarihli çalıştayda eğitimlerin değerlendirilmesi ve müfredatı geliştirme çalışmaları ele alınmış ve ara raporun hazırlanmasına dair çalışma gerçekleştirilmiştir.

ÇALIŞTAY	TARİH
Yöntem Belirleme Çalıştayı	19 Ekim 2021
İş Planlaması Çalıştayı	6 Ocak 2022
Anket Soruları Değerlendirme Çalıştayı	25 Mart 2022
Uzaktan Eğitimi Değerlendirme Çalıştayı	25 Şubat 2022
Saha ve Kurum Ziyaretlerinin Planlanması	10 Mart 2022
İhtiyaç Analizi Anketinin Değerlendirilmesi ve Görev Dağılımları	24 Mart 2022
Eğitim Değerlendirme ve Müfredatı Geliştirme Çalıştayı	8 Nisan 2022

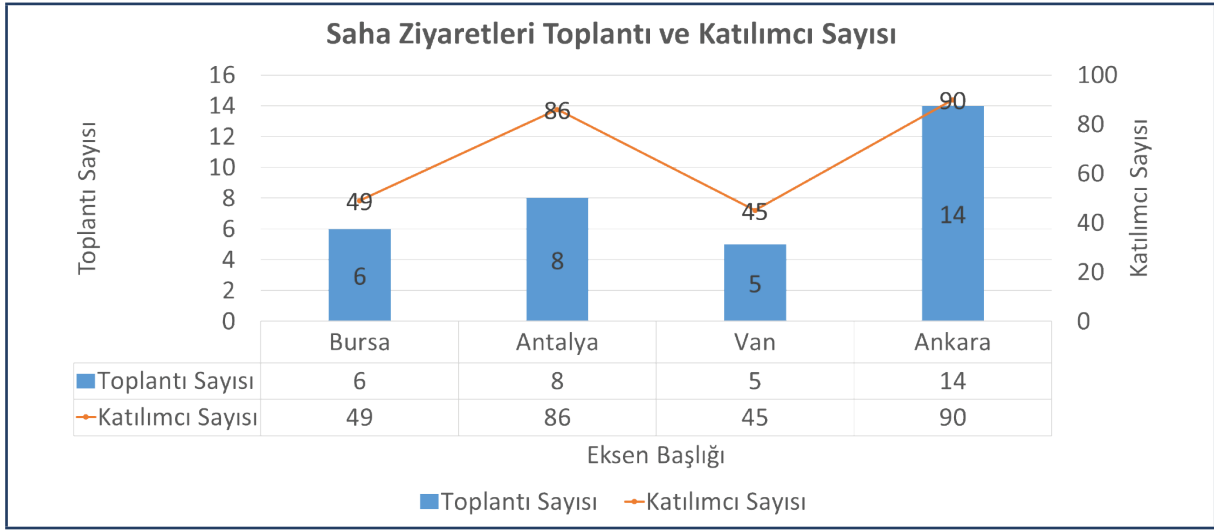
Tablo 5: Gerçekleştirilen Çalıştaylar

SAHA ZİYARETLERİ	KURUM	TARİH
ANKARA	Adalet Bakanlığı (Ceza İşleri Genel Müdürlüğü, Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü, Dış İlişkiler ve Avrupa Genel Müdürlüğü, Mevzuat Genel Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Başkanlığı, İnsan Hakları Daire Başkanlığı, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Eğitim Dairesi Başkanlığı, İç Denetim Birimi Başkanlığı)	14 Eylül 2022 22 Eylül 2022
	Anayasa Mahkemesi	28 Ekim 2022
	Hâkimler ve Savcılar Kurulu	22 Eylül 2022
	Yargıtay	26 Eylül 2022
	Danıştay	12 Ekim 2022
	Ankara Bölge Adliye Mahkemesi	20 Eylül 2022
	Ankara Bölge İdare Mahkemesi	12 Ekim 2022
	Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi	19 Eylül 2022
	Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi	19 Eylül 2022
	Ankara Adliyesi	20 Eylül 2022
	Türkiye Barolar Birliği	27 Ekim 2022
BURSA	Bursa Bölge Adliye Mahkemesi	13-15 Mayıs 2022
	Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi	
	Bursa Adliyesi Hâkimler	
	Bursa Adliyesi Savcılar	
	Gemlik Adliyesi	
	Bursa Barosu Başkanlığı	
ANTALYA	Antalya Bölge Adliye Mahkemesi	26-29 Mayıs 2022
	Antalya İdare Mahkemesi	
	Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi	
	Antalya Adliyesi Hâkimler	
	Antalya Adliyesi Savcılar	
	Serik Adliyesi	
	Kemer Adliyesi	
Antalya Barosu Başkanlığı		
VAN	Van Bölge Adliye Mahkemesi	24-26 Haziran 2022
	Van İdare Mahkemesi	
	Van Adliyesi Hâkimleri	
	Van Adliyesi Savcılar	
	Gürpınar (Gevaş) Adliyesi	

Tablo 6: Gerçekleştirilen Saha Ziyaretleri

Tablo 7: Saha Ziyaretleri Toplantı ve Katılımcı Sayısı

III. YARGI EĞİTİMİNİN TARİHÇESİ ve KURUMSAL YAPILANMASI

A. Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının Meslek Öncesi Eğitimi

Hâkim ve savcı adaylarının yetiştirilmesini sağlamak üzere, Hâkim ve Savcı Adayları Eğitim Merkezi, 15.06.1985 tarihli ve 18785 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 3213 sayılı Hâkim ve Savcı Adayları Eğitim Merkezi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile kurulmuştur. Hâkim ve Savcı Adayları Eğitim Merkezi, Adalet Bakanlığına bağlı bir eğitim merkezi olarak faaliyet göstermiştir. Avrupa Birliği’ne katılım süreci ile birlikte Türkiye, bağımsız bir meslek öncesi eğitim kurumu oluşturma arayışlarının bir sonucu olarak, 4954 sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu, 23.07.2003 tarihinde kabul edilmiştir. Kanunun geçici 5. maddesi ile Hâkim ve Savcı Adayları Eğitim Merkezi, Adalet Akademisi bünyesinde yer alan Eğitim Merkezine dönüştürülmüştür.

23.07.2003 tarihinde kabul edilen 4954 sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu ile birlikte Türkiye Adalet Akademisi kurulmuştur. Türkiye Adalet Akademisinin tüzel kişiliğe sahip, bilimsel, idari ve mali özerkliği olan bir kurum olarak yapılandırılması öngörülmüştür. Hâkim ve savcılarının meslek öncesi eğitimleri bakımından Türkiye Adalet Akademisinin kurulmasını, önemli bir dönüm noktası olarak değerlendirmek mümkündür. Zira Adalet Akademisinin kurulması ile meslek öncesi eğitimde yeni bir modele -akademi modeli- geçilmiştir. Adalet Akademisi üstlenmiş olduğu yasal misyon gereği; adli, idari ve askeri yargı hâkim ve savcılarının; avukat ve noterler ile adalet hizmetlerine yardımcı personelin; meslek öncesinde yetiştirilmeleri için Bakanlık, Millî Savunma Bakanlığı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye Noterler Birliği ile iş birliği yaparak, kalkınma planlarında belirtilen genel esaslara uygun olarak, kısa ve uzun vadeli eğitim ve öğretim plânlarını

hazırlamıştır. Adli ve idari yargıda hâkim ve savcı adaylığına atananların meslek öncesi eğitim süresi iki yıl olarak belirlenmiş, eğitim süresi hazırlık eğitimi, staj dönemi ve son eğitim dönemi olmak üzere üç dönemlik olarak düzenlenmiştir. Hazırlık ve son eğitim dönemi öğrenim süreçleri Türkiye Adalet Akademisi Eğitim Merkezi tarafından yürütülmüştür.

10 Temmuz 2018 tarih ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 40. maddesinde hâkim ve savcıların, meslek öncesi ve meslek içi eğitim programları ile eğitim ve öğretim hizmetlerinden faydalanması uygun görülen diğer kişilere yönelik eğitim programlarının Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından düzenleneceği öngörülmüştür. 703 sayılı KHK’nın geçici 12. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, Hâkim ve Savcı Eğitim Merkezi organları oluşturuluncaya kadar Akademi tarafından yapılması gereken görev ve hizmetlerin, Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından yürütüleceği düzenlenmiştir. Bu doğrultuda Hâkim ve Savcı Eğitim Merkezi kurulmuştur. Ancak 02.05.2019 tarih ve 30762 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan 34 numaralı Türkiye Adalet Akademisi Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Türkiye Adalet Akademisi yeniden kurulmuştur.

B. Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının Meslek İçi Eğitimleri

Hâkim ve savcı adaylarına yönelik meslek öncesi eğitimlerin düzenlenmesinde olduğu gibi hâkim ve Cumhuriyet savcılarında ilişkin meslek içi eğitimlerin gerçekleştirilmesi gerekir. Zira eğitim-öğretim süreçlerinin her bir aşamasında kazandırılması hedeflenen nitelikler ya da kazanımlar farklılaşmaktadır. Meslek öncesi eğitimlerde, hâkim ve savcı adaylarının mesleğe ideal bir donanımla hazırlanması esas alınmaktadır. Adalet mensuplarına yönelik meslek içi eğitimde ise meslek öncesi eğitimde adalet hizmetinin verilebilmesi için gerekli temel eğitimi alan hâkim ve savcılarının güncel hukuki sorunlara çözüm bulabilmesi ve mevzuatta yapılan değişikliklere uyum sağlayabilmesi amacıyla hizmet etmek üzere programlar oluşturulmaktadır.

4954 sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu ile birlikte kurulan Türkiye Adalet Akademisi sadece meslek öncesi eğitimlerde değil meslek içi eğitimlerde de rol almıştır. Akademi, faaliyetlerini bir süre Etlik-Dışkapı'daki yerleşkesinde yürütmüş ise de 2005 yılında İncek-Ahlatlıbel yerleşkesine taşınmıştır.

10 Temmuz 2018 tarih ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 40. maddesinde Adalet Bakanlığının hizmet birimleri düzenlenmiştir. Bu hizmet birimlerinden biri olan Eğitim Dairesi Başkanlığı'nın görev ve yetkileri ilgili 1 numaralı Kararname'nin 50. maddesinde belirtilmiş ve Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı personelinin eğitim planını hazırlamak, yayınlamak ve uygulanmasını takip etmek, bu personelin adaylık, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarını düzenlemek ve uygulamak konusunda görevlendirilmiştir. Ancak 34 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesinin görev alanı daraltılmış, hâkim ve savcıların meslek içi eğitim planlarının Türkiye Adalet Akademisi tarafından hazırlanması, yayımlanması ve uygulanması öngörülmüştür.

2019 tarihinde yayımlanan Yargı Reformu Strateji Belgesinde⁽¹⁾ meslek öncesi eğitimler ile hâkim ve Cumhuriyet savcılarına yönelik meslek içi eğitimlerin niteliğinin geliştirilmesine özellikle yer verilmiştir. Bu konuda Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin hâkimlerin bağımsızlığı, tarafsızlığı ve rolleri konusundaki tavsiye kararlarında, üye ülkelere hâkimlere atanmadan önce ve atandıktan sonra ihtiyaca uygun eğitim verilmesi gerektiği açıkça ifade edilmiş ve meslek öncesi ve meslek içi eğitimin stratejik bir yaklaşımla derinleştirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu anlayıştan hareketle Yargı Reformu Strateji Belgesinde birtakım faaliyetlerin gerçekleştirilmesi planlanmıştır. Buna göre yargı mensuplarının insan hakları konusundaki farkındalığı ve duyarlılığı artırmaya yönelik başta tutuklamaya ilişkin olmak üzere kararların gerekçelendirilmesi hususunda eğitim çalışmalarının düzenlenmesi, yargı etiğinin güçlendirilmesine dair meslek etiğinin hem meslek öncesi hem de meslek içi eğitimlerde yer alması, insan hakları hukukunun meslek öncesi ve meslek içi eğitimlerin bir parçası olmasının sağlanması, hukuk metodolojisi ve hukuki argümantasyon programlarının meslek öncesi ve meslek içi eğitimlere kazandırılması, yargı teşkilatında sürekli ve zorunlu eğitim modeline geçilmesi, hizmet içi eğitimlerin hâkim ve savcıların terfilerinde dikkate alınan kriterlerden biri olması, hukuk ve ceza yargılamalarında sistemin içerisinde yer alan ancak yeterince uygulanmayan kurumlar ile uzmanlık gerektiren alanlara yönelik eğitimlerin düzenlenmesi, adli kollukla ortak eğitim çalışmalarının düzenlenmesi, yurt dışında yabancı dil öğrenimi gören ve lisansüstü eğitim alan hâkim ve savcı sayısının artırılması gibi hedefler öngörülmüştür.

¹ https://sgb.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/23122019162931YRS_TR.pdf, s.e.t. 30.04.2023.

IV. MUKAYESELİ HUKUK AÇISINDAN MESLEK İÇİ EĞİTİM SİSTEMLERİ

A. Almanya'da Hâkimlerin ve Savcıların Eğitimi

Almanya'da hâkimlerin ve savcılarının meslek içi eğitimleri, Alman Hâkim Akademisi (*Deutsche Richterakademie*) tarafından gerçekleştirilmektedir⁽²⁾. Akademi, hâkimlerin ve savcılarının meslekî yeterliliklerinin uygulamanın ihtiyaçlarına yönelik olarak hazırlanmış hizmet içi eğitim programlarıyla sağlanabileceği düşüncesini temel alarak, her derece ve tüm yargı kollarındaki hâkimlere ve savcılara eğitim vermektedir. Federal hükümet ve federal eyaletler arasında imzalanan idari anlaşma uyarınca, Alman Hâkim Akademisi, hâkimlere ve savcılara kendi alanlarında ileri eğitim vermekte ve politik, sosyal ve diğer konulardaki bilimsel gelişmeler hakkında bilgi ve deneyim kazandırmaktadır.

Alman Hâkim Akademisi'nin Trier ve Wustrau'da iki merkezi bulunmaktadır. 1973 yılında Trier'de ve 1993 yılında Wustrau'da hizmete girdiğinden bu yana, Alman Hâkim Akademisi hizmet içi eğitim programından 157.000'den fazla katılımcı yararlanmıştır. Yaklaşık 150 oturumdan oluşan Alman Hâkim Akademisi'nin yıllık hizmet içi eğitim programına her yıl yaklaşık 5.000 katılımcı dahil olmaktadır. Programa, Avrupa Yargı Eğitim Ağı (*EJTN-European Judicial Training Network*)'nin bir parçası olarak yurtdışından konuklar da katılabilmektedir.

² Konuya ilişkin olarak bkz. <https://www.deutsche-richterakademie.de>, s.e.t. 10.08.2022.

Hizmet içi eğitim programının düzenlenmesi ve geliştirilmesi, tüm yargı kollarından temsilcilerin yer aldığı Alman Hâkim Akademisi'nin eğitim programı toplantılarında belirlenmektedir. Toplantılarda, federal ve eyalet yargı idaresi temsilcilerinin her birinin bir oy hakkı vardır. Bu toplantılara, Alman Hâkim Akademisi Başkanı ve meslek birliği temsilcileri de danışman olarak katılmaktadır. Program toplantılarında müzakerenin temelini Alman Hâkim Akademisi Başkanlığı tarafından hazırlanan ve aynı zamanda katılımcı anketlerinin değerlendirilmesi yoluyla elde edilen sonuçları ihtiva eden yıllık rapor oluşturmaktadır.

Alman Hâkim Akademisi'nin meslek içi eğitim programının ana özellikleri bir takvim yılı önceden belirlenmektedir. Burada özellikle oturumların sayısı, süresi ve konusu ile programın uygulanmasından sorumlu olacak yargı idareleri belirlenmektedir. Yalnızca 5 oturumun konusu, güncellikleri nedeniyle yaklaşık yarım yıl önceden kararlaştırılarak "*Deutsche Richterakademie Aktuell*" başlığı altında ayrıca duyurulmaktadır. Yıllık programın %45'i hukukî oturumlara, %30'u disiplinler arası oturumlara ve %25'i sosyal becerilerin kazandırılması için oturumlara ayrılmıştır. Hukukî oturumların %40'ı medeni hukuk, %40'ı ceza hukuku ve %20'si ihtisas mahkemelerine yöneliktir.

Alman Hâkim Akademisi'nin meslek içi eğitim programı oturumları hâkim ve savcılara ayrılmıştır. Bununla birlikte oturumlar, hâkim ve savcı olmayan yüksek yargı hizmet birimlerine açılabilir. Trier eğitim merkezinde 40, Wustrau eğitim merkezinde 35 yer mevcuttur. "Katılımcıyı azaltan" oturumlar söz konusu olduğunda, oturum başına 25 katılımcı yeri sunulabilmektedir. Yurt dışından hâkim ve savcılar, boş yer olması koşuluyla oturumlara misafir olarak katılabilmektedirler. Avrupa Yargı Eğitim Ağı (*EJTN-European Judicial Training Network*) kapsamında düzenlenen oturumlar için, Trier'de 10 ve Wustrau'da 5 yabancı katılımcı için ek yer ayrılmaktadır.

Oturumlara kayıt, federal ve eyalet hükümetlerinin yargı idareleri aracılığıyla resmî kanallar aracılığıyla gerçekleşmektedir. Alman Hâkim Akademisi hiçbir başvuruyu re'sen kabul edememektedir.

Alman Hâkim Akademisi'nin güncel programında⁽³⁾, ceza davalarında iletişim eğitimi ve iletişim analizi, hayvanları koruma hukuku, hekimin sorumluluğu ve tıbbî raporların temelleri, iletişim ve adli retorik, özellikle cinsel şiddet şüphesinin olduğu durumlarda çocuğun korunması prosedürleri, uluslararası çocuk hukukunda güncel gelişmeler, vakıa tespiti ve sorgulama teorisinin temelleri, adli tıp ve kriminoloji, cezaların icra ve infazı, ceza davalarında psikiyatri ve psikoloji, adalet ve kamu gibi konular ele alınmaktadır.

Alman Hâkim Akademisi tarafından 2021 yılı için hazırlanan yıllık raporda⁽⁴⁾, Covid 19 Pandemisi sebebiyle 2021 yılında eğitim sayısının düştüğü, ancak buna rağmen toplam

³ https://www.deutsche-richterakademie.de/icc/drade/nav/2fc/2fc060c6-20f5-0318-e4576456350fd4c2&class=net. icteam.cms.utils.search.AttributeManager&class_uBasAttrDef=a001aaaa-aaaa-aaaa-eeee-000000000054.htm, s.e.t. 10.08.2022.

⁴ <https://www.deutsche-richterakademie.de/icc/drade/nav/c9c/binarywriterservlet?imgUid=38440273-0b94-4f71-724d-2aaa1d3b097f&uBasVariant=11111111-1111-1111-1111-111111111111>, s.e.t. 10.08.2022.

katılımcı sayısının keskin bir şekilde arttığı belirtilmiştir. Buna göre, 2020 yılında düzenlenen 55 oturuma 1.769 kişi katılmış iken, 2021 yılında düzenlenen 46 oturuma 3.141 kişi katılmıştır. Raporda bu artışın iptal edilen yüz yüze eğitimlerin acil bir önlem ve yüz yüze eğitimin destekleyicisi olan çevrimiçi eğitimler ile telafi edilmesinden kaynaklandığı belirtilmiştir. Buna rağmen raporda, katılımcılar tarafından yapılan değerlendirmelerin çevrimiçi eğitim programlarının yüz yüze eğitimin yerini alamayacağını gösterdiği vurgulanmıştır.

B. Avusturya'da Hâkim ve Savcıların Eğitimi

Avusturya'da ilk bağımsız hâkim akademisi olan Avusturya İdari Yargı Akademisi (*Österreichische Akademie der Verwaltungsgerichtsbarkeit*)⁽⁵⁾, Linz Johannes Kepler Üniversitesi ve Viyana İşletme ve Ekonomi Üniversitesi iş birliği ile Federal İdare Mahkemesi, eyaletlerin dokuz idare mahkemesi ve Federal Maliye Mahkemesi tarafından yaklaşık 750 idari hâkime hizmet etmek amacıyla 23 Haziran 2017'de kurulmuştur⁽⁶⁾. Akademi'nin amacı, idari hâkimlere hukukî ve yönetime ilişkin konularda düzenli bilgi güncellemesi ve sürekli bilgi alışverişi olanağı sağlamaktır. Meslek içi eğitim programı kapsamında, yargı uygulamalarında ortaya çıkan sorunlar ve zorluklar ele alınmakta ve uzmanların katılımıyla derinlemesine bir inceleme imkânı sağlanmaktadır.

Programda hukukî konuların yanı sıra müzakere ve sorgulama teknikleri gibi adli faaliyetin diğer yönleri de ele alınmaktadır. Akademinin güncel programında⁽⁷⁾, medya eğitimi, Covid 19 döneminde zorunlu aşılama, idari ceza hukuku ile ilgili güncel bilgiler, personel seçme araçları, inşaat hukuku, idari yargılamada çocuğun refahı, oturma polisi ve teşhis eğitimi, vatandaşlık hukuku, karar verme tekniği ve yargılama hukukunun güncellenmesi, Anayasa Mahkemesi'nin güncel kararları ve Anayasa Mahkemesi'nin norm denetim uygulamaları, Yerleşim ve İkamet Yasası, ücret dampingi ve sosyal damping, müzakere eğitimi, sosyal yardım, gıda maddeleri emniyeti hukuku, sorgulama tekniği, etkin dava yönetimi ve idari yargılamada bilirkişinin rolü gibi konular ele alınmaktadır.

Avusturya'da diğer yargı kolları bakımından hâkim ve savcılara eğitim verilmesi amacıyla kurulan bir kurum ya da kuruluş yoktur. Hâkim dernekleri, Eyalet Yüksek (Bölge Adliye) Mahkemesi başkanları ve başka kurumlar tarafından meslek içi eğitimler düzenlenmektedir.

C. İsviçre'de Hâkimlerin ve Savcıların Eğitimi

1. Hâkimlerin Meslek İçi Eğitimi

İsviçre'de hâkimlerin ve hâkim yardımcılarının meslek içi eğitimi için sertifika programları düzenlemek amacıyla Haziran 2007'de Luzern'de İsviçre Hâkim Akademisi (*Schweizerische Richterakademie*) kurulmuştur⁽⁸⁾. İsviçre Hâkim Akademisi özel hukuk hükümlerine göre

⁵ <https://www.jku.at/oesterreichische-akademie-der-verwaltungsgerichtsbarkeit/>, s.e.t. 10.08.2022.

⁶ <https://www.bvwwg.at/presse/Richterakademie.html>, s.e.t. 10.08.2022.

⁷ https://www.jku.at/fileadmin/gruppen/326/Programm_2022_endg..pdf, s.e.t. 10.08.2022.

⁸ Konuya ilişkin olarak bkz. <https://www.unilu.ch/weiterbildung/rf/cas-judikative-richterakademie/>, s.e.t. 10.08.2022.

kurulmuş olan bir dernektir⁽⁹⁾. İsviçre Hâkim Akademisi'nin üyeleri, İsviçre üniversitelerinin tüm hukuk fakültelerinin yanı sıra, İsviçre Hâkimlerinin Meslek İçi Eğitimleri Vakfı (*Stiftung für die Weiterbildung der schweizerischen Richterinnen und Richter*) ile İsviçre Hâkimler Birliği (Schweizerische Richtervereinigung)'dir. İsviçre Hâkim Akademisi'nin sertifika programına ilişkin ilke ve esaslar, "Hâkimler" için Sertifika Kursu Eğitim Kuralları (*Studienreglement für den Zertifikatslehrgang "Judikative"*) ile belirlenmiştir⁽¹⁰⁾.

İsviçre Hâkim Akademisi, hâkim ve hâkim yardımcılarının bilimsel temellerinin derinleştirilmesini sağlamayı ve bununla birlikte onları pratik ihtiyaçlara uyumlu hale getirmeyi hedeflemektedir. Hâkimlerin iş yüklerinin artması ve bu durumun hâkimlerin çalışma tekniklerinin daha da optimize edilmesini gerekli kılmasının yanında, yargı içi ve yargı dışı iletişimin artan önemi, özellikle işletme, psikoloji ve iletişim bilimlerinden elde edilen bulguların da dahil edildiği, uygulamaya ve aynı zamanda teoriye dayalı disiplinler arası bir meslekî eğitim konseptini gerektirmektedir. Bu konsept, hâkimlerin daha dar kapsamlı ve gösterdikleri faaliyetin münferit yönlerine odaklanan meslek içi eğitim programlarına dahil edilmesini sağlamaktadır. Eğitimlerin idaresi, hukuk fakülteleri ve hâkimler arasından eşit sayıda temsilciden oluşan bir yönetim tarafından yürütülür.

Sertifika programına katılmak için hukuk öğrenimi yapmış olmak ve en az bir yıl meslekî tecrübe sahibi olmak şarttır. Meslekî tecrübenin hâkim veya hâkim yardımcısı olarak edinilmesi şart değildir. Avukat veya başka bir hukuk mesleğinde de tecrübe edinilmesi bu açıdan yeterlidir. Hukukçu olmayan hâkimler, derslere sadece dinleyici olarak katılabilmektedirler. Müsait yer olması halinde, modüllere konuk olarak katılım sağlamak mümkündür. Şubat 2021-Aralık 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilen 7. dönemde eğitimler Almanca ve Fransızca olarak gerçekleştirilmektedir.

İsviçre Hâkim Akademisi sertifika programı 6 modülden oluşmaktadır. Bunlar, mahkeme teşkilatı, iletişim, ispat, uyuşmazlık çözümü, mahkeme ve kamu ve malî konulardır.

Mahkeme teşkilatı başlıklı birinci modül kapsamında⁽¹¹⁾; kuvvetler ayrılığı, hâkimlerin bağımsızlığı, hâkimlerin sorumluluğu, seçilme, yeniden seçilme ve görevden ayrılma; yargı örgütü içinde denetim, hâkimlik etiği ve hâkimlikle bağdaşmayan iş ve davranışlar, kişisel yönetim (meslekî zorluklar ve psikolojik yük), mahkeme personelinin yönetimi gibi konular ele alınmaktadır.

İletişim başlıklı ikinci modül kapsamında⁽¹²⁾; iletişimin temelleri, iletişim aksaklıkları, mahkeme salonunda iletişim ve duruşma yönetimi, ses ve sesin kullanımı, başka resmî diller ile karşılaşma, duruşma yönetimi, mahkemede yabancı dil kullanılması, mahkemede kullanılan dil ve anlatım gibi konular ele alınmaktadır.

⁹ Dernek Tüzüğü için bkz. https://www.unilu.ch/fileadmin/fakultaeten/rf/institute/sra/dok/110614-schweizerische-richterakademie_statuten.pdf, s.e.t. 10.08.2022.

¹⁰ https://www.unilu.ch/fileadmin/fakultaeten/rf/institute/sra/dok/080604_studienordnung.pdf, s.e.t. 10.08.2022.

¹¹ https://www.unilu.ch/fileadmin/fakultaeten/rf/institute/sra/dok/201215_Programm_Modul_1_Studiengang_20_21_2022.pdf, s.e.t. 10.08.2022.

¹² https://www.unilu.ch/fileadmin/fakultaeten/rf/institute/sra/dok/210104_Richterakademie_Modul_2_Programm_2021.pdf, s.e.t. 10.08.2022.

İspat başlıklı üçüncü modül kapsamında⁽¹³⁾; ispat hukukuna giriş, ispat faaliyetine katılım, uzman görüşü, psikiyatrik bilirkişilik, delillerin dijitalleştirilmesi, sorgulama teknikleri, tanık delili gibi konular ele alınmaktadır.

Uyuşmazlık çözümü başlıklı dördüncü modül kapsamında⁽¹⁴⁾; hukuk ve ceza davaları ile idari davaların her aşamasında dava yönetimi ile ispat faaliyeti konuları ele alınmaktadır.

Mahkeme ve kamu başlıklı beşinci modül kapsamında⁽¹⁵⁾; federal ve kantonal düzeyde aleniyet ilkesi, medya dünyasının perde arkasına bir bakış, yargının yoldaşı ve eleştirmeni olarak politika, medya ile ve medya aracılığıyla iletişimin temelleri, mikrofon ve kamera önünde açıklama yapma, basın açıklaması, basın toplantısı, anayasal çerçeve ve hâkimlerin kendilerini organize etmesi gibi konular ele alınmaktadır.

Malî konular başlıklı altıncı modül kapsamında⁽¹⁶⁾; muhasebenin genel ilkeleri ve bu ilkelerin mahkemenin günlük faaliyetleri açısından önemi, masraflar, tazmin ve ücretsiz adli yardım, sınır ötesi adli trafik, hâkim önünde yönetim kararları ve muhasebe manipülasyonlarının tespiti gibi konular ele alınmaktadır.

Oturumlar sunumlar, tartışmalar, grup çalışmaları ve alıştırma şeklinde yürütülmektedir. Dersler pratik konularla ilgilenmeye odaklanmaktadır. Her bir modül, üç aylık düzenli aralıklarla ve üç gün sürecek şekilde gerçekleştirilir. Eğitim en fazla iki yıl sürer. Her modül için bir sınav notu şeklinde başarı kanıtı sağlanır. Sınavlar üç modülden sonra gerçekleştirilmektedir ve her modül için bir buçuk saatlik yazılı sınav şeklinde yapılmaktadır.

Altıncı modül tamamlandıktan sonra, katılımcılara bitirme tezi yazmak için üç aylık bir süre verilir. Haklı bir talep üzerine bu süre uzatılabilir. Bitirme tezi konusu, sunulan modüller kapsamında bir alandan yazılmalıdır. Tez, ilgili olduğu bölümün öğretim üyesi tarafından alınır ve puanlanır. Tez bağımsız olarak yazılmalıdır ve belirtilenler dışında herhangi bir kaynak kullanılmamış olmalıdır. Eğitim neticesinde sertifika alabilmek için sınav sonuçları ortalamasının ve bitirme tezinin belirli bir puanın üzerinde olması gerekmektedir.

2. Savcıların Meslek İçi Eğitimi

İsviçre’de bir dernek olarak kurulan “Savcı Akademisi” (*Staatsanwaltsakademie* (STAAK))⁽¹⁷⁾ tarafından savcıların meslek içi eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için sertifika programları, seminerler ve sunumlar düzenlemektedir.

¹³ https://www.unilu.ch/fileadmin/fakultaeten/rf/institute/sra/dok/210210_Richterakademie_Modul_3_Programm_2021.pdf, s.e.t. 10.08.2022.

¹⁴ https://www.unilu.ch/fileadmin/fakultaeten/rf/institute/sra/dok/211122_Programm_Modul_4_Online.pdf, s.e.t. 10.08.2022.

¹⁵ https://www.unilu.ch/fileadmin/fakultaeten/rf/institute/sra/dok/211206_Definitives_Programm_Modul_5_Judi_kative_2021-2022.pdf, s.e.t. 10.08.2022.

¹⁶ https://www.unilu.ch/fileadmin/fakultaeten/rf/institute/sra/dok/220905_Programm_Modul_6.pdf, s.e.t. 10.08.2022.

¹⁷ <https://www.staatsanwaltsakademie.ch/akademie/>; <https://www.unilu.ch/fakultaeten/rf/institute/staatsanwaltsakademie-an-der-universitaet-luzern/profil/>, s.e.t. 10.08.2022.

D. Fransa'da Hâkim ve Savcıların Meslek İçi Eğitimi⁽¹⁸⁾

Fransa'da hâkim ve savcıların meslek içi eğitimi; 1958 yılında Ulusal Yargı Çalışmaları Merkezi adıyla kurulan ve 1970 yılından bu yana *Ecole Nationale de la Magistrature* (Fransız Ulusal Yargı Okulu) adı altında faaliyet gösteren kuruluş tarafından gerçekleştirilmektedir. Okul, Fransa'da hâkim ve savcıların meslek içi eğitimleriyle ilgilenen tek kuruluş olup Adalet Bakanlığının denetimi altında çalışmaktadır. Hukuki yapısı itibarıyla, idari ve mali konularda büyük ölçüde özerkliğe sahiptir. ENM kısaltması ile anılan kuruluşun organizasyonel yapısı; Okul'un farklı departmanları arasında iş birliği, iletişim ve görev paylaşımının sorunsuzca gerçekleşmesini sağlamakla yükümlü olan genel müdür ile iki genel müdür yardımcısı, genel sekreter, personel şefi, beş müdür yardımcısı ve iki daire başkanından oluşan yönetici ekibinden oluşmaktadır. Hâkim ve savcıların meslek içi eğitimlerinin yanı sıra; mesleğe kabul sınavlarının organizasyonu, hâkim ve savcıların meslek öncesi eğitimleri, Fransa ile iş birliği anlaşması bulunan yabancı ülke hâkim ve savcılarının eğitimleri de kuruluşun başlıca görevleri arasında yer almaktadır.

Kurum, verdiği eğitimlerle 8500'ün üzerinde hâkim ve savcının teknik becerilerini geliştirmelerine katkı sağlamak ve kariyerlerinde özelleşmelerine imkân tanımaktadır. Söz konusu eğitim programının oluşturulması ve eğitimlerin yürütülmesinden ENM'nin Meslek İçi Eğitim Departmanı sorumludur. Hâkim ve savcıların meslek içi eğitimi 2008 yılından beri zorunlu olup, ulusal ya da bölgesel kapsamda veya yüksek mahkemelerle ortaklaşa olarak düzenlenmektedir.

Okul, ulusal ve bölgesel eğitim koordinatörlerinden oluşan sabit kadrolu eğitim personeli aracılığıyla eğitimleri gerçekleştirmektedir. Anılan eğitim personeli, Okul'a en fazla 6 yıl süreyle atanabilen hâkim ve savcılardan oluşmaktadır. Sözü geçen süre sınırı, eğitimin uygulamadaki güncel gelişmelere paralel ilerlemesini temin etmek amacıyla getirilmiştir. Eğitimler; ders, seminer, konuşmacı davetleri ya da kısa süreli kurslar biçiminde gerçekleştirilebilmekte olup, her yıl 500'ü aşan sayıda, farklı uzmanlık alanlarına sahip kamu/özel sektör mensubu 2000 civarı hâkim ve savcı tarafından verilmektedir.

Başlıca eğitim yöntemleri olarak; 2 ila 5 günden 1 yıla kadar ulaşabilen teorik ve uygulamalı dersler ile stajlar tercih edilmektedir. En fazla 1 yıl süren uzun vadeli eğitimler, katılımcıların lisans ya da yüksek lisans diplomasına eş değer yeterlilikler kazanmasına hizmet etmekte ve özelleşme gereken alanlarda en güncel gelişmelerin takibine olanak sağlamaktadır.

Okul, ulusal boyuttaki meslek içi eğitimlerinin başlıca hedeflerini aşağıdakiler olarak sıralamaktadır:

- Mevzuata ve içtihat hukukuna ilişkin gelişmelerin yakından takibini temin etmek,
- Hâkim ve savcılara çalışma alanları ve görevlerindeki değişikliklere uyum sağlamaları konusunda destek olmak,

¹⁸ Fransa'da hâkim ve savcıların meslek içi eğitimlerine ilişkin bilgiler, söz konusu eğitimleri vermek konusunda Fransa'da tek yetkili kuruluş olan ENM'nin resmî web sitesinden derlenmiştir.

- Hâkim ve savcılar yönetici pozisyonlarına hazırlamak ve iyi yönetim uygulamaları kültürünü oluşturmak,
- Bilgi, yöntem ve iyi uygulamaların paylaşılmasına ortam hazırlamak,
- Meslek mensuplarının; toplumun ekonomik, sosyal ve kültürel yapılarına ilişkin farkındalığına katkıda bulunmak ve bunu süregelen hale getirmek,
- Hâkim ve savcıların Avrupa hukuku ve uluslararası hukuka ilişkin bilgilerini artırmak,
- Ele alınan konularda multidisipliner bir yaklaşım ortaya koymak.

Ulusal eğitimler, yüksek mahkemelerde düzenlenen bölgesel eğitimlerle desteklenmekte ve böylece eğitim, meslek mensuplarının çalıştıkları bölgelere taşınarak mümkün olan en çok katılımcı sayısına ulaşılması hedeflenmektedir. Bölgesel eğitimlerin organizasyonunda diğer yargı kuruluşlarından destek alınmakta ve eğitimlerin hedef kitlesi hâkim ve savcılar yanı sıra mahkeme görevlileri, avukatlar, noterler, ticaret mahkemesi hâkimleri, yerel sulh hâkimleri, polis memurları, jandarma ve hatta mahkeme bilirkişileri biçiminde geniş bir yelpazede belirlenmektedir.

Fransa'da görev yapan hâkim ve savcılar, faaliyetlerini Avrupa yargı çevresine genişletmek istedikleri takdirde, Okul'la işbirliği halinde olan *European Judicial Training Network* (EJTN), *Euro-Arab Judicial Training Network* (EAJTN), *European Programme for Human Rights Education for Legal Professionals* (HELP), *International Organisation for Judicial Training* gibi organizasyonlar aracılığıyla sunulan eğitimlere katılmak suretiyle yabancı hukuk sistemlerine ilişkin bilgi birikimlerini artırma imkânına sahiptirler. Bunun yanı sıra Okul, zaman zaman Avrupa projelerinin bir uzantısı olarak sınırlı sayıdaki hâkim ve savcılara uluslararası seminerlere katılma olanağı sağlayabilmektedir. Okul'un 2023 yılı eğitim kataloglarına (yalnızca Fransızca olarak sunulan) <http://www.enm.justice.fr/plaquettes-de-presentation/#catalogues-formation> adresinden erişilebilir⁽¹⁹⁾.

E. İspanya'da Hâkim ve Savcıların Meslek İçi Eğitimi

1. İspanya Yargı Okulu [*Escuela Judicial* (Barselona – Madrid)]

İspanya'da hâkimlerin meslek içi eğitimlerini gerçekleştiren kuruluşlardan biri, Yargı Genel Konseyi'ne bağlı olarak faaliyet gösteren İspanya Yargı Okulu'dur. Barselona ve Madrid şehirlerinde bulunan Okul'un, hâkimlerin meslek öncesi eğitimleri ile uluslararası programları Barselona ayağının sorumluluğundayken, meslek içi eğitimlerin sürdürülmesi Madrid ayağının görevi olarak belirlenmiştir⁽²⁰⁾.

Okul'un eğitim faaliyetleri; hâkimler, hukukçular ve akademisyenlerden oluşan tam zamanlı eğitim kadrosu ile bu kadroda yer almayan hâkim, avukat ve uzmanların desteğiyle gerçekleştirilmektedir. Eğitimler; merkezi eğitim (Devlet Planı), merkezi olmayan programlar

¹⁹ 2022 yılı için hazırlanan eğitim katalogunun İngilizce metni için bkz: https://www.enm.justice.fr/sites/default/files/catalogues/2022/Catalogue_DI_EN_Web.pdf, s.e.t. 14.08.2022.

²⁰ <https://www.eajtn.com/member-states/spain/> s.e.t. 14.08.2022.

ve çevrimiçi eğitim olmak üzere üç temel başlık çerçevesinde şekillendirilmektedir. Okul'un eğitimlerinin hedef kitlesini yalnızca İspanya'da değil, tüm Latin Amerika ülkelerinde görev yapan hâkimler oluşturmaktadır⁽²¹⁾.

Merkezi eğitim modelleri; çalıştaylar, uzmanlık kursları, seminerler, araştırma grupları, kamu ve/veya özel kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde düzenlenen toplantılar ve çevrimiçi eğitimler şeklinde sıralanabilir⁽²²⁾. Uzmanlık eğitimleri kapsamında yer alan konular arasında çevre hukuku, göçmen hukuku, eşitlik ilkesi, engelliler ve adalet, insan haklarının korunması, Avrupa hukuku başlıkları yer almaktadır⁽²³⁾.

Merkezi olmayan programların temel amacı ise, yargı alanında faaliyet gösteren meslek mensuplarının bir araya gelerek uygulamada karşılaştıkları, ülke çapında veya bölgesel düzeyde yeni veya tartışmalı olarak nitelendirilebilecek konu ve uygulamalar hakkında fikir alışverişinde bulunabilecekleri bir ortam yaratmaktır. Merkezi olmayan eğitim, özerk toplulukların hükümetleri ile imzalanan ilgili Eğitim İş Birliği Anlaşmaları ve Bölgesel Eğitim Planları aracılığıyla gerçekleştirilir. Eğitim, ilgili özerk topluluğun kapsamı ile sınırlıdır ve söz konusu bölgenin kendine has özelliklerinden kaynaklanan eğitim ihtiyaçlarına hizmet etmeyi amaçlar⁽²⁴⁾.

Çevrimiçi eğitim, Okul'un web sitesinde yer alan sanal kampüs linkine erişim sağlanarak senkron veya asenkron olarak gerçekleştirilebilmektedir. Senkron eğitimler, katılımcılara duyurulan iletişim platformu üzerinden bir veya birkaç oturum şeklinde gerçekleştirilir. Asenkron eğitim modelinde katılımcılar, e-posta veya tartışma forumları vb. iletişim araçları vasıtasıyla sorularını yöneltirler ve muhatap, makul süre içerisinde soruyu cevaplar. Çevrimiçi eğitime, uygun teknik altyapının mevcudiyeti halinde, tüm dünya ülkelerinden katılım sağlamak mümkündür⁽²⁵⁾.

2. İspanya Hukuk Araştırmaları Merkezi (*Centro de Estudios Jurídicos*)

İspanya Hukuk Araştırmaları Merkezi,⁽²⁶⁾ meslek öncesi ve meslek içi eğitimleri sunan bir diğer kuruluştur. Madrid'de 1944 yılından beri faaliyet gösteren Merkez, 1994 yılı itibariyle hâkim ve savcı okulu olarak ikiye bölünmüş ve savcılarının eğitim süreçlerine de dâhil olmuştur. Merkez ülke çapında eğitimler sunmaktadır⁽²⁷⁾.

²¹ <https://www.eajtn.com/member-states/spain/>, s.e.t. 14.08.2022.

²² <https://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Escuela-Judicial/Formacion-Continua/Formacion-centralizada/Plan-Estatal/Programa-de-actividades-del-Plan-Estatal/relacionados/Modelos-pedagogicos>, s.e.t. 14.08.2022.

²³ <https://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Escuela-Judicial/Formacion-Continua/Formacion-centralizada/Plan-Estatal/Programa-de-actividades-del-Plan-Estatal/>, s.e.t. 14.08.2022.

²⁴ <https://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Escuela-Judicial/Formacion-Continua/Formacion-descentralizada/>, s.e.t. 14.08.2022.

²⁵ <https://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Escuela-Judicial/Formacion-Continua/Campus-Virtual-de-la-Escuela-Judicial/>, s.e.t. 14.08.2022.

²⁶ Merkez'in resmî web sitesi için bkz. <https://www.cej-mjusticia.es/>, s.e.t. 15.08.2022.

²⁷ <https://www.eajtn.com/member-states/spain/>, s.e.t. 14.08.2022.

CLS kısaltması ile de anılan Merkez, 2003 yılında çıkarılan Kraliyet kararnamesiyle Adalet Bakanlığına bağlı olarak kendi tüzüğü uyarınca faaliyet gösteren bağımsız bir tüzel kişi statüsü kazanmıştır. Merkezin bu hukuki yapısı, mali ve idari işlerinde özerkliğini teminat altına almaktadır. 7500'ün üzerinde meslek mensubu, Merkez'in eğitimlerine katılım sağlamıştır.

CLS; *European Judicial Training Network (EJTN)*, *European Law Academy (ERA)*, *Iberian-American Prosecutors's Schools Network (RECAMPI)* ve *Euro-Arab Judicial Training Network (EAJTN)* ile iş birliği içinde çalışmaktadır⁽²⁸⁾.

F. İngiltere'de Hâkim ve Savcıların Meslek İçi Eğitimi

The Judicial College (JD),⁽²⁹⁾ İngiltere ve Galler'de görev yapan hâkimlerin meslek içi eğitimleriyle ilgilenmektedir. JD, "Hâkimler hâkimlere öğretir." ilkesinden yola çıkarak katılımcıların hukuk ve hayat, hukuk uygulaması konularında tecrübe kazanıp becerilerini geliştirmelerini amaçlar. Eğitimler yoğun ve hızlıdır. Dava incelemeleri yapılır, katılımcılar küçük gruplarda fikir tartışmalarına teşvik edilir.

Bir yüksek mahkeme hâkimi, JD Kurulu Başkanı olarak 3 yıllığına atanır. Mahkemelerin, üst mahkemelerin ve Galler'deki hâkimlerin çıkarlarını temsil edebilecek hâkimler Kurul üyesi olurlar. Kurul; Özel Mahkemeler Komitesi, Mahkemeler Komitesi, Galler Eğitim Komitesi ve Uluslararası Komite olmak üzere dört komite tarafından desteklenmektedir⁽³⁰⁾.

Covid-19 nedeniyle geliştirilen dijital öğrenmenin ardından Eylül 2021 itibariyle hâkimlerin meslek içi eğitiminde yeniden yüz yüze eğitim modeline geçilmiştir⁽³¹⁾. Bununla birlikte dijital öğrenmeden de tamamen vazgeçilmiş değildir. JD, dijital eğitim ve öğrenme imkânlarını arttırmayı, daha fazla ağ oluşturup kolaylaştırılmış öğrenme fırsatları sunmayı amaçlamaktadır⁽³²⁾. JD, aynı zamanda kendi çevrimiçi öğrenme platformunu tasarlayarak mümkün olan en yüksek kalitede hâkimlik eğitimi vermeyi amaçlamaktadır⁽³³⁾.

2021 yılı itibariyle yönetim kadrolarındaki hâkimler için *Essential Leadership Programme* zorunlu tutulmaya başlanmıştır⁽³⁴⁾.

G. Mukayeseli Hukuka Dayalı Ara Değerlendirme

Almanya'da her derece ve tüm yargı kollarındaki hâkimlere ve savcılara eğitim verildiği, bu konuda yargı kolları arasında ayırım yapılmadığı görülmektedir Alman Hâkim

²⁸ <https://www.eajtn.com/member-states/spain/>, s.e.t. 14.08.2022.

²⁹ <https://www.judiciary.uk/about-the-judiciary/training-support/judicial-college/>, s.e.t. 12.08.2022.

³⁰ <https://www.judiciary.uk/about-the-judiciary/training-support/judicial-college/governance/>, s.e.t. 12.08.2022.

³¹ *Judicial College Strategy 2021-2025*, s. 11, <https://www.judiciary.uk/about-the-judiciary/training-support/judicial-college/judicial-college-strategy-2021-2025/>, s.e.t. 12.08.2022.

³² *Judicial College Strategy 2021-2025*, s. 13, <https://www.judiciary.uk/about-the-judiciary/training-support/judicial-college/judicial-college-strategy-2021-2025/>, s.e.t. 12.08.2022.

³³ *Judicial College Strategy 2021-2025*, s. 23, <https://www.judiciary.uk/about-the-judiciary/training-support/judicial-college/judicial-college-strategy-2021-2025/>, s.e.t. 12.08.2022.

³⁴ *Judicial College Strategy 2021-2025*, s. 19, <https://www.judiciary.uk/about-the-judiciary/training-support/judicial-college/judicial-college-strategy-2021-2025/>, s.e.t. 12.08.2022.

MESLEK İÇİ EĞİTİMİN ANALİZİ VE YENİ BİR METODOLOJİ ÖNERİSİ

Akademisi tarafından gerçekleştirilen eğitim programı toplantılarında, Akademi Başkanlığı tarafından hazırlanan ve aynı zamanda katılımcı anketlerinin değerlendirilmesi yoluyla elde edilen sonuçları ihtiva eden yıllık raporlar üzerinden müzakere edilmektedir. Alman Hâkim Akademisi'nce düzenlenecek olan eğitim programının ana özelliklerinin bir takvim yılı önceden oluşturulduğu ve yıllık programın yüzde kaçının hangi alandaki oturuma ayrılacağına belirli olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, oturumların hâkim ve savcılara, hâkim ve savcı olmayan yüksek yargı hizmet birimlerine açık olduğu ve yurt dışından hâkim ve savcılarının misafir olarak katılabildiği, oturum kayıtlarının federal ve eyalet hükümetlerinin yargı idareleri aracılığıyla gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca Almanya'da da hâkimlere ve savcılara yönelik olarak yüz yüze eğitimin yanında, pandemi sebebiyle uzaktan eğitim verildiği de görülmektedir.

Avusturya'da, 2017 yılında kurulan İdari Yargı Akademisi, idari hâkimlere meslek içi eğitim programı düzenlemektedir. Bu programlarda uzmanlar da dâhil edilerek özellikle yargı uygulamalarında ortaya çıkan sorunlar ele alınmaktadır. Avusturya'da diğer yargı kolları bakımından hâkim ve savcılara eğitim verilmesi amacıyla kurulan bir kurum ya da kuruluş olmadığı, hâkim dernekleri, Eyalet Yüksek (Bölge Adliye) Mahkemesi başkanları ve başka kurumlar tarafından meslek içi eğitimlerin düzenlendiği görülmektedir.

İsviçre'de hâkim ve hâkim yardımcılara yönelik meslek içi eğitimler, İsviçre Hâkim Akademisi tarafından yürütülmektedir. Akademi tarafından düzenlenen eğitim programlarına katılabilmek için avukat veya başka bir hukuk mesleğinde en az bir yıllık meslekî tecrübeye sahip olma şartı aranmaktadır. Eğitim programlarında mahkeme teşkilatı, iletişim, ispat, uyuşmazlık çözümü, mahkeme ve kamu, malî konular olmak üzere 6 modül kullanılmaktadır. Her bir modülün üç aylık düzenli aralıklarla gerçekleştirildiği, her biri için yazılı sınav yapıldığı, altıncı modülün tamamlanmasının ardından katılımcıların sertifika alabilmesi için üç aylık sürede bitirme tezi yazması gerektiği görülmektedir. İsviçre'de savcılara yönelik meslek içi eğitimler ise Savcı Akademisi tarafından yürütülmektedir.

Fransa'da hâkim ve savcılarının meslek içi eğitimi, Fransız Ulusal Yargı Okulu adı altında faaliyet gösteren kuruluş tarafından gerçekleştirilmektedir. Hâkim ve savcılarının meslek içi eğitimlerinin 2008 yılından itibaren zorunlu olduğu ve bu eğitimlerin ulusal veya bölgesel kapsamda ya da yüksek mahkemelerle ortak olarak düzenlendiği anlaşılmaktadır. Eğitimler, Fransız Ulusal Yargı Okulu'na en fazla 6 yıl süreyle atanabilen hâkim ve savcılar aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Hem teori hem de uygulama dersleri veren Okul, Avrupa projelerinin bir uzantısı olarak sınırlı sayıdaki hâkim ve savcılara uluslararası seminerlere katılma imkânı da tanımaktadır. Bununla birlikte, hâkim ve savcılar Okul ile işbirliği içinde olan kurumlar ile yabancı hukuk sistemleri üzerine kurulu programlara katılabilmektedir.

İspanya'da hâkim ve savcılara yönelik meslek içi eğitimler İspanya Yargı Okulu ile hâkim ve savcı okulundan oluşan İspanya Hukuk Araştırmaları Merkezi tarafından yürütülmektedir. Okul'un eğitim faaliyetleri hâkimler, hukukçular ve akademisyenlerden oluşan tam zamanlı eğitim kadrosu ve bu kadroda yer almayan hâkim, avukat ve uzmanlar aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Eğitimler, merkezi eğitim (Devlet Planı), merkezi olmayan programlar ve çevrimiçi eğitimler şeklinde icra edilmektedir.

İngiltere’de hâkim ve savcılara yönelik meslek içi eğitimler, *Judicial College* tarafından yürütülmektedir. Meslek içi eğitimler yüz yüze ve pandemi sebebiyle uzaktan online şekilde gerçekleştirilmektedir. Dava incelemelerine de yer verilen eğitimlerde grup çalışmaları da yapılmaktadır. 2021 yılından itibaren yönetim kadrolarındaki hâkimler için bazı eğitim programlarının zorunlu olduğu görülmektedir.

Mukayeseli hukukta meslek içi eğitimlerde yüz yüze yapılan programların yanında, pandemi döneminin etkisiyle uzaktan online olarak yürütülen programlara da yer verildiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, çoğu hukuk sistemlerinde teori derslerinin yanında uygulamaya da ağırlık verildiği görülmektedir. Ancak hukuk sistemleri arasında programların süresi, eğitici kadrosu, programların kapsamı yönünden birtakım farklılıklar bulunmaktadır. Ayrıca bazı hukuk sistemlerinde meslek içi eğitim programlarının sonunda ölçme ve değerlendirme yöntemi uygulanmaktadır.

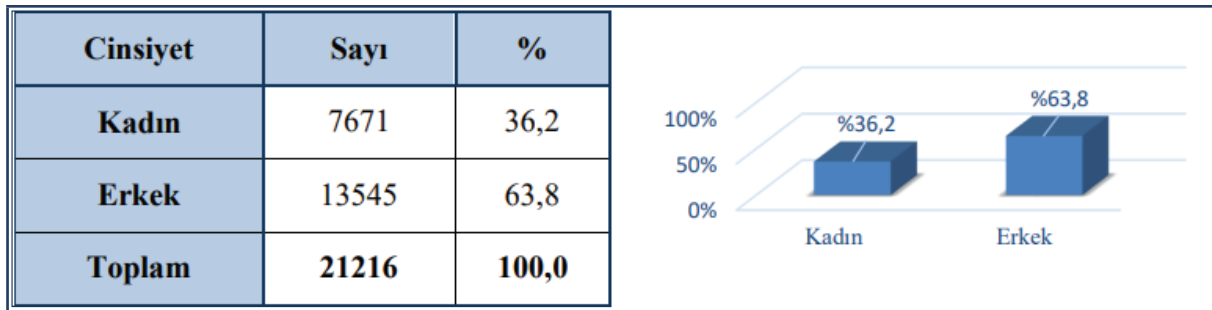
V. HÂKİM ve SAVCI MESLEK İÇİ EĞİTİM DEĞERLENDİRME ANKET SONUÇLARININ ANALİZİ

Meslek içi eğitimlerin geliştirilmesi projesi kapsamında veri toplamak amacıyla, Meslek İçi Eğitim İhtiyacını Belirleme Anketi uygulanmıştır. Anket UYAP sistemi üzerinden görevde olan adli ve idari yargı hâkim ve Cumhuriyet savcılarının değerlendirmesine sunulmuştur. Meslek İçi Eğitim İhtiyacını Belirleme Anketine 21216 hâkim ve Cumhuriyet savcısı katılım sağlamıştır.

“Kişisel Bilgiler”, “Meslek İçi Eğitim İhtiyacının Belirlenmesi”, “Meslek İçi Eğitime İlişkin Görüşler” olmak üzere üç bölümden oluşan ankette toplam yirmi üç soruya yer verilmiştir. Sorularda birden fazla seçeneği işaretleme imkânı verilmesinin yanında, açık uçlu sorularla görüş ve önerilerin de ayrıntılı sunulması sağlanmıştır. Ankettten elde edilen veriler Türkiye Adalet Akademisi Ölçme ve Değerlendirme Merkezi tarafından çözümlenmiş ve uygulanan analiz sonuçları rapor haline getirilmiştir.

A. Demografik Bilgiler

Araştırmaya %36,2 oranında (7671 kişi) kadın, %63,8 oranında (13545 kişi) erkek olmak üzere toplamda 21216 kişi katılım sağlamıştır. Araştırmaya katılanların cinsiyetlerine göre dağılımı dikkate alındığında; erkek katılımcıların yoğunlukta olduğu tespit edilmiştir.

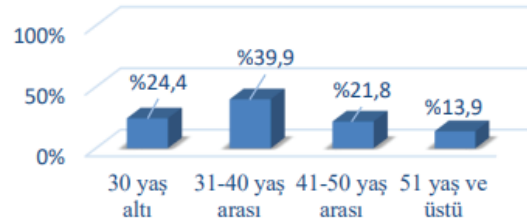
Tablo 8: Ankete Katılım Sağlayanların Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

MESLEK İÇİ EĞİTİMİN ANALİZİ VE YENİ BİR METODOLOJİ ÖNERİSİ

Araştırmaya katılanların %24,4'ü "30 yaş altı" grubunda, %39,9'u "31-40 yaş arası" grubunda, %21,8'i "41-50 yaş arası" grubunda, %13,9'u "51 yaş ve üstü" grubunda yer almaktadır. Ankete katılım düzeyi en çok "31-40 yaş arası" yargı mensuplarından oluşmaktadır.

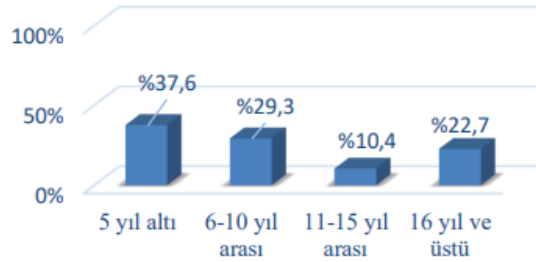
Yaş	Sayı	%
30 yaş altı	5172	24,4
31-40 yaş arası	8471	39,9
41-50 yaş arası	4624	21,8
51 yaş ve üstü	2949	13,9
Toplam	21216	100,0

Tablo 9: Ankete Katılım Sağlayanların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

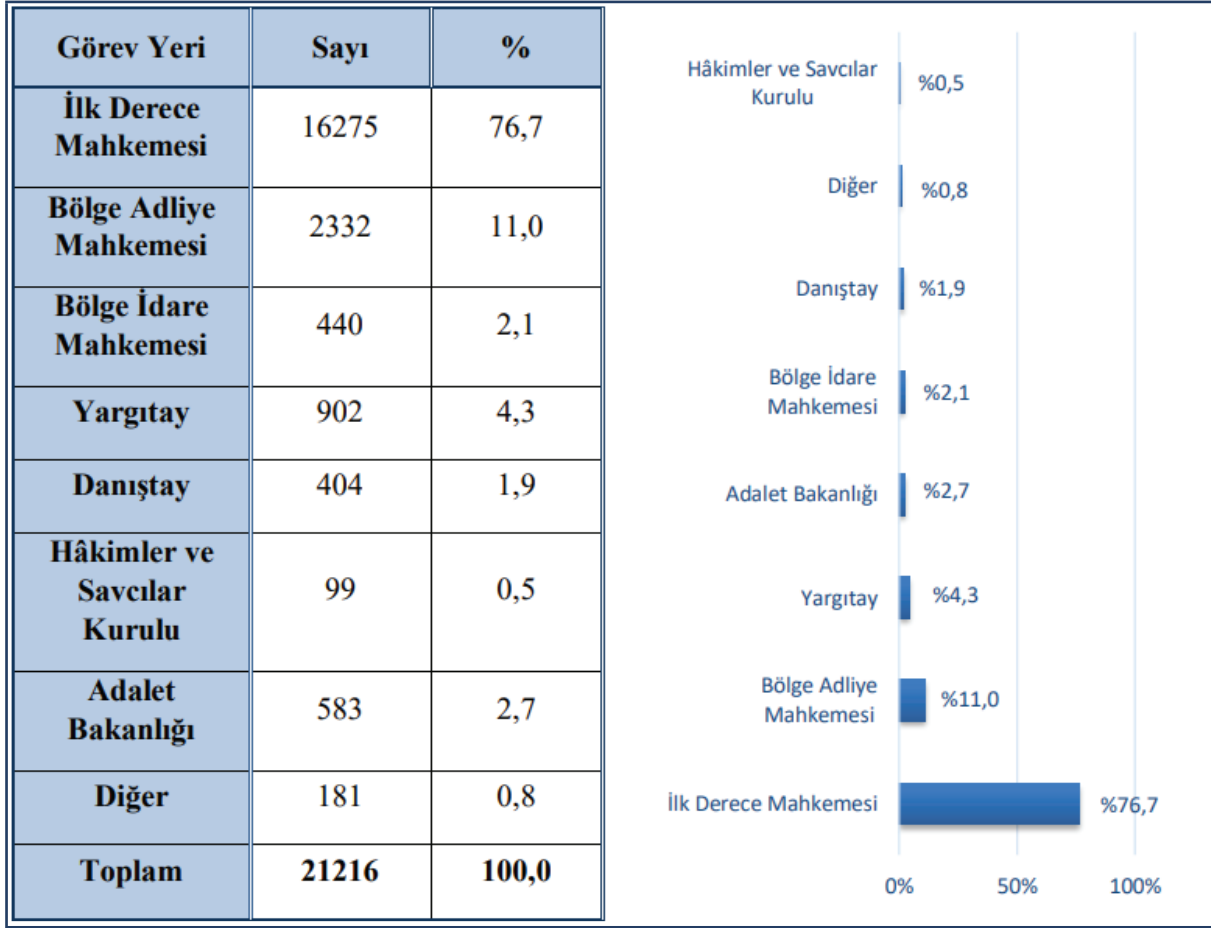
Araştırmaya katılanların %37,6'sı "5 yıl altı", %29,3'ü "6-10 yıl arası", %10,4'ü "11-15 yıl arası", %22,7'si ise "16 yıl ve üstü" mesleki kıdeme sahiptir. Kıdem değişkenine göre araştırmaya katılanların çoğunluğu "5 yıl altı" görev süresi içerisinde yer almaktadır.

Kıdem	Sayı	%
5 yıl altı	7977	37,6
6-10 yıl arası	6206	29,3
11-15 yıl arası	2198	10,4
16 yıl ve üstü	4835	22,7
Toplam	21216	100,0

Tablo 10: Ankete Katılım Sağlayanların Kıdemlerine Göre Dağılımı

Araştırmaya katılanlardan 16275 kişi (%76,7) İlk Derece Mahkemesi'nde, 2332 kişi (%11) Bölge Adliye Mahkemesi'nde, 440 kişi (%2,1) Bölge İdari Mahkemesi'nde, 902 kişi (%4,3) Yargıtay'da, 404 kişi (%1,9) Danıştay'da, 99 kişi (%0,5) Hâkimler ve Savcılar Kurulu'nda, 583 kişi (%2,7) Adalet Bakanlığı'nda, 181 kişi (%0,8) diğer kurumlarda görev yapmaktadır.

Tablo 11: Ankete Katılım Sağlayanların Görev Yerlerine Göre Dağılımı

B. Meslek İçi Eğitim İhtiyacının Değerlendirilmesi

Bu bölümde ankete katılanlara, meslek içi eğitim ihtiyacının belirlenmesi amacıyla 13 adet çoktan seçmeli soru sorulmuştur. Bu sorulardan bir kısmı meslek içi eğitimde, eğitim modelinin değerlendirilmesine yönelik olarak hazırlanmıştır. Bu kapsamda yüz yüze eğitim ile uzaktan eğitim bakımından ayrı ayrı sorulara yer verilmiştir. Bunun yanında, meslek içi eğitimde incelenmesi gereken konulara dair sorular yöneltmiştir. Ayrıca meslek içi eğitimde eğiticinin belirlenmesine ve eğitim sürecine dair değerlendirmeler alınmıştır.

1. Meslek İçi Eğitim Modelinin Değerlendirilmesi

Ankette katılımcılara meslek içi eğitim modelinin değerlendirilmesi bakımından, eğitimde uygulanması gereken model, yüz yüze eğitim modelinde eğitim süresi ile eğitimin verileceği zaman dilimi, uzaktan eğitim modelinde eğitim süresi ile eğitimin verileceği zaman dilimi, yüz yüze meslek içi eğitimlerin yapılacağı yer ile bu eğitimlerde katılımcı sayısı, uzaktan

MESLEK İÇİ EĞİTİMİN ANALİZİ VE YENİ BİR METODOLOJİ ÖNERİSİ

eğitimlerde katılımcı sayısı ve meslek içi eğitimlerde tercih edilmesi gereken yöntem hakkında sorular yöneltilmiştir. Elde edilen cevapların analizi şu şekilde yapılmıştır:

“Meslek içi eğitimlerde hangi eğitim modeli uygulanmalıdır?” sorusuna katılımcıların değerlendirmeleri incelendiğinde, en çok tercih ettikleri eğitim modelinin %53,8 ile “Yüz yüze eğitim” olduğu görülmüştür.

Eğitim Modeli ¹	Sayı	%
Yüz Yüze Eğitim	13037	53,8
Uzaktan Eğitim	4495	18,5
Hibrit (yüz yüze ve uzaktan olarak karma şekilde)	6717	27,7

Tablo 12: Eğitim Modeline İlişkin Görüşlerin Dağılımı

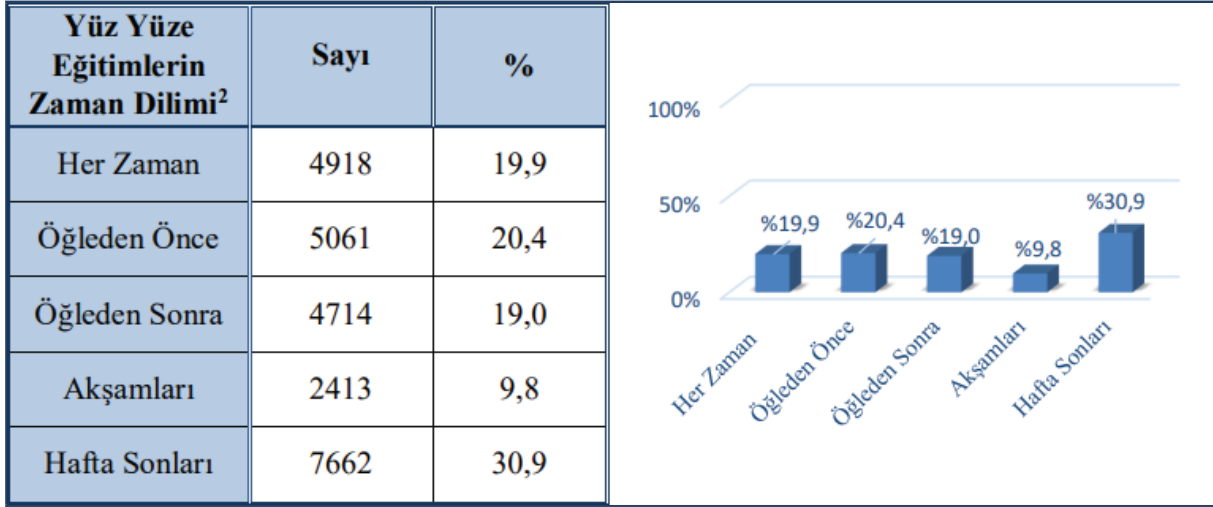
- “Yüz yüze eğitim faaliyetlerindeki bir eğitimin süresi ne kadar olmalıdır?” sorusuna katılımcıların değerlendirmeleri incelendiğinde, en çok tercih ettikleri eğitim süresinin %53 ile “3 Gün” olduğu görülmüştür. Ancak eğitimin konusuna, içeriğine ve niteliğine göre belirlenmesi gerektiği de verilen cevaplar arasında yer almıştır.

Yüz Yüze Eğitimlerde Süre	Sayı	%
1 Gün	2278	10,7
2 Gün	5383	25,4
3 Gün	11243	53,0
Diğer	2312	10,9
Toplam	21216	100,0

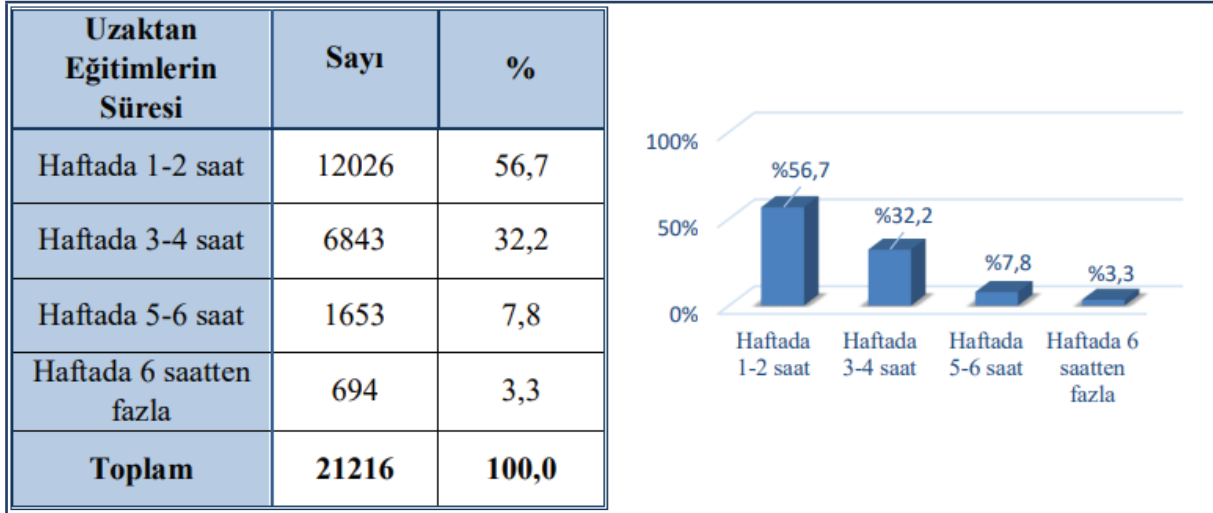
Tablo 13: Yüz Yüze Eğitim Faaliyeti Süresine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

- “Yüzyüze eğitim faaliyetleri hangi zaman diliminde olursa etkin katılım sağlayabilirsiniz?” sorusuna katılımcıların değerlendirmeleri incelendiğinde, en çok tercih ettikleri zaman diliminin %30,9 ile “Hafta Sonları” olduğu görülmüştür.

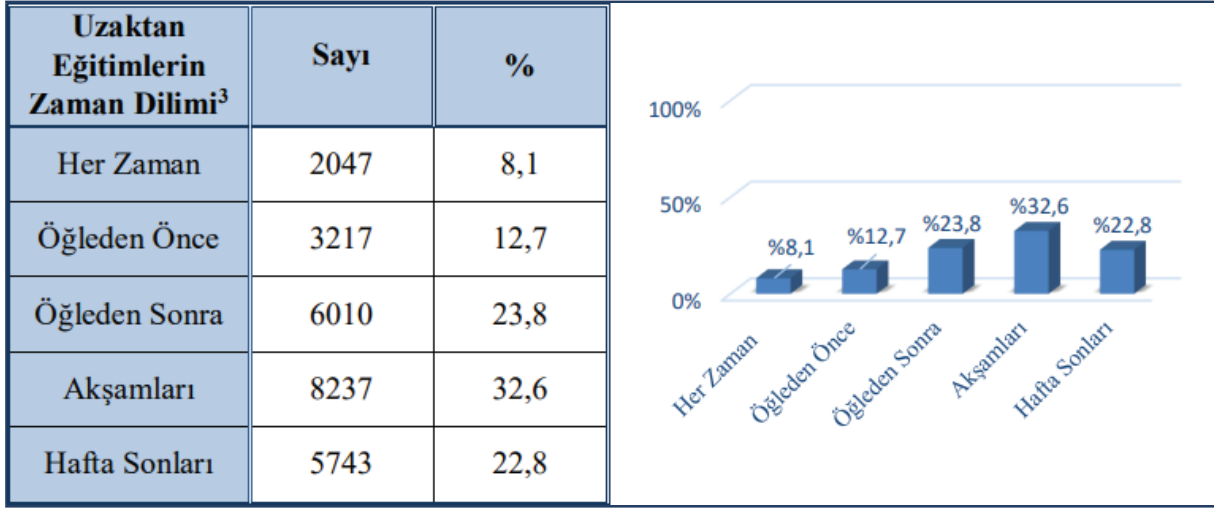
Tablo 14: Yüz Yüze Eğitim Faaliyetinin Zaman Dilimine Dair Süresine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

- “Uzaktan eğitim faaliyetlerindeki bir eğitimin süresi ne kadar olmalıdır?” sorusuna katılımcıların değerlendirmeleri incelendiğinde, en çok tercih ettikleri eğitim süresinin %56,7 ile “Haftada 1-2 saat” olduğu görülmüştür.

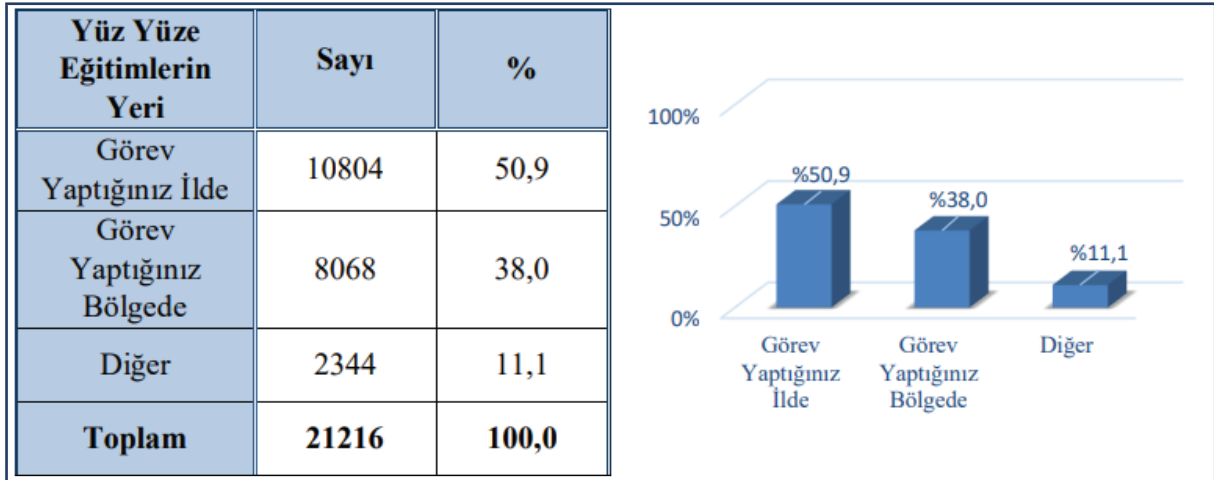
Tablo 15: Uzaktan Eğitim Süresine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

- “Uzaktan eğitim faaliyetleri hangi zaman diliminde olursa etkin katılım sağlayabilirsiniz?” sorusuna katılımcıların değerlendirmeleri incelendiğinde, en çok tercih ettikleri zaman diliminin %32,6 ile “Akşamları” olduğu görülmüştür.

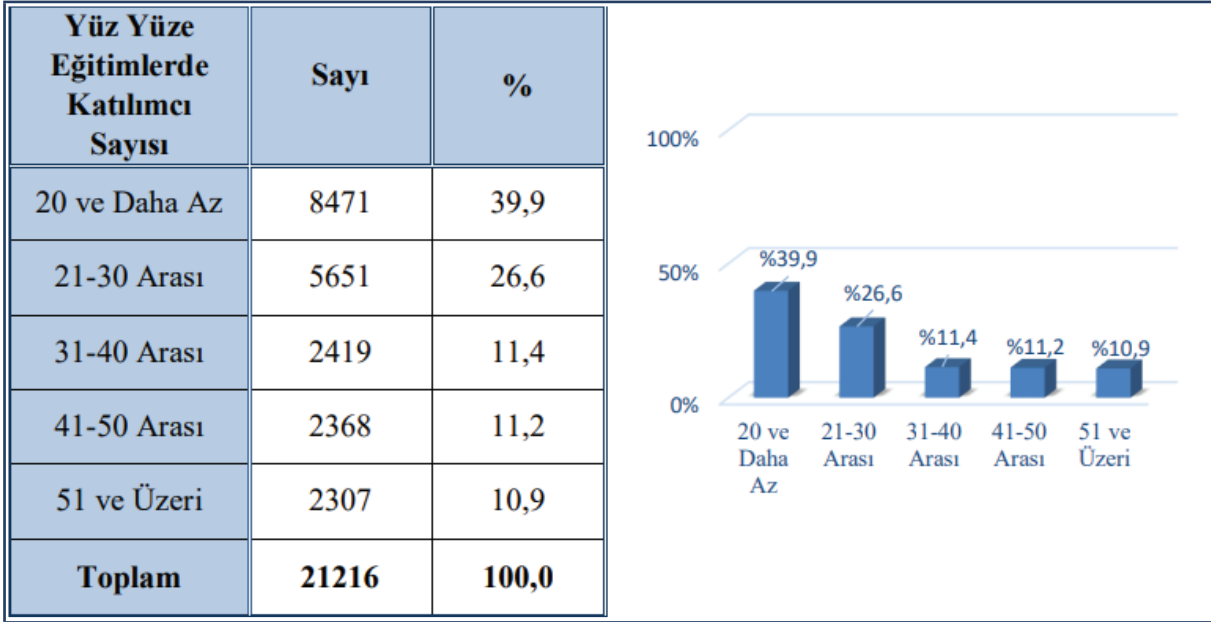
Tablo 16: Uzaktan Eğitim Faaliyetlerinin Zaman Dilimine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

- “Yüz yüze meslek içi eğitimler nerede yapılmalıdır?” sorusuna katılımcıların değerlendirmeleri incelendiğinde, en çok tercih ettikleri yerin %50,9 ile “Görev Yaptığınız İlde” olduğu görülmüştür.

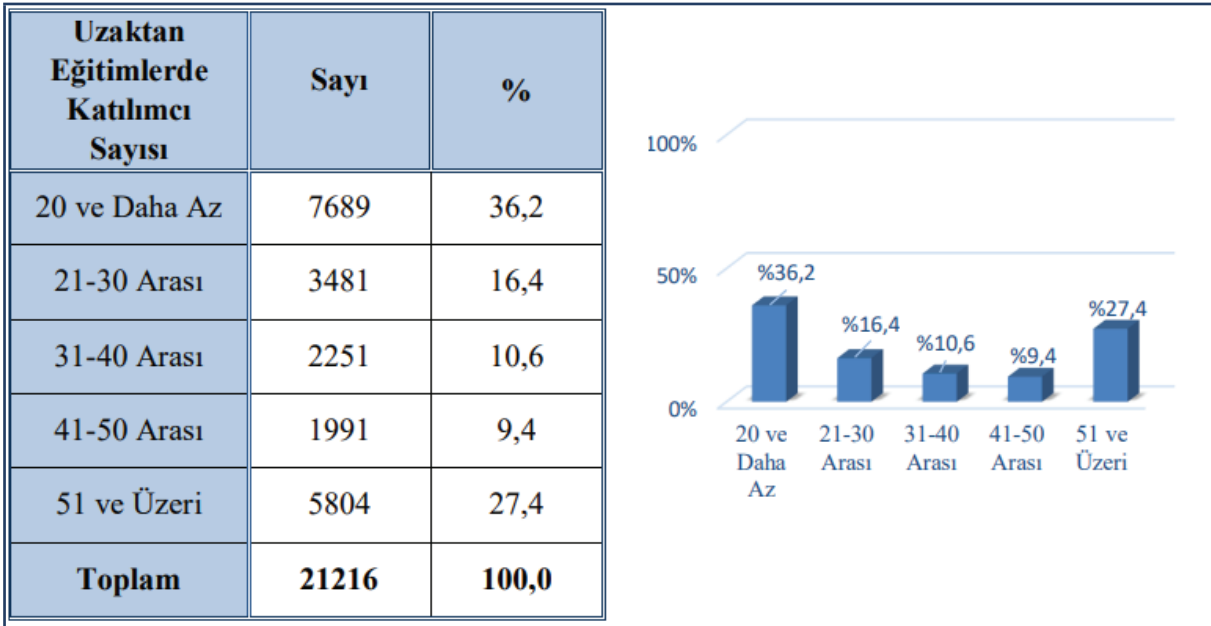
Tablo 17: Yüz Yüze Eğitim Yerlerine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

- “Meslek içi yüz yüze eğitimlerde katılımcı sayısı kaç olmalıdır?” sorusuna katılımcıların değerlendirmeleri incelendiğinde, en çok tercih ettikleri katılımcı sayısının %39,9 ile “20 ve Daha Az” olduğu görülmüştür.

Tablo 18: Yüz Yüze Eğitimlerde Katılımcı Sayısına İlişkin Görüşlerin Dağılımı

- “Meslek içi uzaktan eğitimlerde katılımcı sayısı kaç olmalıdır?” sorusuna katılımcıların değerlendirmeleri incelendiğinde, en çok tercih ettikleri katılımcı sayısının %36,2 ile “20 ve Daha Az” olduğu görülmüştür.

Tablo 19: Uzaktan Eğitimlerde Katılımcı Sayısına İlişkin Görüşlerin Dağılımı

- “Meslek içi eğitimlerde hangi yöntem tercih edilmelidir?” sorusuna katılımcıların değerlendirmeleri incelendiğinde, en çok tercih ettikleri yöntemin %57,7 ile “Problem Durumuna Dayalı” olduğu görülmüştür. Bunun yanında, karma yöntemin tercih edilmesi, eğitimin niteliğine göre yöntemin belirlenmesi, teorik eğitimin yanında uygulamaya yönelik yönetime de ağırlık verilmesi, soru-cevap yönteminin kullanılması gibi cevaplar da alınmıştır.

Yöntemler	Sayı	%
Teorik Anlatım	1261	5,9
Problem Durumuna Dayalı	12233	57,7
Grup Çalışması	1927	9,1
Çalıştay	1607	7,6
Seminer	3868	18,2
Diğer	320	1,5
Toplam	21216	100,0

Yöntemler	Sayı	%
Teorik Anlatım	1261	5,9
Problem Durumuna Dayalı	12233	57,7
Grup Çalışması	1927	9,1
Çalıştay	1607	7,6
Seminer	3868	18,2
Diğer	320	1,5

Tablo 20: Eğitimlerde Uygulanması Gereken Yöntemlere İlişkin Görüşlerin Dağılımı

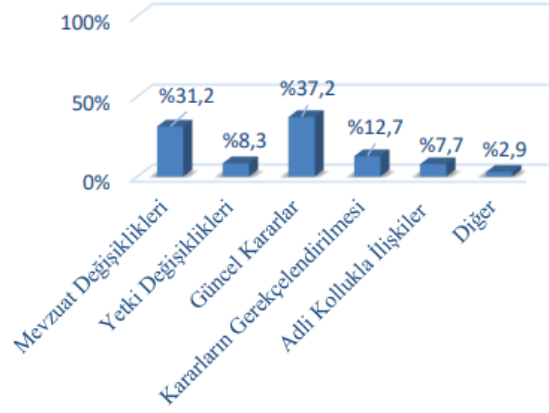
2. Meslek İçi Eğitim Konularının Değerlendirilmesi

Anketin meslek içi eğitim ihtiyacının belirlenmesi bölümünde, meslek içi eğitimde ele alınması gereken temel konulara ve bunların dışında üzerinde durulması istenilen konulara dair sorulara yer verilmiştir. Elde edilen verilerin analizi şu şekilde yapılmıştır:

- “Hangi konularda meslek içi eğitim almak istersiniz?” sorusuna katılımcıların değerlendirmeleri incelendiğinde, en çok tercih ettikleri konunun %37,2 ile “Güncel Kararlar” olduğu görülmüştür. Bununla birlikte, “Mevzuat Değişiklikleri” konusu en çok tercih edilen konu olarak ikinci sırada yer almıştır. Ayrıca “Diğer” seçeneği kapsamında, yargılama hukuku, ticaret hukuku, aile hukuku, iş ve sosyal güvenlik hukuku, çocuk hukuku, infaz hukuku, imar hukuku, tebligat hukuku, kat mülkiyeti hukuku, insan hakları hukuku, bilişim suçları, vergi suçları, kaçakçılık suçları, duruşma yönetimi, kalem denetimi, disiplin uygulamaları gibi konularda da eğitim verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

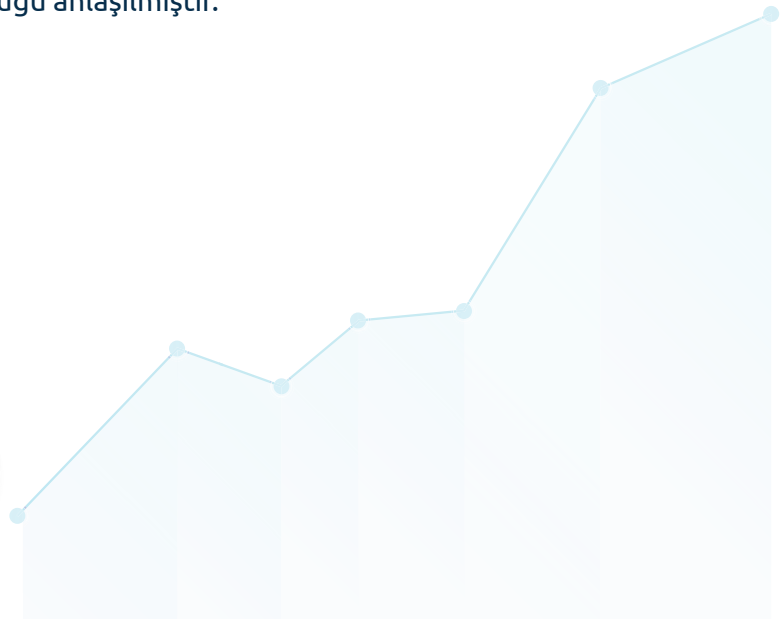

Eğitim Konuları ⁴	Sayı	%
Mevzuat Değişiklikleri	13586	31,2
Yetki Değişiklikleri	3618	8,3
Güncel Kararlar	16168	37,2
Kararların Gerekçelendirilmesi	5527	12,7
Adli Kollukla İlişkiler (Talimat Verme, Olay Yeri İncelemesi, vb.)	3360	7,7
Diğer	1245	2,9

Tablo 21: Eğitim Konularına İlişkin Görüşlerin Dağılımı

- Temel dersler dışında, aşağıda yer alan konulardan hangilerinde meslek içi eğitim almak istersiniz?" sorusuna katılımcıların değerlendirmeleri incelendiğinde, en çok tercih ettikleri konunun %6,87 ile "Anayasa Yargısı ve Bireysel Başvuru" olduğu görülmüştür. Ayrıca "İnsan Hakları ve Korunması", "İfade Özgürlüğü" ile "Uluslararası Adli Yardımlaşma" konuları da büyük oranda tercih edilmiştir. "Avukatlık Mesleği Uygulamaları", "Uluslararası Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi", "Adalet Alanı ile İlgili Uluslararası Kuruluşlar" ve "Adli Teşkilat" konuları ise katılımcıların daha az oranda tercih ettikleri konular olduğu anlaşılmıştır.

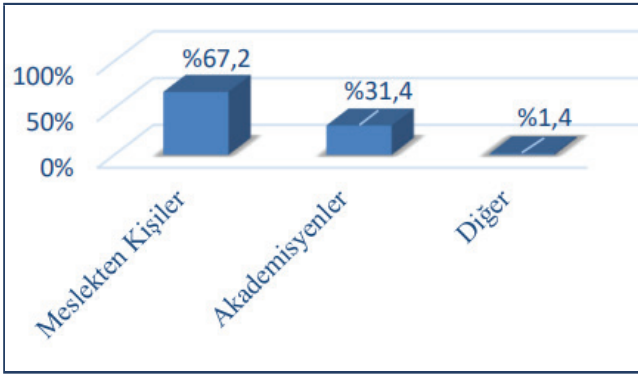
Tablo 22: Temel Dersler Dışında Kalan Eğitim Konularına İlişkin Görüşlerin Dağılımı

3. Meslek İçi Eğitimde Eğitimin ve Eğitim Sürecinin Değerlendirilmesi

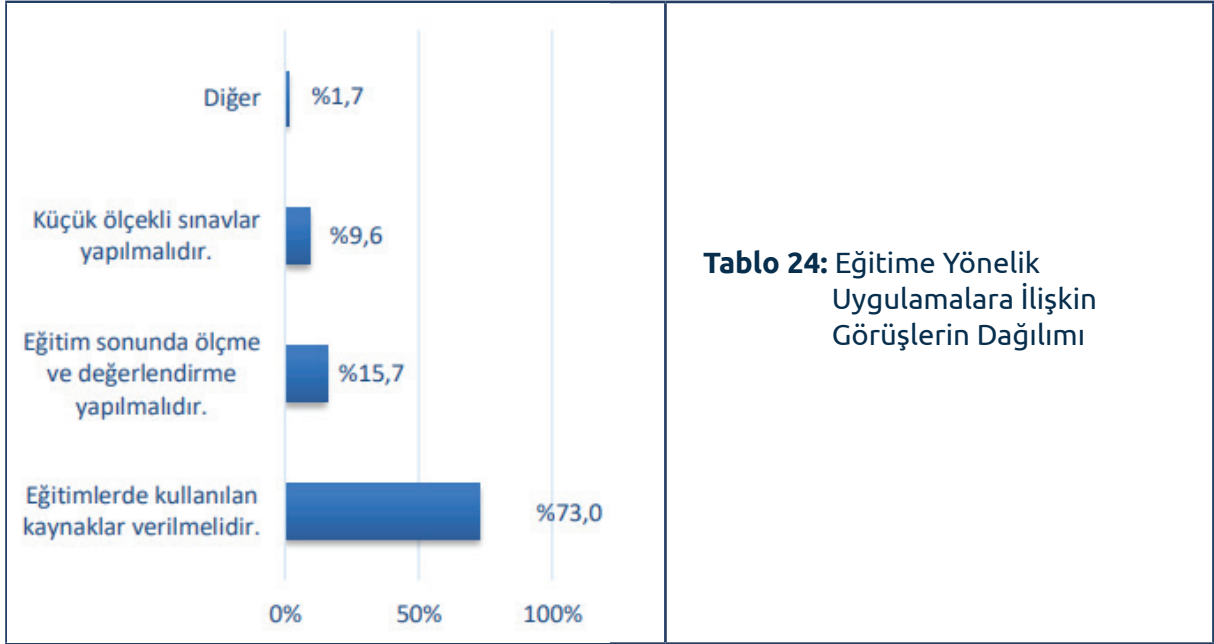
Ankette katılımcılara meslek içi eğitimlerde eğiticiler ve eğitim süreci hakkında ayrı ayrı sorular yöneltilmiştir. Elde edilen verilerin analizi şu şekilde yapılmıştır:

- “Meslek içi eğitimler kimler tarafından verilmelidir?” sorusuna katılımcıların değerlendirmeleri incelendiğinde, en çok tercih ettikleri kişilerin %67,2 ile “Meslekten Kişiler” olduğu görülmüştür. Bunun yanında, eğiticinin kim olması gerektiğine dair %31,4 oranında “Akademisyenler” cevabı verildiği anlaşılmıştır. Ayrıca “Diğer” seçeneği kapsamında, hem meslekten kişilerin hem de akademisyenlerin, avukatların, psikologların, sosyologların, sosyal çalışmacıların, kamu kurumu yetkililerinin, emekli yargı mensuplarının eğitici olarak yer alabileceği belirtilmiştir.

Tablo 23: Eğiticilere İlişkin Görüşlerin Dağılımı

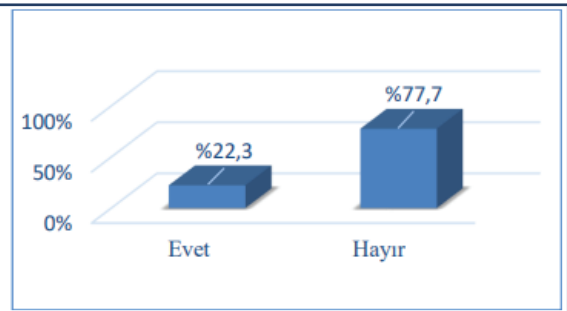
Tablo 24: Eğitime Yönelik Uygulamalara İlişkin Görüşlerin Dağılımı

C. Meslek İçi Eğitime İlişkin Görüşlerin Değerlendirilmesi

Anketin üçüncü bölümünde, meslek içi eğitime ilişkin görüşlerin alınması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, katılımcılara ikisi açık uçlu, üçü çoktan seçmeli olmak üzere beş soru yöneltilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevapların analizi şu şekilde yapılmıştır:

- “Sizce, meslek içi eğitimler terfinin bir parçası olmalı mıdır?” sorusuna katılımcıların değerlendirmeleri incelendiğinde, en çok tercih ettikleri yanıtın %77,7 ile “Hayır” olduğu görülmüştür⁽³⁵⁾.

Eğitimin Terfiye Etkisi	Sayı	%
Evet	4734	22,3
Hayır	16482	77,7
Toplam	21216	100,0

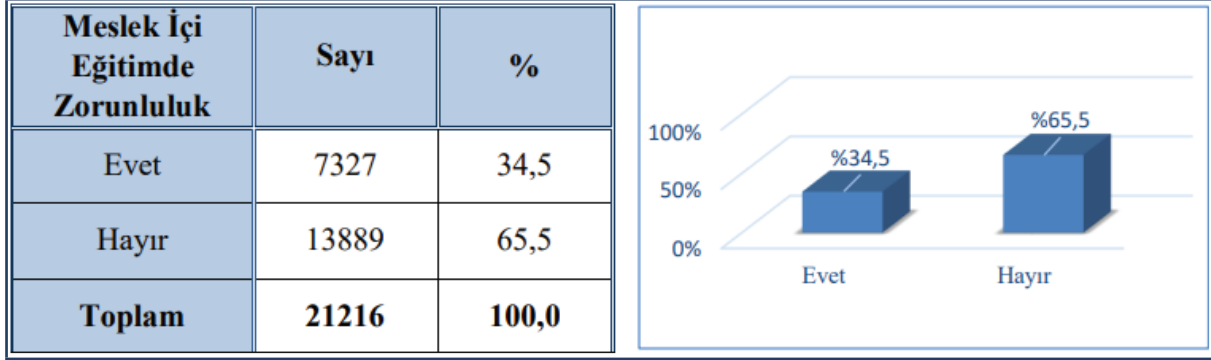

Tablo 25: Eğitimlerin Terfiye Etkisine Dair Görüşlerin Dağılımı

³⁵ Adli ve idari yargı hâkim ve savcıları hakkında 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 32. ve 118. maddeleri uyarınca tespit edilen birinci sınıfa ayrılma esaslarına Hâkimler ve Savcılar Kurulu ilke kararında değişiklik yapılmıştır. İlke kararının 2. maddesinde, hâkimlerin ve savcıların birinci sınıfa ayrılma şartlarına en az üç meslek içi eğitime katılmaları öngörülmüştür (RG. T. 08.07.2022, S. 31890).

- “Sizce, meslek içi eğitimler zorunlu olmalı mıdır?” sorusuna katılımcıların değerlendirmeleri incelendiğinde, en çok tercih ettikleri yanıtın %65,5 ile “Hayır” olduğu görülmüştür.

Tablo 26: Eğitimlerin Zorunlu veya İhtiyari Olmasına Dair Görüşlerin Dağılımı

- Yargıtay, Danıştay ve BAM’larda 15 gün - 3 ay arasında devam eden yerinde eğitimlerle ilgili olarak görüş ve önerilerin alındığı kısımda, genel itibariyle bu eğitimlerin faydalı, verimli olduğu belirtilmiştir. Bu doğrultuda, yerinde eğitimlerde teoriye değil, dosya incelemeye ağırlık verilmesi ve bu incelemenin üst mahkeme üyeleriyle yapılması, Yargıtay’da, BAM’larda ve BİM’lerde yerinde eğitimlere devam edilmesi, yerinde eğitim programlarının önceden ilân edilerek kesinleştirilmesi, konaklama ve ulaşım imkânları değerlendirilerek yerinde eğitimlerin düzenlenmesi, mümkünse bulunulan illerde yerinde eğitimlerin planlanması, sürenin yeniden değerlendirilmesi gerektiği genel olarak öneriler arasında yer almıştır.
- Alınan meslek içi eğitimler değerlendirilerek eğitimlerin daha etkili ve verimli olabilmesi için görüş ve önerilerin alındığı kısımda, eğitimlerde uygulama kısmını ağırlık verilmesi, üst mahkeme başkan ve üyelerinin eğitici olarak yer almaları, eğitim materyallerinin paylaşılması, eğitimlerin güncel mevzuat değişikliklerini içermesi, eğitimlerde soru-cevap yönteminin kullanılması, yetki görev ayırımına göre eğitimlerin yapılması, yargı mensubunun bulunduğu yerde eğitimlerin yapılması, eğitimlerde katılımcı sayısının az olması, grup çalışması veya dosya inceleme gibi yöntemler de kullanılarak daha interaktif eğitim verilmesi, eğitim programlarının önceden mümkünse dönem başında ilân edilmesi, uzaktan eğitimlerin mesai saatleri dışında yapılması, eğitimlerde konaklama ve ulaşım hususlarının iyi organize edilmesi, eğitim süresinin biraz daha uzun olması, eğitime dair video kaydı alınması, eğitimde konuların geniş olarak ele alınması yerine spesifik başlıklar ve sorunlar üzerinden değerlendirme yapılması, düzenlenecek olan eğitimlerin öncesinde birden fazla yolla duyurulması, tartışmalı konular üzerinde durulması, eğitime katılımın zorunlu olmaması, eğitim sonunda sertifika verilerek motivasyonun sağlanması gibi öneriler genel itibariyle belirtilmiştir.
- Meslek içi eğitim ihtiyacına yönelik eklenilmesi istenilen diğer görüş ve önerilen alındığı kısımda ise yurt dışı eğitim olması, mesleki İngilizce dersi verilmesi, adli personele de eğitim verilmesi, karar ve gerekçe yazımına ilişkin eğitim verilmesi,

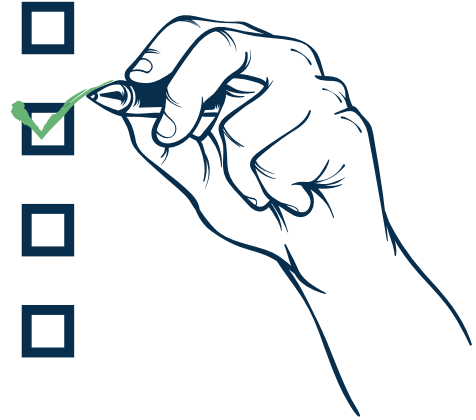

belirli periyotlarla meslek içi eğitimlerin yenilenmesi, UYAP'ın etkin kullanılmasına yönelik eğitim verilmesi, yargı mensupları ile adli personele psikoloji eğitimi verilmesi, eğitim konularının anket üzerinden yayımlanması ve en çok tercih edilen konular esas alınarak eğitimlerin düzenlenmesi, belirli sürelerle Yargıtay, Danıştay, BAM, BİM, Anayasa Mahkemesi ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının ve aynı konuya dair farklı içtihatların ele alınması, eğitimlerin görev yeri dışında icra edilmesi hâlinde konaklama ve ulaşımın önceden planlanması ve masrafların önceden ödenmesi, yargı mensuplarının görevli olduğu yerdeki Başsavcılık ile Komisyon Başkanlığı'nın eğitime katılım konusunda olumlu yönde görüşlerinin alınması, eğitimlerde konuya ilişkin rehber kitapların dağıtılması, hukuk ve adalet arasındaki ilişki kurularak karar verme ve muhakeme yapmaya yönelik eğitimlerin düzenlenmesi, kalem denetimi ve yazışmalar ile protokol kuralları üzerine eğitim verilmesi, eğitimin tamamlanmasından sonra da bilgi paylaşımı için forumların oluşturulması, meslek içi eğitimlerin sadece ilk derece hâkimlerine değil üst mahkemede tetkik hâkimlerine de yönelik olması, akademi dönemini tamamlayamadan atanan yargı mensuplarına özel eğitim düzenlenmesi gibi önerilerde bulunulmuştur.

D. Anket Sonuçları Hakkında Ara Değerlendirme

Meslek içi eğitim ihtiyacının belirlenmesine yönelik ankette, katılımcıların sunduğu görüşlerden ve önerilerden meslek içi eğitimlerin bir ihtiyaç olduğu ve yargı mensuplarına fayda sağladığı sonucuna varılmaktadır. Katılımcıların bir kısmı meslek içi eğitimlerin uzaktan veya hibrit yapılmasını tercih etmiş olmasına karşın, çoğunluk yüz yüze eğitimlerin düzenlenmesi yönünde kanaat belirtmiştir (%53,8 oranında). Meslek içi eğitimlerin yüz yüze yapılması hâlinde katılımcılar genel itibarıyla, eğitim süresinin üç (3) gün olması yönünde görüş beyan etmiştir (%53,0 oranında). Yüz yüze eğitimlerin verileceği zaman dilimi yönünden, katılımcıların çoğunluğu eğitimlerin hafta sonları gerçekleştirilmesini ifade etmiştir (%30,9 oranında). Bunun yanında, çoğunluk yüz yüze eğitimlerin yargı mensuplarının görev yaptığı bölgeden ziyade görevli olunan ilde düzenlenmesi gerektiğini belirtmiştir (%50,9 oranında). Ayrıca yüz yüze eğitimlerdeki katılımcı sayısı bakımından, genellikle 20 ve daha az sayıda katılımcının eğitimde bulunması gerektiği ifade edilmiştir (%39,9 oranında).

Meslek içi eğitimlerin online ortamda uzaktan verilmesi hâlinde ise katılımcıların çoğunluğu eğitim süresinin haftada 1-2 saat aralığında (%56,7 oranında) ve eğitimlerin akşamları düzenlenmesini (%32,6 oranında) tercih etmiştir. Meslek içi eğitimlerin uzaktan yürütülmesi durumunda, katılımcı sayısının yüz yüze eğitimlerde olduğu gibi 20 ve daha az sayıda olması gerektiği genel itibarıyla belirtilmiştir (%36,2 oranında).

Meslek içi eğitimlerin hangi yöntemle yürütülmesi gerektiğine dair, “teorik anlatım”, “problem durumuna dayalı”, “grup çalışması”, “çalıştay”, “seminer” ve “diğer” seçenekleri arasında katılımcıların çoğunluğu “problem durumuna dayalı” bir yöntemin eğitimde kullanılmasını tercih etmiştir (%57,7 oranında). Çoklu seçenekli soru yönetilmeyen meslek içi eğitime dair görüş ve önerilen alındığı açık uçlu kısımda da eğitimlerde teoriden ziyade uygulamaya ağırlık verilmesi, konu başlıklarının sorunlar tespit edilerek belirlenmesi, tartışmalı konular üzerinde durulması, tespit edilen sorunlara öneriler sunularak tartışmaya açılması şeklinde öneriler sunulmuştur.

Meslek içi eğitimlerde yer verilmesi gereken temel konular bakımından, katılımcıların çoğunluğu “mevzuat değişiklikleri”, “yetki değişiklikleri”, “güncel kararlar”, “kararların gerekçelendirilmesi”, “adli kollukla ilişkiler (talimat verme, olay yeri incelemesi gibi)” ve “diğer” seçeneklerinden güncel kararlar seçeneğini tercih etmiştir (%37,2 oranında). Bunun yanında, “mevzuat değişikliklerinin” de güncel kararlardan sonra en çok tercih edilen konu olduğu görülmüştür (%31,2 oranında). Meslek içi eğitim ihtiyacının belirlenmesine yönelik görüş ve öneri alınması dair kısımda da ankete katılan yargı mensuplarının içtihat farklılığına, üst mahkemelerin güncel kararlarına erişim ve bu kararlar hakkında bilgi sahibi olunmasına, meslek içi eğitimlerde belirli periyotlarla güncel kararların değerlendirilmesine vurgu yapılmıştır.

Meslek içi eğitimlerde temel konular dışında ele alınması gereken konular yönünden, katılımcıların çoğunluğu “Anayasa yargısı ve bireysel başvuru” (% 6,87 oranında) konusunu tercih etmiştir. Ardından bu sıralamayı “kalem denetimi” (%6,33 oranında), “tebligat hukuku” (%6,19 oranında), “insan hakları ve korunması” (%5,83 oranında), “UYAP uygulamaları” (%5,76 oranında), “ifade özgürlüğü” (%5,45 oranında), “adalet psikolojisi” (%5,25 oranında) konuları takip etmiştir. Meslek içi eğitimlerin düzenlenmesine dair görüş ve önerilerin alındığı kısımda da özellikle mesleğe yeni başlayan yargı mensuplarına kalem denetimi eğitiminin verilmesi, yanlış uygulamalardan biri olan tebligat uygulamalarına dair sorunların tespit edilerek eğitimde ele alınması, UYAP sisteminin daha etkin ve ileri düzeyde kullanılabilmesi için eğitimlerde yer verilmesi, adalet kavramının özellikle ele alınmasına ve adalet bilincinin oluşturulmasına, temel hak ve özgürlüklere dair bireysel başvuru üzerine verilen Anayasa Mahkemesi ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının incelenmesine vurgu yapılmıştır.

Meslek içi eğitimlerin kimler tarafından verilmesi gerektiğine dair soru, “meslekten kişiler”, “akademisyenler” ve “diğer” şeklindeki seçeneklerden “meslekten kişiler” seçeneği genellikle tercih edilmiştir (%67,2 oranında). Bununla birlikte, meslek içi eğitimlerin düzenlenmesine dair açık uçlu cevapların ve görüşlerin alındığı kısımda, meslekten kişilerin eğitici olması hâlinde, bilginin uygulamaya aktarılması ve eğiticinin uygulamadaki sorunlara vakıf olması yönünden isabetli olacağı, ancak meslekten kişilerin de teorik bilgiye sahip olması gerektiği, eğitimlerde hem akademisyenlere hem de meslekten kişilere yer verilmesinin de katılımcılara fayda sağlayacağı, eğiticilerin performansının eğitim sonunda değerlendirilmesine imkân tanınması gerektiği üzerinde durulmuştur.

Meslek içi eğitim sürecinin nasıl değerlendirilmesi gerektiği sorusu bakımından, “küçük ölçekli sınavlar yapılmalı”, “eğitim sonunda ölçme ve değerlendirme yapılmalı”, “eğitimlerde kullanılan kaynaklar verilmeli” ve “diğer” seçeneklerinden, büyük oranda “eğitimlerde kullanılan kaynaklar verilmeli” seçeneği tercih edilmiştir (%73,0 oranında). Meslek içi eğitimlere dair görüş ve öneri kısmında da ders notlarının, sunumların paylaşılması, mümkünse dokümanların fiziki olarak da verilmesi ve hatta Türkiye Adalet Akademisi tarafından eğitim konularına dair rehber kitapların basılmasına, grup çalışması yapılmasına, somut dosyalar üzerinden inceleme yapılmasına, katılımcıların derslere aktif olarak katılımının sağlanmasına, soru-cevap yönteminin kullanılmasına, eğitim sonunda katılımcılara sertifika verilmesine dair öneriler sunulmuştur.

Meslek içi eğitimlerin yargı mensuplarının terfi bakımından etki edip etmeyeceği yönünden, bu eğitimlerin terfide dikkate alınması gerektiğine dair görüş ve öneriler olmakla birlikte, çoğunluk terfinin eğitimlere etki etmemesi gerektiği yönünde kanaate varmıştır (%77,7 oranında). Meslek içi eğitim ihtiyacının belirlenmesine ve eğitime dair görüşler ile önerilerin alındığı kısımda, bazı katılımcılar terfi döneminde düzenlenecek eğitimlere dair sürenin terfi bakımından dikkate alınması durumunun eğitime katılım oranını olumlu yönde etkileyebileceğini, terfi dönemleri dikkate alınarak eğitim tarihlerinin düzenlenmesi gerektiğini, terfi sürecinde eğitimlerin uzaktan online olarak yürütülebileceğini de ifade etmiştir.

Meslek içi eğitimlerin zorunlu olup olmaması yönünden, katılımcılar çoğunlukla meslek içi eğitimlerin zorunlu tutulmaması yönünde görüş bildirmiştir (%65,5 oranında). Meslek içi eğitimlere dair katılımcıların görüşlerinin ve önerilerinin alındığı kısımda da eğitimlerin belirli aralıklarla zorunlu olarak düzenlenmesi gerektiği belirtilmişse de genel olarak eğitimlerin gönüllülük esasına tâbi tutulmasının daha isabetli olduğu, aksi durumun yargı mensuplarının iş temposunu ve terfi dönemlerini olumsuz etkileyebileceği de ifade edilmiştir.

VI. SAHA ZİYARETLERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yargı mensuplarına yönelik meslek içi eğitimlerin analizi ve yeni bir model önerisi sunulması amacıyla oluşturulan çalışma grubu, veri elde edebilmek için bazı illerde saha ziyaretleri gerçekleştirmiştir.

Meslek içi eğitimlerin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla saha ziyaretleri kapsamında Ankara ilinde Adalet Bakanlığı

(Ceza İşleri Genel Müdürlüğü, Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü, Dış İlişkiler ve Avrupa Genel Müdürlüğü, Mevzuat Genel Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Başkanlığı, İnsan Hakları Daire Başkanlığı, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Eğitim Dairesi Başkanlığı, İç Denetim Birimi Başkanlığı),

Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Ankara Bölge İdare Mahkemesi, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi, Türkiye Barolar Birliği ve Ankara adliyesine ziyaretler gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyeleri ile görüşülmüştür.

Bursa ilinde yapılan saha ziyaretlerinde, Bursa Bölge Adliye Mahkemesinde başkan ve üyelerle, Bursa adliyesinde ve Gemlik adliyesinde hâkim ve savcılarla, Bursa Barosu başkan ve yönetim kurulu üyeleriyle ve Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyeleriyle görüşmeler yapılmıştır. Bunun yanında, 13-15 Mayıs 2022 tarihinde Bursa’da gerçekleştirilen “İnfaz Savcılar Eğitim”ne katılım sağlanarak eğitmenler ile eğitim süreci gözlemlenmiş ve önceden belirlenen kriterler kapsamında değerlendirmeler yapılmıştır.

Antalya ilinde yapılan saha ziyaretlerinde, Antalya Bölge Adliye Mahkemesi ve Antalya İdare Mahkemesi başkan ve üyeleriyle, Antalya adliyesi, Kemer adliyesi ve Serik adliyesinde görev yapan hâkim ve savcılarla, Antalya Barosu başkan ve üyeleriyle, Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyeleriyle görüşülmüştür. Bununla birlikte, Antalya’da 27-29 Mayıs 2022 tarihinde icra edilen “İmar Hukuku Uygulamaları Eğitim”ne katılım sağlanarak, eğitime dair gözlemler ve varılan sonuçlar meslek içi eğitim analizi bakımından değerlendirilmiştir.

Van ilinde yapılan saha ziyaretlerinde ise Van Bölge Adliye Mahkemesi’nde, Van İdare Mahkemesi’nde, Van adliyesinde ve Gürpınar (Gevaş) adliyesinde mülâkatlar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 24-26 Haziran 2022 tarihinde Van’da düzenlenen “İcra Hukuku Eğitim”ne iştirak edilmiş ve eğitime dair değerlendirmeler yapılmıştır. Aralıksız uzun süren derslerin işlenmesi hâlinde verimin düştüğü, derslerin katılımcılarla soru-cevap yöntemi kullanılarak işlenmesi durumunda daha aktif katılımın sağlanacağı, eğitimcinin genel açıklamalarından sonra münferit soruların alınarak ders işlendiği takdirde verimin artacağı, eğiticinin sunum gibi görsel doküman kullanmasının dikkat dağınıklığını önleyebileceği, mevzuattan ziyade uygulamada en sık karşılaşılan hususlar ile en sık hata yapılan meselelere yoğunlaşarak inceleme yapılması ve sözlü ya da yazılı olarak katılımcıdan alınan geri dönüşlerin değerlendirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Saha ziyaretlerinde Türkiye Adalet Akademisi eğitim müfredatı, müfredatta yer alan dersler, ders sayıları, ders saatleri, ders içerikleri, müfredata eklenmesi önerilen özel hukuk ve kamu hukuku dersleri, savcılık dersleri, adalet yönetimi ve mesleki kültür dersleri, kişisel gelişim alanındaki dersler, mevcut eğitim modeli, uzaktan eğitim, mahkeme stajlarının etkinlik ve verimliliği hakkında sorular yöneltilmiş ve bu hususlara dair görüşler ile öneriler alınmıştır.

Yukarıda zikredilen paydaşlarla gerçekleştirilen saha ziyaretlerinde, aşağıda yer alan sorular esas alınmak üzere görüşmeler yapılmış ve ilgililerin harici açıklama ve değerlendirmeleri de dikkate alınmıştır.

A. Saha Ziyaretlerinde Paydaşlara Yöneltilen Sorular

Meslek içi eğitim ihtiyacının belirlenmesi anketinde kullanılan sorular da dikkate alınarak saha ziyaretlerinde esas alınacak sorular öncesinde belirlenmiştir. Bu şekilde, anketle elde edilen sonuçlar saha ziyaretlerinden elde edilen çıktılarla karşılaştırılmıştır.

1. Adalet Akademisi eğitim müfredatı ile ilgili olarak genel değerlendirmeleriniz nelerdir? Müfredatta yer alan dersler, ders sayıları, ders saatleri, ders içerikleri nasıldır?
2. Hâkim-Savcı Adaylığı Eğitim Müfredatında yer alan "hukuk derslerini" yeterli buluyor musunuz? Müfredata eklenmesinin uygun olacağını düşündüğünüz dersler hangileridir?
3. Hâkim-Savcı Adaylığı Eğitim Müfredatında yer alan "ceza derslerini" yeterli buluyor musunuz? Müfredata eklenmesinin uygun olacağını düşündüğünüz dersler hangileridir?
4. Savcılık derslerinde eksik gördüğünüz hususlar nelerdir?
5. Adalet yönetimi ve mesleki kültür dersleri hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
6. Kişisel gelişim alanındaki eğitimleri sayı ve içerik açısından yeterli buluyor musunuz? Konuya ilişkin görüşleriniz nelerdir?
7. Akademide sunulan meslek içi eğitim modeli nasıl olmalıdır? Eğitim yönetimi ve eğitim-öğretim modeli uygulamalarına ilişkin değerlendirmeleriniz nelerdir?
8. Yüz yüze eğitim yoluyla yürütülen meslek içi eğitimlerin güçlü ve geliştirilebilir yönleri hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
9. Uzaktan eğitim yoluyla yürütülen meslek içi eğitimlerin güçlü ve geliştirilebilir yönleri hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
10. Meslek içi eğitim başvurularınızda taleplerinizi yeterli düzeyde iletebiliyor musunuz? Mevcut sistem bunun için yeterli mi / mevcut sisteme ilişkin bilginiz var mı? Bu konuya ilişkin önerileriniz var mıdır?
11. Eğitim konularına ilişkin taleplerinizi iletme yöntemlerini biliyor musunuz? Eğitim konularının belirlenmesinde talepte bulunuyor musunuz?
12. Katılmak isteyip de katılmadığınızı eğitimler oldu mu? Katılma talebinizin karşılanmaması halinde tarafınıza geri dönüş yapıldı mı veya yapılmalı mı?
13. Eğitimlerin interaktif yapılmasını, eğitim içerisinde aktif rol almayı (sunum yapmak vs.) ister misiniz?
14. Eğitimin formatı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? (eğiticilerin eğitim öncesinde eğitim materyallerini paylaşmaları, katılımcıların eğitim öncesinde soru göndermeleri gibi format önerileriniz var mıdır?)
15. Çevrimiçi eğitim daha faydalı olacağı konu ve eğitim formatı (az sayıda katılımcıdan oluşan ve katılımcıların sorularına dayanan bir format gibi) hakkında önerileriniz var mıdır?

B. Paydaşların Açıklamaları Çerçevesinde Hâkim-Savcı Eğitimine İlişkin Öne Çıkan Hususlar

Meslek içi eğitimlerin değerlendirilmesine yönelik yapılan saha ziyaretlerinde yukarıda zikredilen sorular kapsamında katılımcıların cevaplarının ve değerlendirmelerinin şu şekilde özetlenebilmesi mümkündür:

- Eğitimlerin planlanma aşamasında eğitim tarihlerinin belli olmamasının, ön taleplerin sayıca az olmasına neden olduğu, bu taleplerin mahkemelere dağıtım usûlüyle bildirilmesinin bildirim etkinliğini ve hedef kitleye ulaşmasını engellediği ifade edildi. Bu nedenle eğitimlerin planlama aşamasında eğitim tarihlerinin de belirli olması ve bunların öncesinde hâkim ve savcılara UYAP sistemi üzerinden duyurulması gerektiği ifade edildi.
- Meslek içi eğitimler düzenlenmeden önce eğitim konuları hakkında soru ve taleplerin alınması gerektiği ifade edildi.
- Katılımcı başvurularının değerlendirilmesinde ya da eğitime zorunlu katılacak kişilerin belirlenmesinde BAM'ların görüş ve önerilerinin dikkate alınması gerektiği ifade edildi.
- Meslek içi eğitimlerin düzenlenmesi bakımından, ilgili konudaki dosyaların bulunma sıklığına göre bölgelerin ağırlıkları veya başvuru durumuna göre katılımcıların kıdemlerinin göz önünde bulundurulabileceği, örneğin 19. dönem hâkim ve savcılarında belli durumlarda öncelik verilebileceği ifade edildi.
- Meslek içi eğitimlerin "mecburi" ve "gönüllü" eğitimler olarak iki farklı şekilde planlanabileceği, eğitimin içeriğinin, zamanının tercihe göre belirlenebileceği ifade edildi. Bu doğrultuda, yetki ve görev değişimlerinde eğitimin zorunlu olabileceği; kişisel gelişimi içeren eğitimlerin gönüllü olabileceği belirtildi.
- Meslek içi eğitimlere katılma taleplerinin karşılanmaması ve bu konuda bilgilendirme yapılmamasının, eğitimlere katılma motivasyonunu azalttığı ve katılımcı belirleme süreci sonrasında başvuruculara (özellikle eğitime alınmamış olanlara) bilgilendirme yapılabileceği ifade edildi.
- Türkiye Adalet Akademisi tarafından yapılan meslek içi eğitim duyurularının UYAP üzerinden yayınlanması ve belirli aralıklarla hatırlatılması gerektiği ifade edildi.
- Yetki ve görev değişikliklerinde oryantasyonun sağlanması amacıyla meslek içi eğitimlerin düzenlenmesi gerektiği ifade edildi.
- Eğitimlerde soyut kavramlar üzerinden değil, somut bir dava dosyası üzerinden veya uygulama örneklerinden hareketle konuların ele alınabileceği ifade edildi.
- Meslek içi eğitimlerde ele alınması gereken konulara karar metinleri yazımı, gerekçe yazımı, iddianame yazımı, mesleğe dair etik kurallar, kalem yönetimi, protokol kuralları, öfke kontrolü ve iletişim konularının da dâhil edilebileceği ifade edildi.
- Meslek içi eğitimlerde adalet kavramının ele alınması, adalet bilincinin oluşturulmasına yönelik konulara yer verilebileceği ifade edildi.

MESLEK İÇİ EĞİTİMİN ANALİZİ VE YENİ BİR METODOLOJİ ÖNERİSİ

- Eğitimlerde, alternatif uyumsuzluk çözüm yöntemlerine ağırlık verilmesinin uygulamaya katkısı olacağı ifade edildi.
- Savcı eğitimleri ile ilgili olarak kalem, vezne, nezarethane, noter, icra, emanet denetimi, kolluk ile ilişki ve talimat verme, güvenlik tedbirleri gibi konularda özellikle eğitim verilmesi gerektiği ve bu konulara ilişkin bir kontrol listesi hazırlanması gerektiği vurgulandı.
- Atama yapılan yerlere özgü suç türleriyle ilgili o suçlara özgü oryantasyon tarzında bir eğitim verilmesinin faydalı olacağı ifade edildi.
- Farklı dava türlerine özgü yapılması gerekenlere ilişkin bir karar verme mekanizmasının kurulmasının yerinde olacağı belirtildi.
- Eğitimlerin, hâkimlerin ve savcılarının kendi mesleki gelişimlerine yönelik motivasyonlarını artırmaya yönelik çalışmaları içerebileceği ifade edildi.
- Güncel ve uygulamada tartışmalı olan konulara meslek içi eğitimlerde ağırlık verilebileceği ifade edildi.
- Psikoloji ve beden dili gibi alanlarda da eğitime ağırlık verilmesi gerektiği ifade edildi.
- UYAP programının hâkim savcı ekranına ilişkin mutlaka adaylık aşamasında, her bir aday açısından bilgisayar başında, e-imza kullanmak suretiyle bir eğitim verilmesi gerektiği belirtildi. Adayların eğitim sonrasında UYAP'a ilişkin birçok hususta bilgi sahibi olmadıklarının altı çizildi.
- Aday olan her hâkim savcının mutlaka mentor olan bir hâkim-savcı bulunması gerektiği ve mentor hâkimin değerlendirmesinin aday açısından mühim olması gerektiği belirtildi. Mentor hâkimin gönüllü olmasının sağlanması için iş yükünün azaltılmasının iyi olacağı vurgulandı.
- Adaylık eğitimlerinde Bölge Adliye Mahkemeleri'nde belirli bir süre staj yapılmasının faydalı olduğu, burada edinilen tecrübenin üzerine göreve başlanılmasından sonra meslek içi eğitimlerle desteklenebileceği ifade edildi.
- Eğitimlerde uzmanlaşmanın mutlaka sağlanması gerektiği, adayların ders aşamasında dahi en azından hukuk veya ceza hâkimi olup olmayacağını bilmesi gerektiği, göreve başlayan hâkimler ve savcılara yönelik ayrı ayrı eğitimlerin düzenlenebileceği belirtildi.
- Bölgesel bazlı meslek içi eğitimlerin yaygınlaşabileceği ifade edildi.
- Bölge Adliye Mahkemeleri çevresindeki eğitimlerin yaygınlaşabileceği ifade edildi.
- Görevli olunan yerdeki Bölge Adliye Mahkemesi'nde eğitimlerin düzenlenmesi, başka bir Bölge Adliye Mahkemesi'nde düzenlenen eğitimlerde konaklama, ulaşım gibi hususlarda yaşanan sorunların dikkate alınması gerektiği ifade edildi.
- Ders programı ve materyallerin önceden temin edilmesinin adayların daha hazır bir şekilde eğitime katılmasını sağlayacağı belirtildi. Eğitimde gösterilen sunumların okunmadığı, bu yüzden yansıda gösterilen hususların eğitim öncesi katılımcılara dağıtılmasının verimi artıracacağı ifade edildi.

- Yargıtay ve Bölge Adliye Mahkemeleri'nin kararları kapsamında ilk derece mahkemeleri kararlarında sık rastlanılan hataların konu olduğu kitapçık hazırlanabileceği ifade edildi.
- Meslek içi eğitimlerin yapısı gereği eğitimcilerin aynı meslek grubundan ve kıdemli/ tecrübeli meslek mensuplarından oluşmasının sürece katılımı artırabileceği, bu nedenle kıdemli hâkimler, tetkik hâkimleri, Yargıtay, Danıştay, BİM ve BAM üyeleri ile diğer uygulamacıların eğitici olarak seçilebileceği, eğitimcilerin eğitiminin de düzenlenmesi gerektiği ifade edildi.
- Eğitim verenler tarafından meslek içi eğitimlerde kullanılmak üzere özgün materyal ve içerik tasarlanması gerektiği ifade edildi.
- Meslek içi eğitimlerin yüz yüze veya uzaktan olmak üzere iki yöntemle farklı zamanlarda yürütülebileceği ifade edildi.
- Uzaktan eğitim videolarının işlenmesi ve parçalanmasıyla daha kısa videoların oluşturulması ve bunların eğitim sonunda yargı mensuplarıyla paylaşılması gerektiği ifade edildi.
- Eğitimlerin tamamlanmasının ardından konuya ilişkin tüm dokümanların UYAP ortamında ulaşılabilecek şekilde yer almasının faydalı olabileceği belirtildi.
- Uzaktan eğitimlerin mesai saatleri içerisinde yapılması nedeniyle oluşan rutin işlerin aksaması veya eğitimlere katılamama problemlerinin göz önünde bulundurulması gerektiği ifade edildi.
- Uzaktan eğitimlerin yapıldığı Zoom programının UYAP ağı üzerinden çalışmaması nedeniyle oluşan erişim problemlerinin giderilmesi ve bu programlara UYAP üzerinden erişimin sağlanması gerektiği ifade edildi.
- Uzaktan eğitime dair erişimin telefon veya tableten de yapılmasının faydalı olacağı ifade edildi.
- Uzaktan eğitimin diğer eğitimlerle birlikte sürdürülebileceği ve uzaktan eğitim bakımından teknik destek konusunda iyileştirmeler yapılabileceği ifade edildi.
- Coğrafi konum olarak uzakta yapılacak seminerler öncesi iş akışının durdurulması gerektiği, aksi takdirde duruşmaların ve dosyaların planının sekteye uğrayacağı, bunun önlenmesi bakımından seminerler için yıllık plan ve program yapılması gerektiği ifade edildi.
- AB/Avrupa Konseyi Ortak Programlarında kullanılan HELP eğitim metodolojisinin değerlendirilebileceği ifade edildi.
- Eğitimlerde konu anlatımı sonrası daha küçük gruplar (örneğin, beş kişilik) hâlinde kararların incelenmesi ve sonrasında toplu sunumların yapılması şeklinde yürütülen çalıştaylara yer verilebileceği ifade edildi.
- Eğitimi almak üzere orada bulunan Bölge Adliye Mahkemesi hâkimlerinin veya belirli kıdeme sahip yahut aynı mahkemede faaliyet gösteren hâkimler/savcılardan oluşan küçük grupların eğitim saatleri dışında haricen bir araya gelmek suretiyle, uygulamada

MESLEK İÇİ EĞİTİMİN ANALİZİ VE YENİ BİR METODOLOJİ ÖNERİSİ

en sık karşılaşılan sorunlar ile üretilen çözüm yollarının paylaşılıp tartışıldığı ayrı bir toplantı yapılmasının faydalı olabileceği dile getirildi.

- Meslek içi eğitimlerinin katılımcıların sorularına göre şekillenmesi gerektiği, soru-cevap yöntemine ağırlık verilmesi gerektiği ifade edildi.
- Farklı il ve /veya ilçelerde fiziki katılımı gerçekleştirilen eğitimlerde belirli bir zaman diliminin sosyal programa ayrılması gerektiği, katılımcıların söz konusu il ve/veya ilçenin turistik bölgelerini ziyaret edebilme endişesiyle eğitim programını takip motivasyonlarının azalmasının önüne geçebileceği belirtildi.
- Eğitim sonunda Türkiye Adalet Akademisi tarafından katılımcılar yönünden ölçme ve değerlendirme yapılabileceği ifade edildi.
- Eğiticilerin performanslarının düzenli olarak değerlendirilmesi ve katılımcılara eğitici, eğitimin düzenlendiği yer, dokümanlar, eğitim süresi, eğitim yöntemi gibi konularda anket yaptırılması gerektiği belirtildi. Anketlerin eğitimin sonunda değil, her bir dersin tamamlanmasından sonra yapılması gerektiği belirtildi.
- Meslek içi eğitimlerin terfi ve/veya ayrılmanın bir parçası olması gerektiği, eğitimlerin terfi ve/veya ayrılma yönünden değerlendirilmesi hâlinde bunun katılım oranını etkileyeceği ifade edildi.
- İlk derece mahkemesi kararına karşı kanun yoluna başvurulması hâlinde üst mahkemenin veya teftiş sürecinde "...şu konuda eğitim alınması" şeklinde değerlendirme yapabileceği bir sistem kurgulanabileceği ifade edildi.

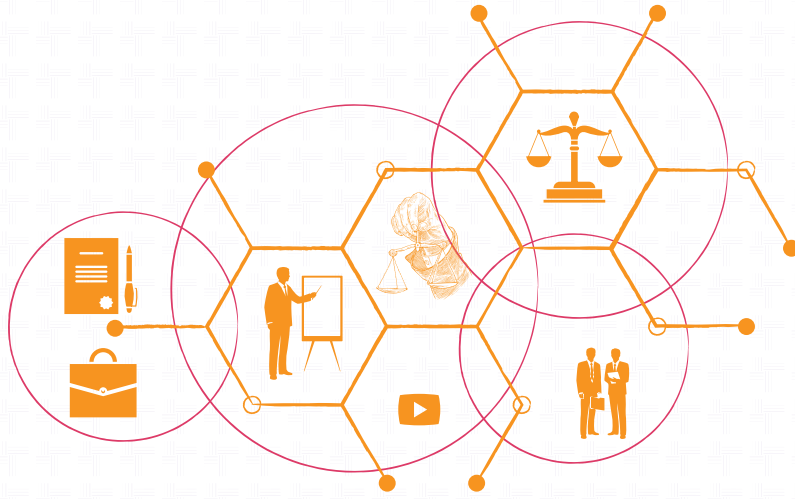
VII. ÖĞRETİM YÖNTEM ve TEKNİKLERİNE İLİŞKİN KATILIM VE GÖZLEM DEĞERLENDİRMELERİ

A. Mevcut Görüşlerin Değerlendirilmesi

1. Özel Hukukla İlgili Dersler

Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının meslek içi eğitim süreçlerinde hukuk derslerinde söz konusu olan eğitim-öğretim yöntem ve tekniklerinin değerlendirilmesine ve yeniden yapılandırılmasına ilişkin öneriler şu şekildedir:

- Derslerde somut olay üzerinden çözümler gösterilir.
- Derslerin sunumunda resim, çizim, slayt, harita, tapu senedi, bono, çek, elektronik defterler gibi eğitim materyallerinden faydalanılır.
- Ders konusunun yanında mesleki tecrübeler de aktarılır.
- Derslerin anlatımında mevzuatta gösterilen terimlerin kullanılmasına özen gösterilir.
- Meslek içi eğitime katılanların öğrenci olmadıkları, kendilerine verilen meslek içi eğitimin kişisel ve mesleki gelişimi sağlamaya yönelik olduğu anlayışı yerleştirilir.

- Meslek içi eğitimin interaktif bir şekilde yürütülebilmesi için katılımcı sayısına dikkat edilir ve en fazla 20-25 kişiden oluşan sınıflar ayarlanır.
- Meslek içi eğitimin konusu göz önüne alınarak teorik ve pratik eğitim arasında denge sağlanır.
- Uygulama yönünden, farklı içtihatlarla dikkat çekilir ve ilgili konu başlığı altında güncel kararlar zikredilir.
- Karar incelemelerine dair derslerde üst mahkeme başkan, üyeler, hâkim ve savcılarının da eğitici olarak yer alması gözetilir.
- Eğitiminin eğitimin başında, eğitimin süresi, konusu, dersin işlenişi hakkında bilgi vermesi önemlidir.
- Eğitimlerde uygulamada karşılaşılabilecek durumlara, uygulamaya dair sorunlara, somut önerilere ve deneyimlere yer verilir.
- Yargılama hukuku ve duruşma yönetimi üzerine sorunlar ve görüşler dikkate alındığında, meslek içi eğitim hukuk derslerinde medenî usûl hukuku dersine ve hâkimin sevk ve idaresine, duruşma yönetimine, kalem yönetimine ağırlık verilir.
- Tebligat hukukuna dair uygulamadaki sorunlar ile katılımcıların değerlendirmeleri gözetildiğinde, tebligat hukukuna ve adli yazışmalar derslerine önem verilir.
- Özel hukuka dair uyuşmazlıklarda bilirkişi raporlarının değerlendirilmesine, rapordaki eksikliklerin veya hataların gözetilmesine dair bilirkişilik uygulaması eğitimde dikkate alınır.
- Sorumluluk kavramının oturtulması, hukukî sorumluluk ile cezaî sorumluluğun ayırt edilmesi bakımından sorumluluk hukukuna önem verilir.
- Meslek içi eğitimlerde özel hukuktan doğan uyuşmazlıklar yönünden bireysel başvuruya ve Anayasa Mahkemesi'nin son bireysel başvuru kararlarına ayrıca önem verilir.

- Uluslararası hukukta çocuk hakları gelişimi, çocuğun üstün yararı ilkesi de gözetilerek çocuk hukukuna meslek içi eğitimlerde yer verilir.
- Meslek içi eğitim derslerine karar ve gerekçe yazımının dâhil edilmesinin ve hem ilk derece hem de üst derece mahkemesi mensuplarının eğitime katılımın sağlanmasının faydalı olacağı gözetilir.
- Uygulama derslerinin, ilgili konuda tecrübesi ve uygulaması olan yargı mensuplarının vermesine; teorik derslerin bu alanda çalışmaları olan akademisyen ve uygulamacılar tarafından verilmesine önem verilir.
- Somut olay örnekleri ile karar incelemelerinin, mümkünse sınıf içerisinde grup çalışması olarak yapılmasının faydalı olacağı gözetilir.
- Eğitim belli bir plan içerisinde ve zaman yönetimine dikkat edilerek verilir.
- Eğitim sonunda eğitimde anlatılan konular özetlenir, varılan sonuçlar eğitim konusuyla ilişkilendirilerek izah edilir.
- Eğitimde eğitimin hedeflerine, içeriğine ve sonraki eğitim ve uygulamalarla ilişkisine uygun olacak şekilde bir kapanış yapılır.
- Eğitimin çok uzun süre ve aralıksız işlenmemesine dikkat edilir.
- Eğitimde soru-cevap kısmına önem verilir.

2. Ceza Hukukuyla İlgili Dersler

Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının meslek içi eğitim süreçlerinde ceza derslerine dair eğitim-öğretim yöntem ve tekniklerinin değerlendirilmesine ve yeniden yapılandırılmasına ilişkin öneriler şu şekildedir:

- Meslek içi eğitimde, konuya ve katılımcıya bağlı olarak en iyi anlatım metodu tercih edilir. Kimi zaman slayt gösterimi, kimi zaman kısa notların olduğu word dosyaları, kimi zaman ise yüz yüze yapılan eğitimlerde yazı tahtası kullanılması ile eğitim icra edilir.
- Eğitimde kullanılan sunumlar, notlar gibi dokümanlar katılımcılarla paylaşılır ve mümkünse fiziken bu materyaller verilir.
- Meslek içi eğitimlerde, ceza usûl ve duruşma yönetimi dersine ağırlık verilir, ifade ve sorgu teknikleri dersi de ceza usûl dersi kapsamında ele alınmasının faydalı olacağı dikkate alınır.
- Suç türünün, suçun niteliğinin nasıl belirleneceği ve uygulamada en çok karşılaşılan suçların meslek içi eğitimde ele alınmasının faydalı olacağı gözetilir.
- Disiplin soruşturması ve usûlünün de meslek içi eğitimlerde ele alınabileceği gözetilir.
- Meslek içi eğitimlerde ceza hukukuyla ilgili derslerde konuya dair içtihat farklılığı varsa farklı yönde olan içtihatlar, içtihat değişikliği hâlinde güncel kararlar ele alınır.
- Karar incelemelerine dair derslerde üst mahkeme başkan, üyeler, hâkim ve savcılarının da eğitici olarak yer alması gözetilir.

- Uygulama sorunlarına dikkat çekilir, somut olaylar üzerinden tartışmalar yapılır ve öneriler getirilir.
- Ceza hukuku ile ilgili kararların ve bu kararlara dair gerekçelerinin yazımına, meslek içi eğitimde yer verilir. Bu konuda, hem ilk derece hem de üst derece mahkemesi mensuplarının eğitime dâhil edilmesinin faydalı olacağı gözetilir.
- Meslek içi eğitimlerde ceza hukuku ile ilgili derslerde bireysel başvuruya ve Anayasa Mahkemesi'nin son bireysel başvuru kararlarına ayrıca önem verilir.
- Çocuklara dair ceza koruma ve güvenlik tedbirlerine kadına karşı işlenen suçlarda ülkemiz ve dünyada güncel hukuk düzenlemelerine meslek içi eğitimlerde yer verilir.
- Eğitimde soru-cevap yöntemi kullanılır.

B. Öğretim Yöntem ve Tekniklerinin Değerlendirilmesi

Eğitim ve öğretimde birtakım yöntemler kullanılmakla birlikte, günümüzde “aktif öğrenme” veya “probleme dayalı öğrenme” ya da “öğrenci merkezli eğitim” şeklinde ifade edilen yöntemin eğitim ve öğretimde en uygun yöntem olduğu kabul edilmektedir. Aktif öğrenme, ezbersiz eğitim veya etkileşimli eğitim şeklinde nitelendirilmektedir.

Aktif öğrenme, öğrenen odaklı bir yöntem olup, eğitici öğrenen bireye öğrenme konusunda rehberlik etme ve eğitime dair materyalleri hazırlama ve sunma rolündedir. Aktif öğrenme yönteminde, öğrenenin öğrenme sürecine etkin olarak katılmasını esas alır. Aktif öğrenme yöntemine göre öğrenen bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma yönünden pasif değil, aksine aktiftir. Bu yöntemde, bir problemde yola çıkılarak öğrenen tarafından çözüm için gerekli bilgiye ulaşma yönünden aktif şekilde araştırma yapılır. Bu nedenle, aktif öğrenme yönteminde, öğrenen karşılaşılan sorunları tanıma, bu sorunların nedenlerini anlama ve sorunları çözme bağlamında sorgulama, araştırma ve tartışma gibi becerileri edinir.

Aktif öğrenmede, öğrenene öğrenme sürecinde karar alma imkânının tanındığı ve öğrenenin zihinsel yeteneklerini kullanmaya zorlandığı bir süreç söz konusudur. Buna göre eğitici aktif biçimde bilgiyi sunan değil, yönlendirici konumunda olup, öğrenenin pasif biçimde bilgiyi alması yerine onun öğrenme sürecine katılmasını sağlar. Böylece aktif öğrenme yöntemi ile katılımcı problemde uzaklaşmayı, sorunu sahiplenerek öğrenme konularını değerlendirmektedir.

Aktif öğrenme, öğrenme sürecinin teorik bilgilerin sunulmasından ziyade öğrenenin aktif olarak katılımın sağlanması, karşılaşılan bir problemi tanıma, çözüm bulma ve tartışma imkânının tanınması, öğrenenin araştırmaya yönlendirilmesi, düşünen ve sorgulayan bireylerin yetiştirilmesi, eğitici tarafından öğrenenin yönlendirilmesi, öğrenme sürecinin pek çok aşamasının öğrenen tarafından yürütülmesi sebebiyle geleneksel eğitici temelli yöntem yerine tercih edilmektedir. Yetişkin eğitiminde aktif öğrenme temel eğitim metodu olarak benimsenmektedir.

1. Yüz Yüze Eğitimler

Meslek içi eğitimlerin analizini yapmakla görevlendirilmiş olan çalışma grubu, Türkiye Adalet Akademisi tarafından verilen meslek içi eğitimleri değerlendirmek üzere bazı meslek içi eğitimlere iştirak etmiştir. Yüz yüze yapılan eğitimlerden 13-15 Mayıs 2022 tarihinde Bursa'da gerçekleştirilen "İnfaz Hukuku'na" katılım sağlanarak eğitimler ile eğitim süreci gözlemlenmiş ve önceden belirlenen kriterler kapsamında değerlendirmeler yapılmıştır. Bununla birlikte, Antalya'da 27-29 Mayıs 2022 tarihinde icra edilen "İmar Hukuku Uygulamaları Eğitimi"ne katılım sağlanarak, eğitime dair gözlemler ve varılan sonuçlar meslek içi eğitim analizi bakımından değerlendirilmiştir. Ayrıca 24-26 Haziran 2022 tarihinde Van'da düzenlenen "İcra Hukuku Eğitimi"ne iştirak edilmiş ve eğitime dair değerlendirmeler yapılmıştır. Yüz yüze eğitimler dışında uzaktan online olarak yürütülen 04.03.2022 tarihli "İtirazın İptali, Menfi Tespit Ve İstirdat Davaları" dersine, 23.03.2022 tarihli "Kamulaştırma Davaları" dersine ve 06.04.2022 tarihli "Kaçakçılık Suçları" dersine katılım sağlanmıştır. Önceden belirlenen ölçütler çerçevesinde eğitimlerin tamamı izlenmiş genel değerlendirmeler aşağıda sunulmuştur.

i. Derslerde somut olay üzerinden çözümler gösterilir.

Derslerde genel olarak uygun bir giriş yapıldığı görülmüştür. Sonrasında teorik anlatımlarla birlikte somut örnekler verilmiştir. Ancak anlatıcılara göre somut olayların sunumu değişkenlik göstermiştir. Bazı derslerde somut olaylar örnekler üzerinden detaylı sunulurken bazı oturumlarda hızlı geçilmek durumunda kalmıştır. Ayrıca bazı oturumlarda somut örnekler metin üzerinden okunarak sunulmuştur.

ii. Derslerin sunumunda resim, çizim, slayt, harita, tapu senedi, bono, çek, elektronik defterler gibi eğitim materyallerinden faydalanılır.

Derslerin önemli bir kısmında Powerpoint sunumlar kullanılmıştır. Bazılarında kroki ve haritalar eşliğinde anlatımlar yapılmıştır. Bazı sunumlarda sadece mevzuatın yansıtılmıştır. Sunum olmayan birkaç oturumlarda anlatıcı kendi notlarından okuyarak dersi yürütmüştür.

iii. Ders konusunun yanında mesleki tecrübeler de aktarılır.

Derslerin en güçlü yönlerinden biri deneyim paylaşımı olmuştur. Gerek anlatım oturumunda gerek seminer sonundaki soru cevap oturumlarında bireysel deneyimlere yer verilmiştir. Özellikle soru cevap etkinliklerinde hâkimlerle anlatıcılar arasındaki tecrübe paylaşımı etkili olmuştur.

iv. Derslerin anlatımında yasada gösterilen terimlerin kullanılmasına özen gösterilir.

Terminoloji konusunda gerekli özenin gösterildiği derslerin büyük çoğunluğunda teorik kısımda kavramlar üzerinde kısaca durulduğu ve bu kavramsal çerçeveye üzerinden anlatımların yapıldığı dikkat çekmiştir.

v. Meslek içi eğitimi katılanlara öğrenci olmadıkları, kendilerine verilen meslek içi eğitimin kişisel ve mesleki gelişimi sağlamaya yönelik olduğu anlayışı yerleştirilir.

Eğitimin açılış konuşmalarında, ders giriş aşamalarında ve soru cevap oturumlarında verilen eğitimin kişisel ve mesleki gelişimi sağlamaya yönelik olduğu vurgulanmıştır. Katılımcıların özellikle somut deneyim paylaşımlarına ilgi gösterdikleri, anlatıcılarla mesleki saygı çerçevesinde olumlu ilişkiler kurdukları görülmüştür.

vi. Verilen eğitimin interaktif bir şekilde yürütülebilmesi için katılımcı sayısına dikkat edilir.

Eğitim yoğun etkileşimin yürütülebileceği bir formatta düzenlenmemiştir. Oturumlarda yüzden fazla katılımcı yer almıştır. Eğitimcilerin katılımı teşvik etme çabalarına rağmen tek salonda yürütülen bu eğitimlerde pasif dinleyici olan, derse soru veya cevapla katılmayanlar olmuştur.

vii. Meslek içi eğitimin konusu göz önüne alınarak teorik ve pratik eğitim arasında denge sağlanır.

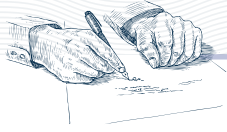
Eğitimlerde eğitimin konusunun hem teorik ve hem de uygulamalarına yer verilmiştir. Ancak bunun dengesi konusunda dersler arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bir kısmı doğal karşılanabilecek bu farklılıklarda teorinin bilindik şeylerin tekrarından ziyade ortak kavramsal çerçeve ve yeni anlayışların paylaşımıyla sınırlı olması beklenir. Mevzuattaki tanımların okunması şeklindeki yaklaşımlar teorik eğitim olarak değerlendirilmemiştir. Derslerde uygulamadaki yaklaşımların kanunun özü ve sözü ile ilişkilendirilerek anlatılması teori uygulama dengesi bağlamında olumlu bulunmuştur.

viii. Eğitim veren eğiticinin eğitimin başında, eğitimin süresi, konusu, dersin işlenişi hakkında bilgi vermesi önemlidir.

Eğitimlerin en güçlü yönlerinden biri oturumların başında oturum hakkında bilgilendirme yapılmış olmasıdır. Derse uygun bir giriş yapılmıştır. Dersin kapsamı sözlü olarak paylaşılmıştır. Eğitimin geneli hakkında ilk oturumda bilgilendirme yapılmış ve eğitimin genel planının ders öncesi paylaşılmıştır. Ancak oturumların her birinin kapsamı genel başlıklarla sınırlı tutulmuş detaylı bir plan ya da kapsam veya ön çalışma materyali paylaşılmamıştır.

ix. Eğitimlerde uygulamada karşılaşılabilecek durumlara, uygulamaya dair somut önerilere ve deneyimlere yer verilir.

Eğitimlerin önemli bir kısmında anlatıcıların temyiz aşamasındaki davalarda karşılaşılan durumlara yer verilmiş bu konuda yönlendirmeler yapılmıştır. Ayrıca bazı oturumlarda katılımcılar soru sorma ya da katkıda bulunma amaçlı kendi deneyimlerini paylaşmışlardır. Özellikle soru cevap oturumunda bu somut öneri ve deneyim paylaşımlarına katılımcılar yoğun ilgi göstermiştir. Katılımcılar sorulara gelen yanıtları oturum süresi bitmesine rağmen ilgiyle takip etmişlerdir.

x. Eğitim belli bir plan içerisinde ve zaman yönetimine dikkat edilerek verilir.

Eğitim genel zaman planına uygun bir şekilde yürütülmüştür. Oturumların başlangıç ve bitiş sürelerine dikkat edilmeye çalışılmıştır. Birkaç oturumda anlatımın belli bir kısmının ders sonuna sıkışması ve hızlı geçilmesi söz konusu olsa da genel itibarıyla ders planında belirsizlik ve sınıf yönetimi problemleri görülmemiştir.

xi. Eğitim sonunda eğitimde anlatılan konular özetlenerek eğitim konuyla ilişkilendirilerek sonlandırılır.

Sadece birkaç derste konu özetine ayrıca yer verilmiştir. Dersler çoğunlukla genel özet yerine son bölümde sunulan vakalarla kapatılmıştır. Bu durum bazı oturumlarda konunun doğasından kaynaklanmıştır. Bazılarında ise özetlemek için zaman kalmadığı için özet yapılamamıştır. Sunumlarda çoğunlukla özet başlıklı bir slayta yer verilmemiştir.

xii. Eğitimde eğitimin hedeflerine, içeriğine ve sonraki eğitim ve uygulamalarla ilişkisine uygun olacak şekilde bir kapanış yapılır.

Eğitimin son gün kapanışı eğitimin genel hedeflerine uyumlu bir şekilde yapılmıştır. Son iki oturumdaki soru cevap uygulamaları bu misyona katkıda bulunmuştur. Akademinin eğitimlere yaklaşımı ve bu tür çalışmaların yapılmasına ilişkin iradesi paylaşılmış, anket yoluyla katılımcı beklentileri toplanmıştır. Somut ve net bir eğitim planı paylaşılmasa da sonraki eğitimler hakkında fikir verildiği görülmüştür. Derslerin kapanışlarında sonraki oturumlarla ilişkilendirme yeterince yapılmamış programın genel yapısından ziyade anlatıcıların kendi konu sınırlarına yoğunlaştıkları görülmüştür.

xiii. Eğitimin çok uzun süre ve aralıksız işlenmemesine dikkat edilir.

Eğitim iki buçuk gün süren 10 oturumdan oluşmuştur. Eğitim süreleri ve oturum araları uygun bir şekilde planlanmış ve plana uygun biçimde yürütülmüştür. Eğitim programı çıktısı her gün masalara yeniden dağıtılmış ve ara bilgilendirmelere yer verilmiştir. Eğiticiler genellikle süre kullanımına dikkat etmişlerdir.

xiv. Eğitimde soru-cevap kısmına önem verilir.

Oturum içi soru cevaplara birçok oturumda yer verilmiştir. Bir oturumda sorular hiç alınmadan son oturuma ertelenmiş, birkaç oturumda zaman sınırından dolayı çok fazla soru alınamamıştır. Eğitimde son iki oturum soru cevaba ayrılmıştır. Önceden toplanan sorular okunmuş, sunum yapan anlatıcılar tarafından karşılıklı iletişimlerle etkileşimli bir şekilde yanıtlanmıştır.

Yukarıdaki başlıklar altında yapılan değerlendirme sonucunda eğitimlerin güçlü ve zayıf yönleri, organizasyon ve öğretim süreci şeklinde gruplanarak aşağıda özetlenmiştir.

Eğitimlerin Organizasyonu:

Güçlü Yönler

- Katılımcı duyuru, başvuru alma, kabul ve bilgilendirme süreçlerinin planlanması
- Konaklama, yemek ve çay-kahve arası organizasyonları
- Eğitim programının hazırlanması, paylaşılması
- Anlık bilgilendirme ve materyal paylaşımları
- Online bir eğitim değerlendirme sürecinin işletilmesi
- Eğitim konusunun yaygın ihtiyaca göre belirlenmiş olması
- Katılımcıların imar hukuku ile doğrudan ilgili görevli hâkimlerden oluşması
- Kıdem itibarıyla farklı deneyimlere sahip katılımcıların bir arada yer alması (etkileşim açısından)
- Ders oturum başlama ve bitiş zamanlarına çoğunlukla riayet edilmesi

Sınırlılıklar

- Konu başlıklarının yeterince odaklı olmaması, kapsamlarının geniş olması
- Eğitim öncesinde içerik detayları konusunda bilgilendirme yapılmaması
- Eğitimin genel hedefleri ile oturumların ayrı ayrı hedeflerinin net bir şekilde belirlenmemesi ve bunu yansıtan bir ders planının bulunmaması

Öğretim Süreçleri

Güçlü Yönler

- Somut örnek ve içtihatlarla yer verilmesi
- Alanında yetkin öğreticilerin yer alması
- Ders girişlerinde içerik hakkında dikkat çekici bilgilendirme yapılması
- Anlatıcının bireysel deneyimlerini derse yansıtması
- Bazı oturumlarda soru cevaplarla katılımcı etkileşiminin sağlanması
- Bazı oturumlarda dersin sıkıcı olmasını engelleyen, odaklanmayı kolaylaştıran ilgi çekici anekdotlara yer verilmesi

Sınırlılıklar

- Eğitimlerin etkileşimlerinin ve sunum biçiminin anlatıcının bireysel yaklaşımına göre değişmesi, eğitim sürecine ilişkin standardın bulunmaması
- Oturumların uygun bir şekilde özetlenmemesi
- Bazı katılımcıların sadece okuyarak dersi yürütmesi
- Sunum ve mevzuat yansıtılmalarının yeterince ilgi çekici bir şekilde kullanılmaması

MESLEK İÇİ EĞİTİMİN ANALİZİ VE YENİ BİR METODOLOJİ ÖNERİSİ

- Katılımcı deneyimlerinin paylaşılmasına olanak tanıyan etkinliklerin olmaması çoğunlukla sadece anlatıcının aktif olduğu bir anlatıma yer verilmemesi
- Bazı derslerde örneklerin dersin sonuna sıkıştırılması ve yeterince detaylı ele alınamaması
- Katılımcının doğrudan alana yansıtabileceği somut önerilerin sistematik bir şekilde sunulması yerine bireysel yaklaşımlara göre ders aralarına sıkıştırılmış ve akla geldikçe yapılan önerilerin bulunması
- Zaman zaman dersin takibini zorlaştıracak şekilde konu odaklarının dağılması ve konu geçişlerinin belirsiz olması.
- Mevcudun fazla olması nedeniyle oturumlarda sınırlı sayıda kişinin söz alması

2. Uzaktan Eğitimler

Meslek içi eğitimlerdeki uzaktan eğitim uygulamalarının incelenmesi için hem genel uzaktan eğitim hem de canlı ders sürecine özel değerlendirme çerçeveleri hazırlanmış ve bu çerçeveye dayalı olarak uzaktan eğitim uygulamaları incelenmiştir.

UZAKTAN ÖĞRETİM DEĞERLENDİRME ÇERÇEVESİ (GENEL)

Sistem

1. Teknoloji ve teknik altyapıda gerçekleştirilecek yenilikler iyi bir şekilde planlanır, bu işlemler ve sürdürülebilirliği için gerekli kaynaklar sağlanır.
2. Dersin uzaktan eğitimle verilmesi için dersin yapısına uygun uzaktan eğitim biçimi ve öğretim stratejileri kullanılır.
3. Uzaktan eğitim için gerekli olan donanım, yazılım veya özel kaynak gereksinimleri açık bir şekilde katılımcılara bildirilir.
4. Öğrenme Yönetim Sistemi tüm bileşenleri (Ödev, sınav, mesajlaşma, canlı ders, vb.) ile öğretim elemanları, katılımcı ve yöneticiler tarafından sorunsuz olarak kullanılabilir durumdadır.
5. Eş-zamanlı canlı ders oluşturulup yürütülmesini sağlayan altyapı bulunmaktadır (Zoom, Perculus, BigBlueButton, Google Meet, Microsoft Teams, vb.).

Destek

6. Katılımcılar, elektronik ortamların kullanılmasına yönelik yönergelere ve teknik destek ekibine ulaşım ile ilgili konularda bilgilendirilir.
7. Destek hizmetleri kişiye en kısa sürede, zamanında ve mümkün olan kanalla (e-posta, telefon, web sayfası, vb.) verilir.
8. Öğretim elemanlarına çevrimiçi derslerini yönetmeleri için teknik destek hizmeti verilir.
9. Ders içeriğinin tasarımında ve sunumunda kullanılacak teknolojiler için, minimum standartları içeren kılavuzlar yayınlanır.
10. Katılımcı şikâyet ve talepleri hızlı ve doğru bir şekilde cevaplanır.

İşleyiş

11. Kurumda ilk defa ders verecek öğreticiye uzaktan öğretim kurumsal ilkeleri ve işleyişiyle ilgili rehber, döküman, video vb. desteğiyle bilgilendirme yapılır.
12. Kurum mevcut hizmetlerin, programların ve kabul şartlarının uygun bir şekilde sunulduğu tanıtımlar yapar ve program başvuru/kabul bilgilerini açıkça sunar.
13. Kurum katılımcı, ders, personel ve ödeme bilgilerini güvenli bir şekilde saklar ve yönetir.
14. Dersler öğrencilerin analiz, sentez ve değerlendirme yapmalarını sağlayacak şekilde tasarlanır.
15. Yapılan eğitimlerin izleme ve değerlendirme prosedürleri nettir ve açıkça paylaşılır.

İçerik

16. Ders için özel olarak ders notu ve içeriği hazırlanır
17. Sisteme yüklenen öğretim materyalleri, standartlara uygunluğu açısından düzenli aralıklarla gözden geçirilir
18. Öğrencinin ihtiyaçlarına, bilgi ve deneyimlerine uygun ek kaynaklar verilir.
19. Ders içerikleri bireysel çalışmayı kolaylaştıracak ve çalışma becerilerini geliştirecek şekilde tasarlanır.
20. Çevrimiçi içerikler arasındaki gezinme yapısı mantıklı, tutarlı ve etkilidir.

Önceden belirlenen takvime göre uzaktan verilen derslerde katılımcı gözlemler yürütülmüştür.

Bu kapsamda ilgili dersler canlı olarak izlenmiş teknik ve öğretimsel açıdan uzaktan öğretim ilkelerine uygunluğu açısından değerlendirilmiştir. Değerlendirmelerde aşağıdaki kriterler göz önünde bulundurulmuştur.

CANLI DERS DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

1. İlk canlı derste karşılama etkinlikleri (tanışma etkinlikleri, ÖYS ve canlı ders platform tanıtımı, ders kurallarının oluşturulması vb.) yapılır.
2. Ders konusuna geçiş etkinlikleri (dikkat çekme etkinlikleri, konunun önemini belirten etkinlikler vb.) yapılır.
3. Canlı ders öncesinde çevresel düzenleme ve kontrol işlemleri (bireysel hazırlık, arka plan kontrolü, ortam/malzeme/materyal hazırlığı, deneme çekimleri) yapılır.
4. Canlı derslerde katılımcıların kendini dersin bir parçası olarak görmelerine katkıda bulunacak şekilde selamlama, beden dili kullanımı, ses tonu ayarlama vb. etkili iletişim uygulamalarına yer verilir.
5. Canlı ders anlatımlarında katılımcılara yöneltilen sorularla iletişim ve aktif katılım artırılır.
6. Canlı ders anlatımlarında yetişkin öğretimine uygun şekilde örneklere ve deneyimlere yer verilir.
7. Canlı ders anlatımlarında hedeflerle örtüşen uygun materyal kullanılır.
8. Canlı ders anlatımlarında açık ve net olacak şekilde sunum yapılır.
9. Canlı ders araç ve teknolojileri (beyaz tahta, anket-quiz, anlık mesaj, ekran paylaşımı, uygulama paylaşımı) etkili, verimli ve ilgi çekici bir şekilde kullanılır.
10. Canlı derslerde materyal (sunum dosyaları, görsel kaynaklar, metin tabanlı kaynaklar, görsel ve işitsel kaynaklar, benzetimler vb.) seçimine ve etkili kullanımına dikkat edilir.
11. Canlı derslerde öğrenci-öğrenci iletişimlerine yer verilir.
12. Canlı derslerde katılımcıların motivasyonlarını artıracak uygun içerik ve formatlarda geri bildirimler verilir.
13. Canlı derslerde ders içi tartışma, güncel hayat örnek ve analogi sunumları, anlatım ve paylaşımlara yer verilir.
14. Canlı derslerde dersin hedeflerine, içeriğine ve sonraki eğitim ve uygulamalarla ilişkisine uygun olacak şekilde bir kapanış yapılır.

Yapılan incelemeler sonucunda, öğreticilerin kişisel becerilerinin yanı sıra, katılımcıların ilgisi, konunun güncelliği, öğrenme ihtiyacının aciliyeti ve önemi gibi unsurların eğitimlerin verimliliğinde etkili olduğu söylenebilir. Ancak uzaktan öğretim ilkeleri açısından bakıldığında; öğreticinin alan uzmanlığı, ses ve görüntü kalitesi, anlatımlarda örnekler ve somutlaştırmalara yer verilmesi, akıcı bir anlatım eşliğinde doğrudan katılımcılara hitap edilerek dikkat çekilmesi, dersin belli bir plan içerisinde gerçekleştirilerek zaman yönetimi sağlanması konusunda genel olarak eğitimlerin başarılı olduğu söylenebilir. Bazı derslerde ise uygulamaya dair somut önerilere yer verildiği ve deneyimler üzerinden katılımcılara

yöneltilen sorularla iletişim ve aktif katılımın teşvik edildiği izlenmiştir. Derslerin süreleri makul düzeyde tutulmuştur. Derslerde teknik kesintiler yaşanmamış, anlatıcıya rehberlik eden görevlilerin bulunması olumlu karşılanmıştır. Katılımcılar için de destek ve anlık iletişim olanağı sunulmuştur.

Uzaktan eğitim uygulamalarının iyileştirilmesi gereken noktalar;

1. Teknik yönlendirmeleri sağlayacak rehber ve kılavuzlar hazırlanması
2. Dersten önce katılımcılara ön hazırlık/bilgilendirme materyali gönderilmesi
3. Etkileşimli online oturumları destekleyecek sanal ortamların hazırlanması ve katılımcıların ses ve görüntüyle katılmasına imkan tanınması
4. Anlatımlarda bir sunum, görsel gibi bir materyalin kullanımının standart haline gelmesi
5. Derste metinlerden/ders notlarından okumanın mümkün olduğunca sınırlandırılması katılımcıların kendi okumalarıyla edinemeyeceği deneyimlerin paylaşılması, muhakeme, yorumlama ve çıkarım gibi becerileri destekleyecek şekilde anlatımların yapılması
6. Canlı ders anlatımlarında katılımcılara yöneltilen sorularla iletişim ve aktif katılım teşvik edilmesi
7. Canlı derslerde dersin hedeflerine, içeriğine ve sonraki eğitim ve uygulamalarla ilişkisine uygun olacak şekilde giriş ve özet-kapanış yapılması
8. Öğreticinin anlatımda kullandığı ders notlarının gizlilik koşullarının elverdiği ölçüde paylaşılması
9. Anlatımlarda paylaşılan materyal üzerinde çizme, işaretleme, vurgulama ya da yazarak anlatmak için kullanılacak beyaz tahta paylaşımlarına yer verilmesi
10. Ekran paylaşımı ve materyal kullanımının teşvik edilmesi

Saha ziyaretleri ve görüşme notları ile anket sonuçları, eğitim gözlem analizleri birlikte ele alındığında Türkiye Adalet Akademisi tarafından verilen meslek içi eğitimlerde uygulanan geleneksel yöntem dışında katılımcının odak noktası olduğu, eğiticinin yönlendirici ve eğitim dokümanlarını hazırlama ve sunma rolünde materyali hazırlayıcı bir konumda bulunması gerektiği değerlendirilmektedir. Meslek içi eğitim analizinin yapılması amacıyla, gerçekleştirilen saha ziyaretlerinde ve meslek içi eğitim analizine dair anket cevaplarında, yargı mensuplarının meslek içi eğitimler yönünden aktif öğrenme yöntemini vurguladığı görülmektedir. Bu eğitimin ön şartı küçük sınıflar, katılımı teşvik eden bir eğitim metodu ve iyi bir ön hazırlıktır. Meslek içi eğitimlerin görevde olan yargı mensuplarına yönelik olması ve genel itibarıyla uygulamada yaşanan sorunların ele alınması ihtiyacı sebebiyle, bu eğitimlerin geleneksel yöntemle değil aktif öğrenme yöntemiyle verimli ve faydalı şekilde gerçekleştirilebileceği anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, meslek içi eğitimlerde yer alan konu başlıklarının soru-cevap şeklinde ele alınması, katılımcıların uygulamada karşılaştıkları sorunlara ağırlık verilmesi, katılımcının derse aktif olarak iştirak edebilmesi için eğitici tarafından sorularla yönlendirilmesi, ve sözlü ya da yazılı olarak katılımcıdan alınan geri dönüşlerin değerlendirilmesi gerekmektedir.

hem yüz yüze hem de uzaktan online şeklinde ihtiyaca yönelik olarak birlikte yürütülebilir ve uzaktan eğitime dair alt yapı sorunları giderilerek bu yöndeki eksiklikler bertaraf edilebilir.

Eğitimlerde disiplinlerarası alanlara dair konular ele alınabilir. Bununla birlikte, mesleki ve kişisel gelişim derslerine eğitimlerde yer verilebilir. Katılımcıların farklı kişisel ihtiyaçları gözetildiğinde, etkileşimli beceri odaklı bir eğitim planlaması yapılabilir. Böylece yargı mensuplarının sosyal, psikolojik ve metodolojik düzeyde birtakım becerilerinin geliştirilmesi sağlanabilir. Hâkim ve savcıların sadece hukukî konularda değil, adli niteliği olmayan diğer bilgi ve beceri alanlarında da eğitim alması hâkimlik becerisi olarak nitelendirilen yeterliliğe ulaşılmasına hizmet eder. Bu doğrultuda, hâkimin kalem yönetimi, duruşma yönetimi, duruşmalarda ses tonu ve kullanılan dil, uyuşmazlığın taraflarını sulh ve arabuluculuğa yönlendirme, stres yönetimi, zaman planlaması, medya ve halk ile etkileşimli iletişim gibi hususlarda yargı mensuplarına katkı sunulabilir. Bunun yanında, beceri odaklı eğitim planlaması, yargı mensuplarının karar verirken muhakeme ve gerekçelendirme yönlerini geliştirebilir. Etkileşimli beceri odaklı bir eğitimin katılımcılara amaçlanan katkıyı sunabilmesi için küçük çalışma grupları şeklinde eğitim planlaması yapılması gerekir. Ayrıca ihtiyaç odaklı planlamanın genel kavramsal çerçeve ile bütünleştirilmesi ve eğitim kurumunun eğitim programının kavramsal çerçevesini dikkate alarak planlama yapması icap eder.

B. Yargı Eğitiminde Metodolojik Arayışlar

Eğitim süreçleri metodolojik açıdan değerlendirildiğinde, eğitici odak merkezli geleneksel yöntemlerin ihtiyaçları karşılamadığı görülmektedir. Günümüzde çağın gerekleri ve bireylerin ihtiyaçları doğrultusunda şekillenen eğitim süreçlerinin planlanması anlayışı hâkimdir. Bu anlayışın temeli, katılımcılık ilkesine dayanmaktadır. Bu ilke, gerek eğitim başlamadan gerekse eğitim süreci içinde paydaşların katılımını gerekli kılmaktadır.

Katılımcılık ilkesine dayanan anlayışın yargı eğitimlerine uyarlanması gerekir. Bu doğrultuda, yargı eğitimlerinde etkileşimli eğitim ortamının oluşturulması, katılımcıların yaratıcılığını geliştirme ve eğitim sürecinde paylaşım imkânının verilmesi amacıyla çeşitli yöntemler kullanılabilir. Buna göre hâkimler ve savcılara yönelik yargı eğitimlerinde, katılımcıların fikirlerini ifade edebilmelerini sağlamak amacıyla “beyin fırtınası” yöntemine başvurulabilir. Bunun yanında, küçük çalışma gruplarının oluşturulması ve bu gruplardaki yararlanıcıların işbirliğine dayanan “kartopu” yönteminden istifade edilebilir. Grup çalışmalarının sonunda raporlamaların yapılmasına önem verilmelidir. Eğitimcilerin ilgili öğrenim grubunda bulunanları tanıma, davranışsal açıdan değerlendirme ve grup üyelerinin birbirleri ile kaynaşmalarını teşvik etme amacına hizmet edecek ve katılımcıların kişisel ve mesleki geçmişlerinden ya da kariyerlerinden yararlanacak şekilde “buz kırıcılar” yöntemi de dikkate alınabilir.

Hâkim ve savcılara yönelik yargı eğitimlerinde, yargısal bir sorunun çözümlenmesi veya bir davanın analiz edilmesi, muhakeme ve argümantasyona dayalı analizinin yapılması becerisini geliştirmeye yönelik bir başka yöntemdir. Zira yargısal sorunların çözümlenmesi için çalışma

grupları arasında tartışma ve muhakeme ortamı doğar. Aynı şekilde, sonuçlandırılmış dava örneklerinin derlenmesi ve somut örnekler üzerinden konunun ele alınması da yargı eğitiminde fayda sağlayacak bir yöntemdir. Katılımcı esaslı eğitim süreçlerinin soru-cevap yöntemiyle de desteklenmesi gerekir.

Eğitim sürecinin tamamlanmasının ardından katılımcı yargı mensuplarının geri bildirimlerinin alınması gerekir. Nitekim yararlanıcıların eğitim içeriğine, eğitime dair değerlendirmeleri, eğitim planlama ve düzenleme sürecindeki eksikliklerin tamamlanması ve sistemin iyileştirilmesine hizmet eder.

C. Yargı Eğitiminde Öğrenim Süreçlerinin Değerlendirilmesi

Eğitim süreçlerinin planlanmasında ve uygulamasında geleneksel veya klasik yöntem olarak nitelendirilen eğitimler tarafından tek taraflı olarak bilginin aktarıldığı yöntem modern çağın ve günümüz ihtiyaçlarına hizmet etmemektedir. Bu nedenle, yeni eğitsel ihtiyaç ve dinamiklerini karşılamak üzere eğitimlerin katılımcı esaslı veya paydaş temelli planlanması ve düzenlenmesi gereklidir.

Günümüzde eğitim-öğretim süreçlerinin değerlendirilmesinde Donald L. Kirkpatrick tarafından geliştirilmiş olan değerlendirme metodolojisi kullanılmaktadır. Bu metodoloji, eğitim koordinatörleri ve eğiticiler açısından öğrenim süreçlerinin etkin bir şekilde ölçülmesine hizmet eder. Söz konusu değerlendirme modelinde, tepki, öğrenme, davranış ve sonuçlar olmak üzere dört temel seviyeden oluşmaktadır. Birinci seviyede, katılımcıların öğrenim süreçlerine ilişkin ortaya koydukları reaksiyonlar ölçülmeye çalışılır ve öğrenim süreçlerinin standartlarına ilişkin tüm göstergeler bağlamında katılımcıların algısal reaksiyonlarının tespit edilmesi hedeflenir. İkinci seviyede, yararlanıcıların öğrenme süreçlerini değerlendirmesi amaçlanırken, üçüncü seviyede davranış değerlendirmesi öngörülür ve öğrenim sürecinde adayların elde etmiş oldukları bilgilerin onların davranışlarının dönüşümüne ne ölçüde katkı sağladığının tespiti amaçlanır. Dördüncü seviyede ise mesleğe kabul edilen hâkim ve savcılarının mesleki yetkinliklerine dair sonuç alınması ve yargı mensuplarının ilgili yargı yerlerindeki tavır, tutum ve bilgisel yetkinliğinin değerlendirilmesi amaçlanır.

IX. YARGI EĞİTİMİNDE EĞİTİCİLERİN ROLÜ ve EĞİTİCİLER EĞİTİMİNİN YAPILANDIRILMASI

A. Yargı Eğitiminde Eğiticilerin Rolü

Geleneksel öğretim yöntemlerinin uygulandığı eğitim programları açısından odak noktası olan eğiticinin rolü, katılımcı esaslı yöntemi esas alan eğitim planlamaları yönünden de önem teşkil eder. Eğiticilerin yeterliliği ve eğitici ile katılımcı arasındaki öğrenim süreci, eğitimin yeterliliğini ve verimliliğini etkiler. Modern çağın gerekleri, ihtiyaçları ve dinamikleri doğrultusunda, eğitim yöntemleri gibi eğiticilerin rolü ve yeterliliklerinin de tekrar değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

Eğiticilere yönelik yeterlilik alanlarının ve ağırlıklarının belirlenmesi, sürecin objektif biçimde kurumsallaşmasını sağlar. Bu doğrultuda, eğiticiye dair mesleki kıdem, akademik yayınlar, pedagojik yeterlilik ve dile ilişkin becerileri gibi birtakım yeterlilik ölçütleri belirlenebilir. Mesleki kıdem ve akademik yayınlar, eğiticilerin yeterliliğinin değerlendirilmesi bakımından yeterli olmayıp, eğitsel formasyona da sahip olup olmadığının gözetilmesi ve eğitim pedagojisi yönüyle de bir değerlendirme yapılması gerekir. Bunun yanında, eğiticinin yargısal görevin mevzuat, mesleki etik ve kültür düzeyinde sahip olduğu norm ve değerlerin bilincinde olup olmadığı da dikkate alınmalıdır.

Ayrıca yargı eğitiminin sosyo-psikolojik ve metodolojik gereklerinin gözetilmesi gerekir. Yargı eğitiminin andragojik bir eğitim olmasından hareketle, birtakım eğitsel gereklilikler ve yetkinliklerden söz edilmektedir. Buna göre yargı mensuplarının kişilik özelliklerini ve tercihlerini ortaya koymasına imkân tanıyan bir eğitim ortamı olmalıdır. Katılımcılar öğrenim sürecine, soru-cevap gibi yöntemlerle dâhil edilmelidir. Katılımcıların bireysel niteliklerini ve ihtiyaçlarını göz önünde bulunduracak şekilde kişisel öğrenim stratejileri geliştirilmelidir. Eğitimlerde katılımcıların kolektif düşünme becerilerinin gelişmesine hizmet etmek üzere grup çalışmalarına da yer verilmelidir.

B. Eğiticiler Eğitiminin Yapılandırılması

Yargı eğitiminde yer alacak kadronun belirlenmesinde, birtakım ölçütler dikkate alınarak yeterliliklerinin değerlendirilmesi gereklidir ama yeterli değildir. Eğitim planlamasındaki gereklilikler şemasının kurumsal biçimde uygulanabilmesi adına eğiticiler eğitiminin mutlak surette yapılandırılması gerekmektedir. Bu doğrultuda eğiticilerin eğitimine ilişkin olarak etkin bir hazırlığın gerçekleştirilmesi ve eğitimin uygulanabilmesi için gerekli olan temel unsurlar ele alınmalıdır.

Yargı eğitiminden hedeflenen ölçüde verim elde edilebilmesi için dinamik, alana ve bilgiye istekli bir eğiticinin rolü yadsınamaz. Eğitimin verimli olması, eğiticinin yetkinliği ile istekli olması ile doğrudan bağlantılıdır. Bu nedenle, isteksiz bir eğiticinin yargı eğitimlerinde yer alması hâlinde, katılımcıların istifade etme oranı düşmekte ve amaçlanan oranda verim elde edilememesine neden olabilmektedir.

Yargı eğitiminde, eğiticilerin uzmanlık alanından ayrı özel bir eğitici eğitimi alması gerekmektedir. Eğitimde yer alacak tüm eğiticilerin, eğitim vermeden önce eğitici eğitimini tamamlaması zorunluluğu öngörülmelidir. Bu eğitim, süreklilik arz etmeli, düzenli aralıklarla tekrarlanmalı ve eğitim programı sonunda sertifika verilmelidir.

Eğiticilerin eğitim programı için bir modül hazırlanmalıdır. Bu modülde şu hususların yer alması önerilebilir:

1. Modül: Etkin İletişimin Temel İlkeleri – Mesajın doğru bir şekilde muhabata ulaşması

Bu modülde, eğiticilerin bilgiyi sözlü olarak başarılı ve etkili şekilde anlatabilmeleri için gerekli ilkelere dikkat çekilmesi, iletişim engelleri ve etkinliği azaltacak etkenlere vurgu yapılması amaçlanmalıdır.

2. Modül: Etkin Sözlü İletişim

Bu modülde, etkili sözlü iletişimin temel ilkeleri açıklanarak, eğiticilere 3-5 dakikalık bir sunum yaptırılarak, bu eğitime neden katıldıkları, yapmış olduğu işe dair en çok zevk aldığı şeyler ve meslek içi eğitiminin neden önemli olduğuna dair kendilerini ifade etmeleri sağlanmalıdır.

3. Modül: Neden Eğitim? Eğiticinin Rolü ve Sorumlulukları

Bu modülde, eğiticilere söz konusu eğitimin neden verildiği basit bir şekilde anlatılmalı ve eğiticilerin eğitime ilişkin sorumluluk almaları sağlanmalıdır.

4. Modül: Eğitim Yöntemleri – Doğru Yöntem

Bu modülde eğiticiler, yargı mensuplarının somut sorunlara (en basitten en karmaşık soruna kadar) cevap bulmalarını sağlayacak şekilde, sorumluluk alarak eğitim sürecinin parçası olmalarını sağlamayı öğrenmelidir. Bu çerçevede eğitim, bazı durumlarda konu anlatımı, bazı hallerde tartışmayı içermeli, vaka çalışması, karar incelemesi, somut dava örneklerinin incelenmesi ve grup çalışması yöntemleri uygulanabilir.

5. Modül: Eğitim Materyalleri

Eğitimin kapsamına ve eğitim yöntemine uygun olarak hazırlanacak eğitim materyalleri eğiticilerin bilgisine sunulmalıdır.

6. Modül: Sunumun Planlanması ve Hazırlanması

Bu modülde, eğiticilerin eğitime ilişkin planlama ve etkili bir sunum hazırlamanın önemini farkına varması sağlanmalıdır. Plan yapılması aşamasında, öncelikle yargı mensuplarının neyi öğrenmeye ihtiyaçları olduğunu belirlemeli, buna uygun olarak amacını tanımlamalı, uygun eğitim yöntemini seçerek yararlanacağı yardımcı materyalleri hazırlamalıdır.

7. Modül: Eğitimin ve Eğiticilerin Değerlendirilmesi

Bu modül ile hem eğitim sonunda verilen eğitimin değerlendirilmesi süreci incelenmeli hem de eğiticilerin eğitim sonunda verilen eğitici eğitimi sonrasında ulaştıkları nokta sınanarak değerlendirilmelidir. Bu noktada otuz dakika bir örnek konu anlatımı koşulu düşünülebilir.

X. MESLEK İÇİ EĞİTİME İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

Meslek içi eğitimlerin amacı, hâkimlerin ve Cumhuriyet savcılarının uygulamada karşılarına çıkan sorunlar konusunda mesleklerini en yetkin şekilde icra edebilmelerini mümkün hâle getirmektir. Bu nedenle, hâkim ve savcılarının güncel hukuki sorunlara çözüm bulabilmesi, mevzuatta yapılan değişikliklere uyum sağlayabilmesi ve yetki ya da görev değişikliğinde yargı mensuplarının adapte edilmesi amaçlarına hizmet etmek üzere programlar oluşturulmalıdır. Mesleğe başlamadan önce hazırlık eğitimi alan yargı mensuplarının, meslek içi eğitimlere katılımlarının sağlanması gerektiği kabul görmektedir. Ancak bu eğitimin hangi alanlarda yoğunlaşması gerektiği, süresinin ne kadar olacağı, katılımcı sayısının ne olacağı, ne

şekilde ve nerede verileceği, ölçme ve değerlendirme yapıp yapılmayacağı gibi soruların değerlendirilmesi gerekmektedir.

Meslek içi eğitimin amacına ulaşabilmesi için sürecin verimli bir şekilde geçirilmesi gerekmektedir. Verimliliğin sağlanabilmesi, fiziki ve teknik kapasiteye uygun koşulların varlığı olmaksızın mümkün değildir. Kapasitenin üzerinde eğitim verilmesi, meslek içi eğitimin etkinliğini azaltmaktadır. Bu nedenle, meslek içi eğitimlerin verimliliği açısından, katılımcı sayısının yeniden gözden geçirilmesi gerekir. Buna göre meslek içi eğitimlerin amacına uygun ve etkin bir eğitim faaliyeti için katılımcı sayısı azaltılmalı ve gruplar hâlinde eğitimler düzenlenmelidir. Yargı mensuplarına yönelik meslek içi eğitimler hâkimlik ve Cumhuriyet savcılığı görev ayrımı yapılarak verilmeli ve genel mahiyette olan konular yönünden bu şekilde ayırım yapılmadığı takdirde eğitim süresi kısa tutulmalıdır. Programlar sonunda daha küçük gruplar şeklinde kıdeme veya göreve göre ayırım yapılarak çalıştaylar düzenlenmesi değerlendirilmelidir.

Hâkim ve savcılarının eğitim süresince yararlanacakları sunumlar, ders notları, incelenen yargı kararları gibi ders materyallerini ve Türkiye Adalet Akademisi'nin yayınlarını içeren bir veri tabanı hazırlanmalıdır. Bu veri tabanında, Akademi tarafından hazırlanan rehber kitaplar olmalıdır. Bununla birlikte, yargı mensuplarının güncel süreli yayınların veya monografilerin yer aldığı veri tabanlarına erişimi sağlanmalıdır.

Meslek içi eğitimlerin denetlenebilir, dinamik ve katılımcıların geri dönüşlerinin alındığı bir eğitim programına dayalı olarak yürütülmesi gerekir. Bu doğrultuda, meslek içi eğitimlerde kullanılmak üzere modüller hazırlanması, bunların hem basılı hem de elektronik ortamda ulaşılabilir olması ve katılımcıların geri dönüşlerine, mevzuat ve içtihat değişikliklerine göre sürekli olarak güncellenmesi sağlanabilir. Uzaktan eğitim modeli üzerinde de durulmalı, eğitim programları video kaydına alınmalı ve videoların sonradan da erişilebilir olmasına imkân tanınmalıdır.

Meslek içi eğitimlerde teoriden ziyade, uygulama sorunlarının ve güncel içtihatların ele alındığı programlar düzenlenmelidir. Bununla birlikte, savcılarının kolluğa talimat verme, soruşturma izni talep etme, soruşturma yöntemini belirleme, müzekkere ve talimat yazma, ifade alma, keşif, bilirkişi incelemesi, ölü muayenesi ve otopsi yapma, soruşturmaya ya da kovuşturmaya yer olmadığı kararı, yetkisizlik, görevsizlik, karar yazma, mütalaa hazırlama, koruma tedbiri talep etme, kanun yollarına başvurma, karar inceleme ve infaz gibi konularda mesleki gelişimi desteklenmelidir. Hâkimlerin ise iddianame ve dava dilekçesi inceleme, dosya inceleme, bilirkişi görevlendirilmesi ve bilirkişi raporunun denetimi, tensip ve ön inceleme tutanağı düzenleme, mahkeme ve duruşma yönetimi, geçici koruma tedbirleri, taraf beyanı alma ve tanık dinleme, keşif yapma, karar ve gerekçe yazma, tebligat ve kesinleştirme işlemleri, yargılama harç ve giderleri hesaplama, istinaf ve Yargıtay'a dosya gönderme gibi konularda tereddütlerinin veya eksikliklerinin giderilmesi sağlanmalıdır.

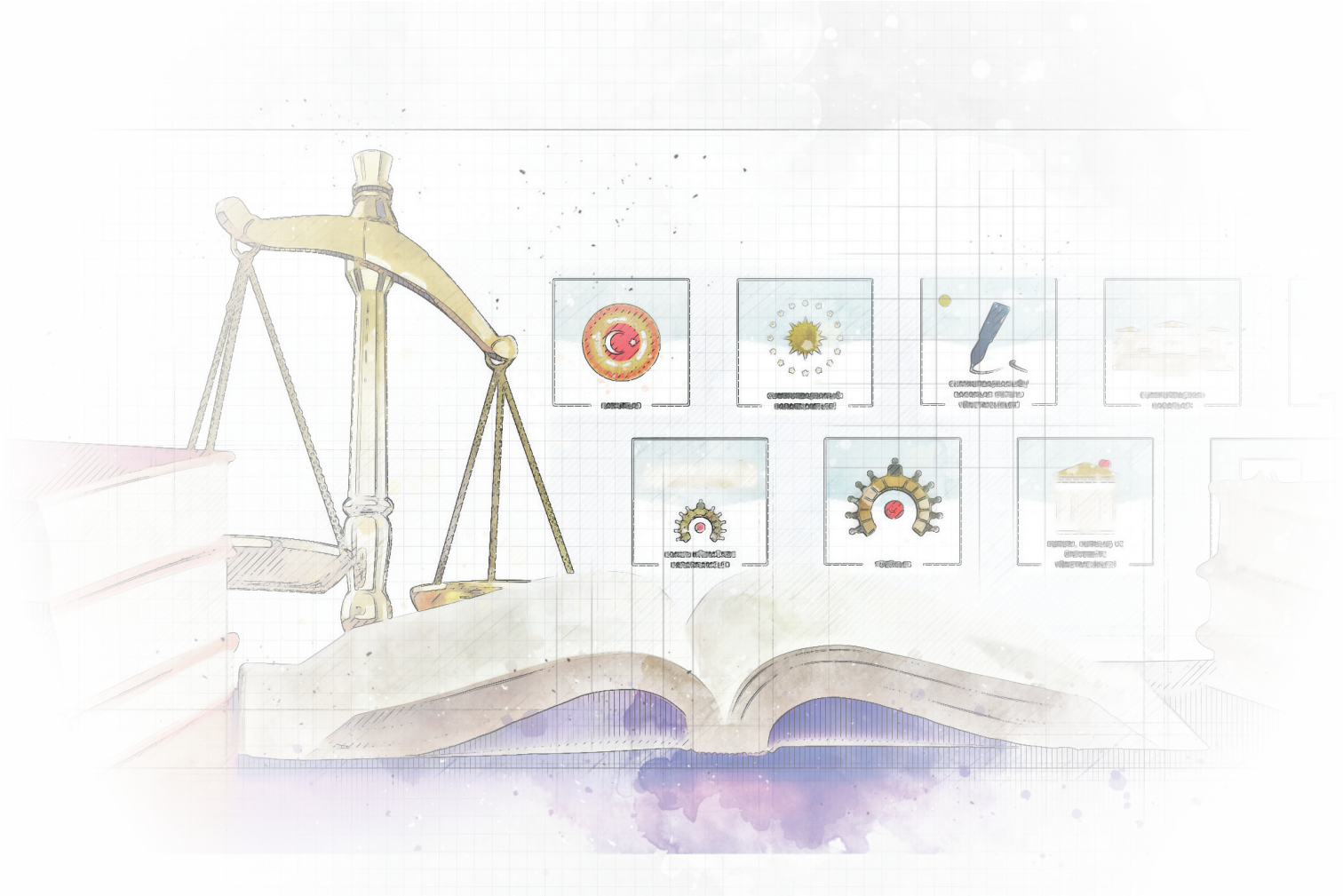
Türkiye'nin taraf olduğu önemli nitelikteki uluslararası sözleşmeler ve bunların uygulamasına yönelik programların yanında, bireysel başvuru üzerine Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarını konu alan programlara meslek içi eğitimlerde yer verilmelidir.

Hâkimlerin ve savcılarının uluslararası hukukta ve Avrupa hukukunda meydana gelen gelişmeleri takip etmeleri amacına hizmet etmek üzere, talep eden yargı mensuplarının belirli bir süre yurt dışında bulunmaları ve yabancı dil eğitimlerine katılmaları sağlanmalıdır.

Hâkimlik ve savcılık mesleklerine başlama yaşı dikkate alındığında, lisans eğitimi üzerine meslek öncesi eğitim alınsa dahi sosyolojik açıdan bakıldığında, yargı mensuplarının kişisel gelişimine hizmet edecek eğitimler verilmelidir. Bu doğrultuda, yargı etiği ve etik kuralları, iletişim ve müzakere becerileri, zaman yönetimi, çocuk, mağdur kadın gibi kırılgan gruplarla iletişim kuralları, kriz ve stres yönetimi, öfke kontrolü, problem çözme becerileri, empati becerileri, toplumsal ve kültürel konular, birlikte çalışma, liderlik/yöneticilik, protokol kuralları, dilde ifade zenginliğinin geliştirilmesi gibi konularda yetkinlik kazandırılmasına dair planlama yapılabilir. Saha çalışmalarında, bazı hâkim ve savcılar adli yazıların yazı dilinde değil de konuşma dilinde hazırlandığına dair tespitte bulunmuştur.

Meslek içi eğitimlerde yer alacak kişilerin eğitimcilerin eğitimine katılması gerekir. Bu eğitimlerde katılımcı odaklı bir eğitim sürecinin geçirilmesi, programın olabildiğince aktif katılımı olması, uygulama sorunlarına dikkat çekilmesi, soru-cevap yönteminin kullanılması hususlarında dikkat çekilmelidir.

Meslek içi eğitimlerin zamanı ve süresi gerek yüz yüze gerekse online programlar üzerinden ayrı ayrı değerlendirilmelidir. Zaman diliminin ve süresi, yargı mensuplarının iş temposu dikkate alınarak belirlenmeli, işlerin aksaması gibi endişeye mahal vermeyecek şekilde düzenlenmelidir.

İKİNCİ BÖLÜM

MESLEK İÇİ EĞİTİM METODOLOJİSİ

I. ÖZEL HUKUK UYGULAMALARI

Meslek içi eğitimler, hâkimlerin ve Cumhuriyet savcılarının uygulamada karşılarına çıkan sorunlar konusunda mesleklerini en yetkin şekilde icra edebilmelerini sağlamayı amaçlamaktadır. Hâkim ve savcıların güncel hukukî sorunlara çözüm bulabilmesi, mevzuatta yapılan değişikliklere uyum sağlayabilmesi ve yetki ya da görev değişiminde yargı mensuplarının adapte edilmesi amaçlarına hizmet etmek üzere Türkiye Adalet Akademisi tarafından programlar oluşturulmaktadır. Meslek içi eğitimlerin daha etkin ve verimli olarak devam edebilmesi için saha ziyaretleri, iştirak edilen eğitimler ve meslek içi eğitim analizine dair anket görüşleri dikkate alınarak meslek içi eğitimlerin nasıl düzenleneceğine dair bir metodoloji belirlenmiştir. Bu kapsamda, özel hukuk, ceza hukuku, idare hukuku ve diğer hukuk uygulamaları şeklinde sınıflandırma yapılmıştır.

Özel hukuk uygulamalarına dair meslek içi eğitimler bakımında tespit edilen bulgulara ve getirilen önerilere, hem yüz yüze hem de uzaktan yürütülen eğitimler yönünden ayrı ayrı yer verilmiştir. Bununla birlikte, meslek içi eğitim metodolojisi kapsamında, özel hukuk uygulamaları daha çok yöntem ve süreç yönünden değerlendirilmiştir.

A. Özel Hukukla İlgili Yüz Yüze Yapılan Meslek İçi Eğitimler

Özel hukuk uygulamalarına dair yüz yüze yapılan meslek içi eğitimler bakımından tespit ve öneriler şu şekildedir:

- Meslek içi eğitimlerin yüz yüze yapılması hâlinde, hâkim ve savcılarının ulaşım, konaklama gibi konularda veya hava koşulları sebebiyle sorun yaşama endişelerinin olduğu tespit edilmiştir. Buna göre meslek içi eğitimler konaklama, ulaşım gibi hususlara dair sorun yaşanmayacak şekilde fizikî koşulları, iklimi, hava koşulları daha iyi olan illerde düzenlenmelidir.
- İhtisas mahkemelerine görevlendirilen hâkimler ile kürsüde devam eden hâkimlerin karşılaştıkları sorunlar dikkate alındığında, bu yargı mensuplarının meslek içi eğitimlerden beklentileri farklıdır. Meslek içi eğitimler, ihtisas mahkemelerinde görevlendirilen yargı mensupları, mahkemelerin ihtisas mahkemesi olarak belirlenen dairelerinde⁽³⁶⁾

³⁶ Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararıyla deniz ticaretine ve deniz sigortalarına ilişkin hukuk davaları, iflâs davaları, ifâs tasfiyesinde düzenlenen sıra cetveline yönelik davalar, iflâsın kaldırılması, konkordatodan kaynaklanan talepler, sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmasına dair talepler,

MESLEK İÇİ EĞİTİMİN ANALİZİ VE YENİ BİR METODOLOJİ ÖNERİSİ

görevlendirilen yargı mensupları ile görevli olunan mahkemede devam eden yargı mensupları yönünden ayrı ayrı planlanmalıdır.

- Saha çalışmalarında yetki ve görev değişiklikleri yönünden meslek içi eğitimlere ayrıca ihtiyaç duyulduğu tespit edildiğinden yargı mensuplarının oryantasyon programlarına ayrıca önem verilmelidir. Bu programlarda kullanılmak üzere, yetki ve görev değişikliği yapılan yargı mensubuna dikkat edeceği hususlara dair kısa ve öz bilgilerin olduğu kitapçık hazırlanmalıdır. Bu kitapçıklar, belirli periyotlarla gözden geçirilmeli ve güncellenmelidir.
- Saha ziyaretlerinden ve meslek içi eğitim analiz raporundan hareketle, ihtisas mahkemelerinde görevlendirilen yargı mensuplarına yönelik oryantasyon programı yüz yüze yapılmalı ve üç gün içinde tamamlanmalıdır. Söz konusu programın ihtisas mahkemelerinde görevlendirilen hâkimlerin oryantasyonunun sağlanması amacı gözetildiğinde, bu eğitimlere katılım zorunlu olmalıdır.
- Mahkemelerin ihtisas mahkemesi olarak belirlenen dairelerinde görevlendirilen hâkimlere yönelik olarak oryantasyon programı yüz yüze ve bir gün süreli düzenlenmelidir. Hâkimlerin söz konusu eğitime katılımı zorunlu tutulmalıdır.
- Meslek içi eğitimlerde, bazı eğitimcilerin ders materyalleri kullanmadığı ve bu hususun yargı mensuplarının talep ve görüşlerinde de yer aldığı görülmüştür. Meslek içi eğitimlerin verimliliği açısından eğitim materyallerinin önemi dikkate alındığında, eğitim içerisinde kullanılmak üzere eğitimcinin muhakkak sunum, ders notları gibi doküman hazırlaması gerekir.
- Meslek içi eğitimlerde, özel hukuk uygulamalarına dair program gündemi ve eğitim materyalleri eğitim öncesinde katılımcılarla paylaşılmalıdır. Böylece katılımcı eğitim süresince hangi konuların ele alınacağı hakkında bilgilendirilmelidir.
- Aralıksız uzun süren derslerin işlendiği eğitimlerde, dinlemenin zayıfladığı ve verimin düştüğü anlaşılmaktadır. Görevde olan hâkimlerin ve savcılarının konu ile ilgili pek çok sorusunun olması kuvvetle muhtemel olduğu için soru-cevap şeklinde ve derslerin daha interaktif şekilde işlenmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır. Kanun maddelerine veya konuya ilişkin genel bilgilere yoğunlaşmak yerine, dikkat edilmesi gereken, sık yapılan yanlışlara ilişkin genel açıklamaların ardından münferit sorular ve örnekler üzerinden gidilerek konu ele alınmalıdır.
- Meslek içi eğitimlerin verimli ve interaktif şekilde icra edilebilmesi bakımından, katılımcı sayısı 20-25 kişi ile sınırlandırılmalıdır.
- Meslek içi eğitimlerin verimliliği bakımından uzun süren dersler yapılmamalı, dersler en fazla 45 dakika süreyle yapılmalı, 15 dakika ara verilmelidir.

finans ile ilgili davalar bakımından asliye ticaret mahkemelerinin belirli daireleri ihtisas mahkemesi olarak belirlenmiştir. Aynı şekilde, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararlarıyla iş mahkemelerinin belirli dairelerinin ihtisas mahkemesi sıfatıyla Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'ndan doğan davalara, asliye hukuk mahkemelerinin belirli dairelerinin ise kamulaştırma davalarına bakacağı öngörülmüştür.

- Meslek içi eğitimlerde yer verilecek konulara dair meslek içi eğitim analiz raporunda yargı mensuplarının özellikle bazı hususları vurguladığı tespit edilmiştir. Bu hususlardan biri, meslek içi eğitimlerde üst mahkeme içtihatlarına yer verilmesidir. Bu doğrultuda, meslek içi eğitimlerde Bölge Adliye Mahkemeleri ve Yargıtay içtihatlarının ve içtihat değişikliklerinin değerlendirildiği ayrı oturumlar düzenlenmelidir. Bu oturumlarda, özellikle güncel içtihatlar, varsa aynı konuya ilişkin farklı içtihatlar ve içtihat değişiklikleri değerlendirilmelidir. Özel hukuka dair uyuşmazlıklarda bireysel başvuru üzerine verilen Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları incelenmelidir. Üst mahkeme içtihatları, uygulamada en çok karşılaşılan sorunlara ve yaygın özel hukuktan doğan uyuşmazlık türlerine göre tespit edilmelidir. Karar incelemelerine dair derslerde üst mahkeme başkan ve üyeleri yer almalıdır.
- Saha ziyaretlerinde dile getirilen görüşlerden uygulamada sık karşılaşılan davaların ele alınmasına ihtiyaç olduğu tespit edilmiştir. Buna göre kürsüdeki hâkimler bakımından uygulamada sık karşılaşılan davalardaki temel sorunların incelenmesine ve bu sorunların güncel yargı kararları üzerinden ele alınmasına yönelik programlar düzenlenmelidir.
- Gerekçeli karar yazımının yargılama açısından önemi ve uygulamada bilirkişi raporlarındaki ifadelerin veya tanık beyanlarının gerekçede yer verildiği, hukukî nitelendirme yapılmaksızın ve değerlendirmelere tam olarak yer verilmeksizin gerekçelerin yazıldığı, matbu onama ve bozma kararlarının verildiği dikkate alındığında, kürsüdeki hâkimlere yönelik meslek içi eğitimlerde gerekçeli karar yazımına yer verilmelidir.

B. Özel Hukukla İlgili Uzaktan Yapılan Meslek İçi Eğitimler

Özel hukukla ilgili uzaktan yapılan meslek içi eğitimler bakımından tespit ve öneriler şu şekildedir:

- Uzaktan yürütülen bazı meslek içi eğitimlerde, webinar şeklinde sadece eğiticinin tek taraflı anlatımı ile derslerin işlendiği görülmüştür. Söz konusu eğitimlerin verimliliği bakımından yargı mensuplarının sözlü ve yazılı olarak katılmasını sağlayacak bir alt yapı üzerinden programın düzenlenmesi gerekir.
- Saha ziyaretlerinde ve meslek içi eğitim analiz raporunda dile getirilen görüşlerden hareketle, uzaktan yürütülen eğitim programlarında katılımcıların teknik sorunla karşılaşması hâlinde istifade edebileceği kılavuz hazırlanmalı ve hatta eğitim sırasında sözlü ve yazılı olarak irtibat kurulmasını sağlamak üzere destek ekibi oluşturulmalıdır.
- Uzaktan eğitim şeklinde yürütülen programlarda, video kaydı alınmalı ve süre sınırı olmaksızın yargı mensuplarının erişim sağlamasına imkân tanınmalıdır.
- Hem ihtisas mahkemelerinde görevlendirilen hem de mahkemelerin ihtisas mahkemeleri olarak belirlenen dairelerinde görevlendirilen hâkimlere yönelik oryantasyon programı kapsamında, Türkiye Adalet Akademisi tarafından düzenlenen önceki meslek içi eğitimlere dair videoların zorunlu olarak izlenilmesi sağlanmalıdır.
- Uzaktan yürütülen meslek içi eğitimlere dair katılımcı sayısının fazla olduğu gözlemlenmiş olup, bu eğitimler uzaktan yürütülse dâhi yargı mensuplarının soru

MESLEK İÇİ EĞİTİMİN ANALİZİ VE YENİ BİR METODOLOJİ ÖNERİSİ

sormasına veya katkı sunmasına imkân verecek şekilde katılımcı sayısı belirlenmelidir. Buna göre yüz yüze eğitimlerde olduğu gibi uzaktan yürütülen eğitimlerde de katılımcı sayısı en fazla 20-25 kişi olmalıdır.

- Uzaktan yürütülen eğitimlerde uzun süren aralıksız dersler yapıldığı ve bu durumun verimi düşürdüğü gözlemlenmiştir. Meslek içi eğitimler uzaktan yürütülse dahi derslerin en fazla 45 dakika yapılması ve 15 dakika ara verilmesi gerekir.
- Meslek içi eğitimlerin verimliliği açısından, uzaktan yürütülen programlarda da eğitici sunum, ders notları gibi dokümanlardan yararlanmalı ve bunları görsel olarak ders sırasında katılımcıya yansıtmalıdır.
- Yüz yüze eğitimlere oranla uzaktan eğitimlerde eğiticinin katılımcıyı derse dahil etmesi için daha fazla yönlendirici soru sorması gerekir.
- Yüz yüze yapılan eğitimlerde olduğu gibi uzaktan yürütülen eğitimlerde de program gündemi ve eğitim materyalleri öncesinde katılımcı ile paylaşılmalıdır. Böylece katılımcılar eğitim süresince hangi konuların ele alınacağı hakkında bilgilendirilmelidir.

II. CEZA HUKUKU UYGULAMALARI

Meslek içi eğitimlerde yer verilen ceza hukuku uygulamalarına dair saha ziyaretleri, meslek içi eğitim analiz raporu, iştirak edilen eğitimler dikkate alınarak aşağıda yer verilen tespitlerde bulunulmuştur. Bu doğrultuda, meslek içi eğitimlerde ceza hukuku uygulamalarına yönelik tespitler ve öneriler, yüz yüze ve uzaktan yapılan eğitimler bakımından tasnif edilmiştir. Meslek içi eğitimlerde yer verilen ceza hukuku uygulamaları içerik yönünden de ele alınmakla birlikte, ağırlıklı olarak yöntem yönünden değerlendirilmiştir.

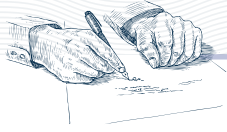
A. Ceza Hukukuyla İlgili Yüz Yüze Yapılan Meslek İçi Eğitimler

Ceza hukuku uygulamalarına dair yüz yüze yapılan meslek içi eğitimler bakımından tespit ve öneriler şu şekildedir:

- Ceza hukuku uygulamalarına dair meslek içi eğitimlerde belirlenen konuların genel olarak insan haklarını merkeze alan bir bakış açısıyla ele alınması gerekir. Bu doğrultuda, adil yargılanma hakkı bağlamında önemli ihlallerin olduğu konular ayrıca değerlendirilmeli ve Anayasa Mahkemesi'nin ihlâl kararlarına dikkat çekilmelidir.
- Gerekçeli kararın önemi ve bu konuda uygulamadaki sorunlar ile eksiklikler dikkate alındığında, meslek içi eğitimlerde kovuşturma işlemleri ve ceza mahkemeleri uygulamaları kapsamında gerekçeli kararın önemi vurgulanmalıdır. Gerekçe sadece hükmün muhtevası olarak değil, tutuklama kararlarında yer alması gereken bir unsur olarak da ele alınmalıdır. Bu doğrultuda, bireysel başvuru kararları da dikkate alınarak delillerin değerlendirilmesi, hukuka aykırı olarak elde edilen delillerin hükme esas alınmaması, beyanlar arasında varsa çelişkilerin açık bir şekilde değerlendirilmesi ve şüpheden sanık yararlanır ilkesi, suçsuzluk karinesi gibi temel insan hakkı olan ilkelerin göz önünde bulundurulması eğitimlerde incelenmesi gereken unsurlardır.

- Meslek içi eğitimlerde, ceza yargılamasına sıklıkla konu olan suçlara ve bu kapsamda bu suçlarla bağlantılı olarak uygulamada en çok karşılaşılan sorunlara yer verilmesi gerekir. Maddi hukuk alanındaki derslerde, konunun maddi hukuk boyutunun insan haklarıyla ilişkisi bazen kuvvetli bazen zayıftır. Örneğin, hakaret suçu ifade özgürlüğüyle yakın ilişki içindeyken, kaçakçılık suçu bakımından maddi hukuk bağlamında insan haklarıyla ilişki görece zayıftır. Ancak her bir suç yargılamasında başvuru koruma tedbirleri ve deliller, muhakeme hukuku bağlamında ihlâllere yol açabilmektedir. Bu nedenle, uygulamada sık karşılaşılan her bir suç türünü kendi içinde özel olarak ele almak gerekir.
- Ceza hukuku uygulamalarına dair üst mahkeme içtihatları ayrıca ele alınmalıdır. Bu doğrultuda, meslek içi eğitimlerde konuya dair içtihat farklılığı varsa farklı yönde olan içtihatlar ile içtihat değişikliği hâlinde güncel kararlar değerlendirilmelidir. Bunun yanında, konuya dair varsa Anayasa Mahkemesi'nin bireysel başvuru kararlarına dikkat çekilmelidir. İçtihat değerlendirme derslerinde, eğitici olarak üst mahkeme başkan ve üyeleri ile hâkim ve savcılar bulunmalıdır.
- İnfaz hukuku, uygulamada az bilinen bir alan olarak karşımıza çıktığı için ceza hukuku alanına dair meslek içi eğitimlerde infaz hukuku uygulamalarına yer verilmelidir. Hapis cezası ve buna seçenek olan diğer yaptırımlara hükmedilmesini konu alan infaz hukuku uygulamalarında, eğitimcilerin deneyimleri önem teşkil eder. Bu noktada, Anayasa Mahkemesi'nin infaz hukuku alanında zengin bir içtihat oluşturduğu dikkate alındığında, tecrübeli uygulamacıların yanında Anayasa Mahkemesi raporörlerinden de faydalanılmalıdır.
- Saha ziyaretleri ve meslek içi eğitim analiz raporu dikkate alındığında, genellikle yargı mensuplarının uygulama sorunlarını vurguladığı görülmüştür. Bu nedenle, ceza hukuku ve ceza muhakemesi hukukunda ilgili konu ele alınırken eğiticinin uygulamadaki sorunlara da dikkat çekmesi gerekir.
- Meslek içi eğitimlere dair verimin artması ve eğitime ihtiyaç duyulmadığı yönündeki direncin kırılması için ceza hukuku uygulamalarına dair derslerde, eğiticinin interaktif bir işleyişle konuyu ele alması ve etkili bir şekilde soru-cevap yöntemini kullanması gerekir.
- Yetişkinler pasif kaldıkları konferans tipi dersler yerine, yaparak öğrenme modelinde planlanmış, gerçek hayattaki örneklerin benzerleri üzerinde çalışmayı ve öğrenmeyi tercih etmektedirler. Bu nedenle, eğitimlerin bu modele göre yapılandırılması uygun olur. Ceza hukuku uygulamalarında her bir yargı mensubunun soru sormasına ve katkı sunmasına imkân tanınması amacıyla, meslek içi eğitimlerde katılımcı sayısının en fazla 20-25 kişi olması gerekir.
- Konferans şeklinde verilen ve uzun süren derslerden verim elde edilmediği anlaşıldığı için dersler en fazla 45 dakika olmalı, bu sürenin 20 dakikası soru-cevap kısmına ayrılmalıdır. Y yaparak öğrenme modelinin uygulandığı derslerde ise oturumlar 90 dakikaya kadar çıkabilir. Bu sürede bir veya iki grup çalışması planlanması uygun olur.

- Saha ziyaretlerinde dile getirilen talepler dikkate alındığında, ceza uygulamalarına dair meslek içi eğitimlerde kullanılmak üzere el kitapları hazırlanmalı ve bu materyaller eğitim öncesinde katılımcıya gönderilmelidir.
- Eğitim modülleri hazırlanması eğitimin standardize edilmesi açısından faydalı olabilir. Modül hazırlığı zaman alan bir süreçtir ancak eğitimin verimi artırdığı kuşkusuzdur. Bu bağlamda hangi eğitimler için modüller hazırlanacağını belirlemek için bir çalışma grubu kurulması ve konuların önceliklendirilmesi gerekir.
- Eğiticiye yönelik hazırlanan modüller yalnızca eğitimcilerde olmalı ve katılımcılara dağıtılmamalıdır.
- Saha ziyaretlerinde ve meslek içi eğitim analiz raporunda dile getirilen görüşler değerlendirildiğinde, duruşma tarihlerinin belirlenmesi açısından meslek içi eğitim duyurularının en az üç ay önceden yapılması gerekir. Bununla birlikte, eğitimlere dair bilgilendirme birden fazla yolla (örneğin, UYAP sisteminde ve Türkiye Adalet Akademisi sitesinde) yargı mensuplarına duyurulmalıdır.
- Saha ziyaretlerinde ve meslek içi eğitim analiz raporunda dile getirilen görüşler dikkate alındığında, eğitim süresi içerisinde gelen işlerin sonrasında birikmesine dair yargı mensuplarında endişe olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle, eğitime katılan yargı mensuplarına eğitim süresi içerisinde dosya tevzinin geçici olarak durdurulması hususu değerlendirilmelidir.
- Eğitim sonrasında sosyal programa da yer verilerek özellikle daha az kıdemli yargı mensuplarının daha fazla kıdemli yargı mensuplarıyla irtibat kurmasına imkân tanınmalıdır.
- Saha ziyaretlerinde ve meslek içi eğitim analiz raporunda dile getirilen görüşlerden hareketle, eğitimlerde akademisyenden ziyade kıdemli yargı mensuplarının eğitici olarak yer alması gerekir. Ancak temel teorik konularda akademisyenler de eğitici olarak meslek içi eğitimlere katılmalıdır.
- Ceza hukuku uygulamalarına dair dersler, konularına göre hâkim ve savcılara yönelik olarak birlikte verilmeli veya ayırım yapılmalıdır.
- Türkiye Adalet Akademisi, eğitime katılma taleplerini değerlendirdikten sonra talepleri kabul edilmeyen yargı mensuplarına bilgilendirme yapılmalıdır.

B. Ceza Hukukuyla İlgili Uzaktan Yapılan Meslek İçi Eğitimler

Ceza hukukuyla ilgili uzaktan yapılan meslek içi eğitimler bakımından tespit ve öneriler şu şekildedir:

- Uzaktan eğitimlerin de yargı mensuplarına birden fazla iletişim yolu kullanılarak duyurulması gerekir.
- Uzaktan yapılan meslek içi eğitimlere bağlanma konusunda sorun yaşanabildiği için katılımcılara öncesinde rehber veya kılavuz gönderilerek bu tür teknik sorunların çözümlenmesine dair bilgilendirme yapılmalıdır.

- Uzaktan yürütülen eğitimlerin mesai saatleri içerisinde yapılması hâlinde verimli olmadığı tespit edildiği ve rutin işlerin aksaması endişesi doğduğu için bu eğitimler mesai bitiminden sonra yapılmalıdır.
- Webinar şeklinde yapılan uzaktan eğitimler yargı mensuplarının katılımını sınırladığı ve dersten ziyade sadece video izleme şeklinde eğitimin icra edilmesine yol açtığı için tercih edilmemelidir.
- Uzaktan yapılan eğitimlerde sunum veya görsel başka bir ders materyali ekrana yansıtılmalıdır. Bu materyalin görsel olarak kaliteli olması önemlidir.
- Uzaktan yapılan eğitimlerde de dersin interaktif şekilde işlenmesi bakımından katılımcı sayısının az tutulması ve bu sayının en fazla 20-25 kişi olması gerekir. Ayrıca şu anda yürütülene benzer konferans şeklinde verilen çok katılımcılı eğitimler de düşünülebilir. Bu eğitimler kaydedilerek, sistemde her zaman erişilebilir şekilde saklanmalıdır.
- Uzaktan yapılan eğitimlerde de eğitici belirli bir plan içerisinde dersi işleyerek zaman yönetimine dikkat etmeli ve en fazla 45'er dakikalık dersler yapılmalı ve bu derslerin 20 dakikası soru-cevap kısmına ayrılmalıdır.
- Uzaktan eğitim kısa sürede ele alınabilecek uzmanlık konularına hasredilmeli, eğitim toplam iki saati veya en fazla yarım günü aşmamalıdır.
- Dersten önce katılımcılara eğitim programı ve ders materyali gönderilmelidir. Bu materyal içinde eğitimde tartışmaya açılacak örnekler belirtilmeli, eğitimde tartışma ortamı olacağı ve katılımcıların hazırlıklı gelmesi şeklinde mesaj verilebilir.
- Uzaktan yapılan eğitimlerde de katılımcılara yöneltilen sorularla onların derse iştirak etmeleri sağlanmalıdır. Katılımcıların soruları ve katkıları, mümkün olduğunca ders tamamlanmadan önce alınmalı ve başka bir platform üzerinden iletilmesi istenmemelidir.
- Eğitcinin eğitim öncesinde hazırlık yaptığı anlaşılmalı, ancak ders notlarına veya sunumlara okuma yoluyla bağlı kalınmamalıdır.
- Yüz yüze meslek içi eğitimlerde olduğu gibi uzaktan yürütülen eğitimlerde de ağırlıklı olarak kıdemli yargı mensupları ve bireysel başvuru kararlarının değerlendirilmesi yönünden Anayasa Mahkemesi raportörleri eğitici olarak yer almalıdır.

III. İDARE HUKUKU UYGULAMALARI

Meslek içi eğitimlerde yer verilen idare hukuku uygulamalarına dair saha ziyaretleri, meslek içi eğitim analiz raporu, iştirak edilen eğitimler dikkate alınarak tespitlerde bulunulmuştur. Bu tespitlerin büyük bir kısmı özel hukuk ve ceza hukuku ile ilgili yüz yüze ve uzaktan yapılan meslek içi eğitimlerle benzerlik içermektedir. Tekrardan kaçınmak amacıyla yukarıda özel hukuk ve ceza hukuku ile ilgili yapılan tespitlere yer verilmemiş, idare hukukunun kendine özgü özelliğine vurgu yapan tespitlere yer verilmiştir. Bu doğrultuda, meslek içi eğitimlerde idare hukuku uygulamalarına yönelik tespitler ve öneriler, yüz yüze ve uzaktan yapılan

eğitimler bakımından tasnif edilmiştir. Meslek içi eğitimlerde yer verilen idare hukuku uygulamaları içerik yönünden de ele alınmakla birlikte, ağırlıklı olarak yöntem yönünden değerlendirilmiştir.

A. İdare Hukukuyla İlgili Yüz Yüze Yapılan Meslek İçi Eğitimler

İdare hukuku uygulamalarına dair yüz yüze yapılan meslek içi eğitimler bakımından tespit ve öneriler şu şekildedir:

- Meslek içi eğitimlerde yer verilecek konulara dair meslek içi eğitim analiz raporunda yargı mensuplarının özellikle bazı hususları vurguladığı tespit edilmiştir. Bu hususlardan biri, meslek içi eğitimlerde üst mahkeme içtihatlarına yer verilmesidir. Bu doğrultuda, meslek içi eğitimlerde Bölge İdare Mahkemeleri ve Danıştay içtihatlarının ve içtihat değişikliklerinin değerlendirildiği ayrı oturumlar düzenlenmelidir. Bu oturumlarda, özellikle güncel içtihatlar, varsa aynı konuya ilişkin farklı içtihatlar ve içtihat değişiklikleri değerlendirilmelidir. İdare hukukuna dair uyuşmazlıklarda bireysel başvuru üzerine verilen Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları incelenmelidir. Üst mahkeme içtihatları, uygulamada en çok karşılaşılan sorunlara ve yaygın özel hukuktan doğan uyuşmazlık türlerine göre tespit edilmelidir. Karar incelemelerine dair derslerde üst mahkeme başkan ve üyeleri yer almalıdır.
- İdare hukuku uygulamalarına dair meslek içi eğitimlerde belirlenen konuların genel olarak hukuk devleti ilkesini merkeze alan bir bakış açısıyla ele alınması gerekir. Bu doğrultuda, adil yargılanma hakkı bağlamında önemli ihlallerin olduğu konular ayrıca değerlendirilmeli ve Anayasa Mahkemesi'nin ihlâl kararlarına dikkat çekilmelidir.
- Kamulaştırma, kamulaştırmaz el atma, imar hukuku, ihale mevzuatı gibi uygulamada çok sık karşılaşılan uyuşmazlıklarla ilgili kıdemli yargı mensupları eğitici olarak yer almalıdır.

B. İdare Hukukuyla İlgili Uzaktan Yapılan Meslek İçi Eğitimler

İdare hukukuyla ilgili uzaktan yapılan meslek içi eğitimler bakımından tespit ve önerilerin özel hukuk ve ceza hukukuyla aynı olduğu tespit edilmiştir.

IV. DİĞER HUKUK UYGULAMALARI

Meslek içi eğitim programında, saha ziyaretlerinde ve meslek içi anket raporlarında belirtilen görüşler ve öneriler dikkate alındığında özel, ceza ve idare hukuku dışında da birtakım uygulamalara yer vermek gerektiği sonucuna varılmaktadır. Buna göre programda yer verilmesi gerektiği kanaatine varılan diğer uygulamaların konularına ve yöntemine dair öneriler yüz yüze ve uzaktan eğitimler şeklinde sınıflandırılarak aşağıda belirtilmiştir.

A. Diğer Hukuk Uygulamalarıyla İlgili Yüz Yüze Yapılan Meslek İçi Eğitimler

Diğer hukuk uygulamalarına ilişkin olarak yüz yüze yapılan meslek içi eğitimler bakımından tespit ve öneriler şu şekildedir:

- Anayasa Mahkemesi'ne yapılan bireysel başvuru sayılarının her geçen yıl artması, başvurularda çeşitli konuların yer alması sebebiyle, meslek içi eğitimlerde bireysel başvuru kurumuna ve Anayasa Mahkemesi kararlarının analizine yer verilmelidir.
- Meslek içi eğitim programlarında, uluslararası adalet uygulamaları da yer almalıdır. Bu doğrultuda, yurt dışına tebligat hususu ve bu alanda karşılaşılan sorunlar ulusal ve uluslararası düzenlemeler ile ikili ve çok taraflı sözleşmeler dikkate alınarak ele alınmalıdır. Bunun yanında, Türkiye ile suçlu iadesi ve hükümlü nakli işlemlerinin, uluslararası hukuk çerçevesinde yolsuzlukla mücadele konusunun ve adalet alanı ile ilgili uluslararası kuruluşların rolünün incelenmesi gerekir.
- Saha çalışmalarında ileri sürülen görüşler, meslek içi eğitim analizine dair ankette belirtilen öneriler ve uygulamadaki sorunlar dikkate alındığında, yargı mensuplarının meslek içi eğitimlerinde kişisel gelişim uygulamalarına yer verilmesine ihtiyaç vardır. Buna göre hukuk ve etik arasındaki ilişkinin çok yönlü olması, birbirlerini etkilemesi sebebiyle, yargı etiği ilkeleri ve bu ilkeler kapsamında hukukun üstünlüğü, yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı, dürüstlük, eşitlik, ehliyet ve özen gibi değerlere ağırlık verilmelidir⁽³⁷⁾. Bunun yanında, hukuk ve toplum arasındaki ilişkinin kurulması, bununla bağlantılı olarak sosyal ve mesleki iletişim becerilerinin geliştirilmesi ve toplumsal baskıya ve iş yüküne karşı stresin yönetilmesi konuları üzerinde durulmalıdır. Mesleki protokol kuralları yönünden uygulamada görülen birtakım eksikliklerin tamamlanması amacıyla, hâkimlere ve savcılara yönelik olarak ayrı ayrı bu kurallara yer verilen eğitim programı düzenlenmelidir.
- Saha ziyaretlerinde alınan görüş ve öneriler ile meslek içi eğitim analiz raporu dikkate alındığında, meslek içi eğitimlerde adalet yönetimine yer verilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, hukuk ve ceza yargılamalarına dair temel ilkeler, özellik arz eden yargılama hukuku kuralları ele alınmalı ve adil yargılanma hakkı, makûl sürede yargılanma gibi ilkelere dair Anayasa Mahkemesi ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları incelenmelidir.
- Hâkim ve savcılarının hem birbirleri ile hem de avukat, yazı işleri personeli gibi diğer yargı görevlileri ile kurdukları mesleki ilişkilerde sorunlar yaşadıkları tespiti yapılmıştır. Bu nedenle, adalet yönetimi uygulamalarında, hâkim ve savcılarının adalet teşkilatında doğrudan veya dolaylı olarak görev alan tüm yargı görevlilerinin görev, yetki, hukukî, cezai ve disiplin sorumluluğu, disiplin işlemleri, kalem denetimi, adli denetim konuları üzerinde durulması gerekir.
- Saha ziyaretlerinde yargı mensuplarınca iletildiği üzere UYAP'ın etkin bir şekilde kullanılması amacına hizmet etmek üzere programlar düzenlenmesine ihtiyaç vardır. Meslek içi eğitimlere dair adalet yönetimi uygulamalarına, UYAP'ın daha etkin ve verimli kullanılmasına yönelik dersler de eklenmelidir.

³⁷ Yargıtay yargı etiği ilkeleri için bkz. <https://www.yargitay.gov.tr/documents/YargiEtigillkeleri.pdf>, s.e.t. 03.06.2023. Bangalor yargı etiği ilkeleri için bkz. <https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/Dosyalar/4a92e0cc-e94b-4912-aaf9-5dfc5b885e98.pdf>, s.e.t. 03.06.2023.

- Saha ziyaretlerinde ve meslek içi eğitim analiz raporunda dile getirildiği üzere, meslek içi eğitimler kapsamında tebligata dair sorunların da ele alınması gerekir.
- Eğitimlere dair bilgilendirme birden fazla yolla (örneğin, UYAP sisteminde ve Türkiye Adalet Akademisi sitesinde) en az üç ay önceden yargı mensuplarına duyurulmalıdır.
- Uzaktan eğitim programı, gündemi ve ders materyalleri öncesinde katılımcıya gönderilmelidir.
- Diğer hukuk uygulamalarında, her bir yargı mensubunun soru sormasına ve katkı sunmasına imkân tanınması amacıyla, meslek içi eğitimlerde katılımcı sayısının en fazla 20-25 kişi olması gerekir.
- Diğer hukuk uygulamalarında yer verilen konuya göre değişmekle birlikte hem uygulamacı hem de akademisyen eğitimci yer alabilir. Bireysel başvuru kararlarının analizi bakımından Anayasa Mahkemesi raporörlerinden de istifade edilebilir.
- Konferans şeklinde verilen ve uzun süren derslerden verim elde edilmediği tespit edildiği için dersler en fazla 45 dakika olmalı, bu sürenin 20 dakikası soru-cevap kısmına ayrılmalıdır.
- Diğer hukuk uygulamalarına dair dersler, konularına göre hâkim ve savcılara yönelik olarak birlikte verilmeli veya ayırım yapılmalıdır.
- Eğitim sonrasında yer verilen sosyal programlar ile yargı mensuplarının birbirleriyle irtibat kurmasına imkân tanınmalıdır.
- Türkiye Adalet Akademisi, eğitime katılma taleplerini değerlendirdikten sonra talepleri kabul edilmeyen yargı mensuplarına bilgilendirme yapmalıdır.

B. Diğer Hukuk Uygulamalarıyla İlgili Uzaktan Yapılan Meslek İçi Eğitimler

Diğer hukuk uygulamalarına ilişkin olarak uzaktan yapılan meslek içi eğitimler bakımından tespit ve öneriler şu şekildedir:

- Diğer hukuk uygulamalarına ilişkin uzaktan yapılan eğitimlerin de yargı mensuplarına birden fazla iletişim yolu kullanılarak duyurulması gerekir.
- Uzaktan yapılan diğer hukuk uygulamalarına dair programlarda, teknik sorunların çözümlenmesine hizmet etmek üzere katılımcılara öncesinde rehber veya kılavuz gönderilmelidir.
- Uzaktan eğitim programı, gündemi ve ders materyalleri öncesinde katılımcıya gönderilmelidir.
- Uzaktan yürütülen diğer hukuk uygulamalarına dair eğitimlerin mesai saatleri dışında iki saat süre içerisinde veya yarım gün ayrılarak yapılması gerekir.
- Diğer hukuk uygulamaları bakımından da webinar tercih edilmemeli, yargı mensuplarının sözlü ve yazılı olarak katılmasına imkân tanınacak şekilde uzaktan eğitimler yürütülmelidir.

- Uzaktan yapılan eğitimlerde sunum veya görsel başka bir ders materyali ekrana yansıtılmalıdır.
- Uzaktan yapılan eğitimlerde de dersin interaktif şekilde işlenmesi bakımından katılımcı sayısının az tutulması ve bu sayının en fazla 20-25 kişi olması gerekir.
- Uzaktan yapılan diğer hukuk uygulamalarına dair video ve ders kayıtlarına her zaman erişim sağlanabilmelidir.
- Diğer hukuk uygulamalarına dair uzaktan yürütülen programlarda, dersler 45 dakika olarak yapılmalı ve derslerin son 20 dakikasında sorular ve katkılar alınmalıdır.
- Diğer hukuk uygulamaları bakımından da katılımcılara yöneltilen sorularla onların uzaktan eğitim derslerine iştirak etmeleri sağlanmalıdır.
- Eğitici katılımcının kendisini dersin bir parçası olarak görmesini sağlayacak şekilde beden dili kullanımı ve ses tonu ayarlanma gibi etkili iletişim uygulamalarını gözetmelidir.

V. UZAKTAN EĞİTİM MODEL ÖNERİLERİ

A. Uzaktan Eğitim Uygulama Çerçevesi

Çalışma kapsamında ulaşılan bulgular ile Akademinin meslek içi eğitim ihtiyaç ve vizyonu birlikte ele alınarak uzaktan eğitim teknolojilerinin kullanımı ve uzaktan eğitim uygulamaları konusunda öneriler belirlenmiştir. Önerilerin uygulanabilirliğini artırmak amacıyla öneriler, işlevsel tanımlamalar, örnekler, şablonlar ve formlar eşliğinde somutlaştırılarak aşağıda sunulmuştur.

i. Teknik hazırlıkların kontrol edilmesi ve yönlendirmeleri sağlayacak rehber ve kılavuzlar hazırlanması

Ders öncesi yönlendirme ve hazırlıklar aşağıda 3 başlık altında açıklanmıştır.

Rehberler: Hazırlanacak rehberler sisteme girişten kayıtları izlemeye kadar katılımcılardan yapmaları beklenen tüm işlemlerin görseller eşliğinde adım adım anlatımını içermelidir. Kullanıcıların ihtiyaç duyduğunda herhangi bir işlemi anlatımına ulaşmasını kolaylaştırmak aranabilir ve etkileşimli formda hazırlanmalıdır. Sıkça sorulan sorular ve canlı teknik destek iletişim noktaları belirtilmelidir.

Teknik hazırlıklar: Canlı derse başlamadan veya derse hazırlık sürecinde canlı ders yazılımı bağlantısı, ses- görüntü iletimi, hoparlör/kulaklık ses düzeyi, katılımcılara söz hakkı verme ayarı, kayıt yapma izinleri kontrol edilmelidir.

- Kullanılan canlı ders platformuna göre değişiklik göstermekle beraber, genellikle canlı ders ortamını açtığınızda; kamera, ses, mikrofon, internet bağlantısı gibi özellikleri canlı ders platformu üzerinden test edilebilir.
- Ayrıca kullanılan bilgisayar işletim sistemi üzerinden kamera, mikrofon, kulaklık ve hoparlör kontrol edilebilir.

- Ses yankılanma problemi için kulaklık kullanılması önerilir.
- Görüntü ve ses aktarım problemlerinin önüne geçmek için derse başlamadan erken katılımcı bir öğrenci ile çift yönlü iletişim kontrol edilmelidir.
- Varsa anket, breakout room ve dış videolar gibi ek uygulamaların da ders öncesi kontrol edilmesi gerekir.

Ortamın hazırlanması: Öğreticinin dersi anlatacağı ortamın ışık, ses ve arka plan açısından uygun bir şekilde düzenlenmesi gerekir.

- Ortam yansıma ve rahatsız edici gölge yapmayacak şekilde aydınlatılmalıdır.
- Ortamın dış seslerden arındırılması için tedbirler alınmalı aynı ortamda bulunan kişilerin sessiz olması ve gürültülü çalışan cihazların bulunmaması gerekir. Tek yönlü mikrofonlar bu konuda destek olabilir.
- Öğreticinin kamera açısındaki görüntüsü haricindeki arka planın dikkat dağınıklığına yol açmayacak şekilde ayarlanmalıdır. Aksi halde arka plandaki nesne ve görüntüler öğrenenlerin odaklarının kaymasına engel olabilir.
- Öğreticinin görsel imajı önemlidir. Çizgili kıyafetler tercih edilmemelidir.

ii. Dersten önce katılımcılara ön hazırlık/bilgilendirme materyali gönderilmesi

Katılımcılara eğitimin ve varsa oturumların işleyişi, amacı ve kapsamı hakkında bilgilendirme yapılmalıdır. Bu bilgilendirme konu başlığından ziyade içerik ve eğitim sürecinde katılımcılardan beklentileri içermelidir. Ayrıca ders içi etkinlikler için hazırlık soruları, ders sonu incelenecek vakalar veya ders içinde yanıtı aranacak tartışma soruları yer alabilir. Katılımcılardan ön okuma yapmaları için belli içtihatlar paylaşılabilir. Ön hazırlık görevleri bir video izleme, bir makale inceleme veya akademinin bir kaynağının belli bölümünü okuma şeklinde de verilebilir.

iii. Etkileşimli online oturumları destekleyecek sanal ortamların hazırlanması ve katılımcıların ses ve görüntüyle katılmasına imkan tanınması

Özellikle küçük gruplarda katılımcılardan kamera açmaları ve aktif katılmaları istenmelidir. Canlı dersin bir video ders kaydı olmadığı katılımcıların da dersin bir parçası olduğu hem öğretmenler hem de katılımcılar tarafından kabul edilmelidir. Koordinatör ve öğretmenlerin bu konuda hatırlatma yapmaları ve teşvik etmeleri gerekir. Teşvik etmek uygun etkinlikler sayesinde gerçekleştirilebilir. Online hukuk eğitimiyle ilgili çalışmasında katılımcıların konu ile ilgili yaklaşımlarını yansıtan arka plan seçimi (buzkırma amaçlı), el kaldırma butonu yerine kamera karşısında el kaldırma (doğal ortama yakınlaştırma amaçlı) ve ders içeriğine entegre edilmiş alıştırmaları kullanmasını önermektedir.⁽³⁸⁾

³⁸ Kohn, Nina A., Teaching Law Online: A Guide for Faculty, 70 Journal of Legal Education 230 (2021).

iv. Anlatımlarda sunum, görsel gibi bir materyalin kullanımının standart haline gelmesi

İçerik ilgili oturuma özgü hazırlanmalı veya mevcut bir materyal varsa hedef kitleye göre revize edilmelidir. Derslerde kullanılacak materyallerde format olarak Akademi kurumsal şablonu tercih edilebilir. İçerik açısından bakıldığında aşağıdaki unsurlar dikkate alınmalıdır.

- Bir yönetmelik ya da yönerge tek başına materyal olarak kullanılmamalı. Bir ders organizasyonu içerisinde giriş, dikkat çekme, sunuş, örnek ve özet bölümlerinden oluşan bir materyal hazırlanmalı.
- Bilinen ve kolay ulaşılabilen mevzuat ve diğer metinler olduğu gibi materyale konulmamalı, önemli yerler okunabilir kesitler halinde materyalde sunulmalı.
- Güncel içtihat, uyuşmazlığı karar bağlayacak özet bilgi verilerek sunulmalı.
- Örnek ilanlar ve Daire içtihatlarına yer verilmeli.

v. Derste metinlerden/ders notlarından okumanın mümkün olduğunca sınırlandırılması

Katılımcıların kendi okumalarıyla edinemeyeceği deneyimlerin paylaşılması, muhakeme, yorumlama ve çıkarım gibi becerileri destekleyecek şekilde anlatımların yapılması önemlidir. İçerikler kullanılırken aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi önerilir.

- Materyal ile ders sunumu tutarlı olmalı.
- Materyal öğreticiyi desteklemeli.
- Materyal öğretici ve katılımcı arasında ortak odak oluşturmalı.
- Etkileşimleri desteklemeli. (Soru, tahmin, eleştiri, beyin fırtınası vb.)
- Öğretici tarafından metinler okunarak geçilmemeli.
- Sadece materyalde bulunan bilgileri aktarıp geçilmemeli.
- Materyal üzerinden birden fazla metin şekil varsa kalem veya vurgu aracılığıyla çizimler yapılarak ortak dikkat alanları oluşturulmalı.

vi. Canlı ders anlatımlarında katılımcılara yöneltilen sorularla iletişimin ve aktif katılımın teşvik edilmesi

Çeşitli spesifik öneriler yapılabilse de genel ilke olarak öğreticinin etkileşimin başlatıcısı ve sorumlusu olduğu ve katılımcılardan sözlü ya da yazılı yanıtlar istemesi gerektiği söylenebilir. Sorular alternatif bakışları ortaya çıkarmayı desteklemelidir. Bu konuda “uygulamada nasıl bir probleme yol açabilir” ve “... olduğu durumda aynı içtihat esas alınabilir mi” soruları örnek olarak verilebilir. Sorularda ayrıca bir yaklaşımın güçlü ve zayıf yönleri karşılaştırılması istenebilir. Kısaca etkileşim sadece öğrenen katılımını değil aynı zamanda onların problem çözme becerilerinin desteklenmesi için yapılmalıdır.

Yazılı etkileşim için çok kolay veya çok zor sorular yerine uygun zorlukta cevabı kısa olan mümkünse yetişkinlere uygun yorum düzeyinde sorular yöneltilmelidir.

Soru sorulduktan sonra 1-2 dakika bekleyip bu arada gelmekte olan cevaplara pozitif dönütler vererek sonraki sorular için teşvik edilmelidir. Cevap vermeyen bir iki kişinin ismi söylenerek “sonraki soruda’nın yanıtını görmek istiyorum” şeklinde dikkat çekilebilir.

Sözlü sorularda ise katılımcılara kendi deneyimlerini dahil etmelerine fırsat veren veya çıkarımlarını sorgulayan sorular yöneltilebilir. Bu tür sorularda zaman yönetimini zafiyete uğratmayacak şekilde süreyi sınırlandırmak, gerekiyorsa görüşün gerekçesini sorgulayarak istenen yanıtlara yönlendirmek, yanıtlayanları cesaretlendirmek, soruyla ilgili başka katılımcılardan görüş istemek gibi uygulamalara yer verilebilir.

Derslerin tamamında öğrenci katılımı mümkün değildir. Katılımcıların sadece dinlemesi gereken bölümler olacaktır. Canlı derslerin tek yönlü sunum yapılan kısımlarda da katılımcıların dikkatini çekecek iletişim teknikleri kullanılabilir. Bu tekniklerden öne çıkanlar şunlardır:

- Öğrencilere isimleriyle hitap etme
- Beden dili etkili kullanma
- Ses tonunun seviyesini çeşitlendirme
- Açık ve anlaşılır bir dil kullanma
- Örneklerle sıkça yer verme
- Dikkat çekici vakalar, deneyimlere yer ver me
- Samimi, sıcak, içten doğal bir konuşma yapma.
- Uygun jest ve mimikler kullanma

vii.Canlı derslerde dersin hedeflerine, içeriğine ve sonraki eğitim ve uygulamalarla ilişkisine uygun olacak şekilde giriş ve özet-kapanış yapılması

Derslerin girişinde grubun ilk oturumunda küçük buzkırmaya etkinlikleri yapılabilir. Bu etkinlikler katılımcıların kimlerle bir arada olduğunu görmesi ve öğrenen bir topluluğun parçası olduğunu hissetmesi açısından faydalı olabilir. Oturumun başlangıcında dikkati çekecek merak uyandıracak bir giriş yapılmalıdır. Bunun için birkaç dakikayı geçmeyecek şekilde konunun çerçevesini tanıtmaya, önemini mümkünse örnek problem eşliğinde paylaşma, oturumun çıktılarının sahada sağlayacağı olası katkıları anlatma gibi yöntemler kullanılabilir.

Bir ders yarım kalmış bir sunum gibi sonlanmamalıdır. Dersin sonunda materyal eşliğinde işlenen konunun özeti yapılmalıdır. Özetle mümkün olduğunca tekrar yapılmalı, ana noktalar hatırlatılmalı, yeni bir tartışma açmadan sonraki konularla ve uygulamalarla ilişkisi kurulmalıdır. Daha detaylı öğrenmeler için kaynak ve karar gerekçelerine yönlendirme yapılabilir.

viii. Öğreticinin anlatımda kullandığı ders notlarının gizlilik koşullarının elverdiği ölçüde paylaşılması

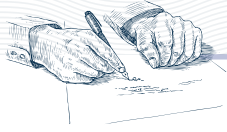
Ders notları ilgili oturum için özel hazırlanmış bir kaç sayfalık ders notu olabileceği gibi bir sunum dokümanı olabilir. Ancak biraz zaman alıcı olsa da ilgili oturuma ait kapsam, hedefler, önemli noktalar, özet anlatım, ilgili mevzuat kesitleri, ders esnasında yöneltilen soruların tamamını içeren bir dokümanın hazırlanması faydalı olacaktır.

ix. Anlatımlarda paylaşılan materyal üzerinde çizme, işaretleme, vurgulama ya da yazarak anlatmak için kullanılabilir beyaz tahta paylaşımlarına yer verilmesi

Canlı dersler konuşan kafa videosu şeklinde olmamalıdır. Mümkün olduğunca ekran paylaşma, materyal paylaşma, beyaz tahta paylaşma, anket uygulaması ve alt grup çalışmaları yapılmalıdır.

Eş zamanlı canlı sınıflarda etkileşimi ve öğrencinin aktifliğini artırabilmek için çeşitli araçlar kullanabilirsiniz. Bu araçlardan biri olan anketler, öğretici tarafından öğrencilerin konulara oy vermelerini ve kurs faaliyetleri ile ilgili seçimler yapmalarını isteyerek görüşlerini toplamak için kullanılabilir. Öğitmenler, öğrencilerden iki veya daha fazla olası cevaptan oluşan bir soruya cevap vermelerini istemesi halinde anketlerden faydalanabilirler. Anketler öğrencilerden bilgi almayı kolaylaştırmaktadır. Anket ve quiz araçlarıyla öğrencinin konuyu anlama düzeyi anlık olarak test edilebilir ve ders süreci iyileştirilebilir. Bu şekilde anket ve quiz araçları geribildirim almak için kullanılabilir. Anket araçları genellikle tek cevap, çoklu cevap ve serbest biçimli yanıt seçeneklerini içerir. Öğitmen sonuçları gerçek zamanlı olarak inceleyebilir ve herkesin görmesi için sonuçları yayınlamayı seçebilir. Anket aracı ile canlı çevrimiçi olarak eşleştirme, beyin fırtınası, sıralama ve fikirleri toplama pratikleriyle öğrenci süreçte aktif hale getirilebilir. Anket sonuçları sayısal olarak, listelerde veya grafik biçimlerinde görüntülenebilir.

Canlı derslerde katılımcılar arasındaki etkileşimi artırmak için kullanılan yöntemlerden biri de alt grup çalışmalarıdır. Bunun için canlı ders uygulamalarının tartışma odası özelliğini kullanılır. Öğretici belli sayıda katılımcıdan oluşan tartışma odalarını manuel ya da otomatik olarak açar ve bir konu etrafında belli süre tartışmalarını ister. Süre sonunda tüm katılımcılar ana odaya dönerler. Oluşturulan tartışma odalarında ana oturumda kullanılan ekran paylaşımı, beyaz tahta, ses ve görüntü gibi tüm araçlar kullanılabilir. Küçük grup tartışmalarının etkili olabilmesi için öğrencilerin aktif bir şekilde tartışmaya dahil olmaları gerekmektedir. Bu nedenle öğretmenin tartışma grupları arasında gezinmesi ve tartışmaları yönlendirmesi çok önemlidir.

x. Uzaktan eğitimlerde yetişkin eğitimi prensiplerine uygun bir şekilde eğitimcilerin seçilmesi ve uzaktan eğitim stratejileri doğrultusunda eğitim verilmesi

Bu çalışmada eğitimcilerin alanla ilgili deneyimlerinin katılımcılar tarafından olumlu bulunduğu anlaşılmaktadır. Ancak dersler eğitimcilerin kendi bireysel öğreticiliklerine terk edilmemelidir. Bunun için materyal hazırlığından ders planına, dersler yapılacak etkileşimlerden öğrenci iletişimine kadar somut uygulamalı eğitimler verilmelidir. Sonrasında eğitim değerlendirmeleri yapılmalı öğretmenlere dönütler verilmelidir.

xi. Derslerin öğretici tarafından ders öncesinde planlanması ve plana göre tüm hazırlıkların yapılması

Canlı derslerin hem verimli olması hem de zamanın etkili yönetilmesi için planlama önemlidir. Plan doğrultusunda işlenen derslerde uzun sıkıcı anlatımlar kontrol altına alınacağı gibi konunun dağılması önlenir. Plan kapsamında giriş, sunuş, etkinlik, tartışma konuları paylaşılacak veya tartışılacak içtihat- gerekçeler belirlenmelidir. Uygun bir akışa göre ders sunumu (ör: Powerpoint) hazırlanmalı ders belli bir akışa göre yürütülmelidir. İzletilecek video veya ek kaynaklar hazır bulundurulmalıdır. Materyal hazırlama, kullanım, etkileşim başlıklarına yukarıda yer verilmişti. Planlama yapmak için kullanılacak kolay bir şablon aşağıdaki gibi olabilir

Süre	Dersin Bölümü	Örnek Etkinlik
1-3 dakika	Giriş Etkinliği	Dikkat çekme- Yetişkinlere uygun biçimde şu noktalara değinilebilir. Konunun önemi, konu ile ilgili eksikliklerin sahada neden olduğu problemle, dersin sonunda öğrenileceklerin katılımcılara sağlayacağı faydalar
10-20 dakika	Sunum	Konu arkaplan paylaşımı Temel mesajların materyal eşliğinde kısa ve öz sunum
3-8 dakika	Alıştırma- Uygulama	Birey ya da grup şeklinde görevler verilebilir Altgrup tartışmaları Bireysel yorumların Akademi sistemine forum ya da mesaj olarak paylaşmalarını istenme Ortak döküman oluşturmalarının istenmesi
10-20 dakika	Sunum	Alıştırma-uygulama özetleme Konuyu derinleştirme Örnek vaka paylaşımı Sunum aralarında kısa sorular yöneltme
3-5 dakika	Uygulama	Katılımcı deneyim paylaşımı Katılımcı sorularının cevaplanması

Süre	Dersin Bölümü	Örnek Etkinlik
Sunum ve alıştıırma döngüsü ayrılan süreye göre tekrarlanır		
3-8 dakika	Özetleme	Tekrar yapılması, ana noktalar hatırlatılması, yeni bir tartışma açmadan sonraki konularla ve uygulamalarla ilişkisi, daha detaylı öğrenmeler için kaynak ve karar gerekçelerine yönlendime yapılması

Tablo 27: Derslerin Planlanmasına Yönelik Örnek Program

B. Uzaktan Eğitim Modelleri

Uzaktan eğitim teknolojileri Akademinin yüz yüze eğitim dahil tüm eğitim faaliyetlerinin ayrılmaz bir parçası olmalıdır. Eğitimlerin tanımları, kapsamı, ders öncesi, ders içi ve ders sonrası materyal paylaşımları ile eğitim sonrası rapor hazırlama, deneyim paylaşımları gibi izleme etkinlikleri eğitim portalı üzerinden yürütülmelidir. Eğitim portalı sayesinde tüm eğitimlerin izlenmesi raporlanması kolaylaşacağı gibi ek bir organizasyona gerek kalmaksızın harmanlanmış eğitimler düzenlenebilir.

Bu çalışma kapsamında elde edilen bulgulardan hareketle Türkiye Adalet Akademisi için dört farklı uzaktan eğitim modeli önerilmektedir. Buna göre eğitimin kapsamı, katılacak kişi sayısı, eğitim hedeflerindeki uygulama beklenti düzeyi, eğitime veya eğitim hazırlıklarına ayrılacak süre gibi değişkenlere göre farklı modeller tercih edilebilir.

Aşağıdaki şekilde gösterilen modellerin açıklamaları ayrı başlıklar halinde sunulmuştur.

	Webinar	Çalıştay	Bireysel Öğrenme
Öğretici Etkileşimi	Düşük	Yüksek	Yok
Materyal Hazırlama	Öğretici	Öğretici	Profesyonel ekip
Katılımcı Sayısı	50 den fazla	50 den az	Yüzlerce kişi
Eğitim Süresi			
Katılımcı Rolü	İzleme-takip etme	Aktif katılım, grup çalışması	Bireysel materyalleri tamamlama, alıştırmaları çözme
Soru Cevap	Kısıtlı	Yoğun	Yok
Hedef	Farkındalık, tanıtım, haberdar etme, yönlendirme	Beceri kazandırma, ileri düzey görevlere hazırlama, problem çözme becerisi	Kendini geliştirme, yeni beceri kazandırma

Tablo 28: Türkiye Adalet Akademisi İçin Önerilen Uzaktan Eğitim Modelleri

a. Geniş Katılımlı Eş Zamanlı Uzaktan Eğitim

Tek yönlü iletişimin ağırlıklı olduğu bu modelde katılımcıların deneyimlerine ve derse aktif katılımlarına ihtiyaç duyulmaz. Süreler kısa tutulur, ek materyaller eğitim öncesi ve/veya sonrasında katılımcılarla paylaşılır. Genel olarak eğitimlerin uzun online seminerler yerine 40-50 dakikalık bir kaç oturum şeklinde düzenlenmesi önerilir.

Öğreticinin ve öğrencilerin aşına oldukları bir yöntemdir. Materyal hazırlığı ve destek hizmetleri etkili olursa uygulaması oldukça kolaydır. Ancak katılımcıların yeterince aktif olamaması eğitimin verimini azaltır. Daha çok yeni bir uygulama ya da prosedürün tanıtılması amacıyla başlangıç düzeyi eğitimlerde kullanılması tavsiye edilir. Bir konuya giriş mahiyetinde temel kavram ve konuların anlatılması için bu model kullanılabilir. Ayrıca uzun bir eğitim serisinin giriş oturumları için de faydalıdır.

Genel anlamda herkesin hızlı bir şekilde alması gereken kanun değişikliği ve işleyişi değişikliği eğitimlerinde kullanılabilecek bu modelde etkileşim sınırlı olduğundan sunumun etkili olması ve materyallerin daha nitelikli olması beklenir.

<https://assets.zoom.us/images/en-us/desktop/generic/in-meeting/50-participant-gallery-view-example.png>

b. Bireysel Öğrenme Materyallerine Dayalı Uzaktan Eğitim

Eğitimler bir öğreticinin canlı ders vermesinden ziyade adım adım ilerleyen, sayfalar içerisinde katılımcılara sorular yönelten ve yanıtlara göre farklı dönütler üreten içerisinde kısa videolar ve örnek olayların yer aldığı bir eğitim modelidir. Her bir katılımcı kendisinin tamamlaması gereken bölümlerin ve etkinliklerin olduğu, katılımcıların eğitimi başarma düzeyinin online olarak kaydedilip raporlandığı bu model içerik hazırlığı için alan uzmanı ile öğretim tasarımcısı, grafiker, video kurgu konularında uzman ekip tarafından yoğun bir hazırlık gerekir. Ayrıca bu içeriklerdeki ilerleme düzeyinin izlenebileceği öğrenme platformunun tasarımı önemlidir.

Çok sayıda katılımcıların ortak ihtiyacı olan kritik bilgi ve becerilerin kazandırılmasına ihtiyaç duyulduğunda kullanılması önerilir. Herkesin içerikler yardımıyla kendi kendine öğrenmesi ve öğrenmenin belli bir standartta olduğundan emin olunmasını kolaylaştırır. Çoğunlukla hızlı değişmeyecek konularda hazırlanması halinde başlangıç maliyeti yüksek olsa da kitlenin genişliğine bağlı olarak öğrenci başı maliyet açısından verimli olabilir.

Araştırma Teknikleri ve Yayın Etiği

Kaynaklar

HAFTA 1: BİLİMSEL ARAŞTIRMANIN TEMELLERİ

ANKARA İNÖ ÜNİVERSİTESİ
UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMA VE
ARAŞTIRMA MERKEZİ

1.5. Tümdengelim - Tümevarım

Açıklamasını görmek istediğiniz özelliğe tıklayınız.

Tümdengelim (Teori Test Etme)	Tümevarım (Teori Geliştirme)
<p>Mantık</p> <p>Tümdengelim çıkarımda, önermeler doğruysa, sonuç da doğru olmalıdır.</p>	<p>Mantık</p> <p>Tümevarım çıkarımda, test edilmemiş sonuçlar çıkarmak için bilinen önermeler kullanılır.</p>
<p>Genellebilirlik</p> <p>Genelden özele bir genelleştirme sözkonusudur.</p>	<p>Genellebilirlik</p> <p>Özelden genele bir genelleştirme sözkonusudur.</p>
<p>Veri kullanımı</p> <p>Veri toplama var olan teoriyle savları veya hipotezleri değerlendirmek için kullanılır.</p>	<p>Veri kullanımı</p> <p>Veri toplama bir olguyu ortaya çıkarmak, temaları ve yapıları tanımlamak ve kavramsal çerçeveyi oluşturmak için kullanılır.</p>
<p>Teori</p>	<p>Teori</p> <p>Teori üretme ve yapılandırma vardır.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> <pre> graph TD A[Veri Testi] --> B[Hipotez] B --> C[Gözlemler] C --> D[Değerlendirme] </pre> </div>

< GERİ İLERİ >

Etkileşimli bireysel öğrenme materyali örneği

c. Çevrimiçi Çalıştay

Yaklaşık 30 kişiye kadar katılımcının yer aldığı bu model yapı olarak eşzamanlı küçük sınıflar gibi düşünülebilir. Ancak öğretici anlatmaktan ziyade moderatörlük yapar ve deneyimlerini paylaşır. Bu model, katılımcıların deneyimlerini paylaşmalarına ve katılımcıların birbirlerinden öğrenmelerine de olanak tanır. Belli bir plan dahilinde nispeten uzun oturumlarda gerçekleşen eğitimlerin öncesinde müzakere soruları, tartışma süreleri, paylaşılacak örnek vakalar gibi detayların belirlendiği kapsamlı planlar hazırlanır. Oturumlarda 3-5 kişilik alt grupların eş zamanlı çalıştığı sanal odalar kullanılabilir.

Bu model daha çok deneyimli katılımcıların ileri düzey becerilerini desteklemek için kullanılır. Eğitim kapsamında bir soruna çözüm bulma, ilkeleri belirleme, bir yöntem oluşturma gibi hedefler katılımı artırması açısından önemlidir. Moderatörün bireysel iletişim, sunum ve toparlama gibi becerileri eğitimin başarısında kilit rol oynar. Bu nedenle öğreticilerin seçimi ve öğreticilere bu yöntemin kullanıldığı eğitimler verilmesi önemlidir.

<https://www.freepik.com/>

d. Harmanlanmış Eğitim

Yüz yüze eğitimin motivasyonu ve çok yönlü etkileşim olanağı ile uzaktan eğitimin esnekliğini bir arada kullanarak eğitimlerin verildiği hibrit öğrenme modelidir. Katılımcıların kürsülerini daha az terk etmelerini sağlayarak geniş kapsamlı eğitimlerin verilmesini kolaylaştırır. Eğitimin yapısına bağlı olarak yüz yüze ders ve canlı derslerin farklı sıra ve ağırlıkta yer aldığı çeşitli tasarımlar yapılabilir. Örneğin başlangıç oturumları Yüz yüze yapıldıktan sonra devam eden dersler online yürütülebilir, veya bir süre devam eden online derslerin ardından öğrenmeleri pekiştirmek amacıyla Yüz yüze dersler verilebilir. Hatta online eğitimlerin sonrasında katılımcıların yeni becerilerini sanayi yansıtmaları ve daha sonra yüz yüze oturumlarda bu deneyimleri paylaşmaları istenebilir. En çeşitli materyallerle desteklenmesi de mümkün olan harmanlanmış öğrenme modelinin 3-4 günden daha fazla süreyi gerektiren eğitimler için hem esnek hem de verimli bir alternatif olarak görülmelidir.

<https://www.freepik.com/>

e. Uzaktan Ölçme Değerlendirme

Uzaktan, yüz yüze veya harmanlanmış bir eğitim sonrasında öğrenme hedeflerine ulaşma düzeyi, öğrenilenlerin sahaya transfer düzeyi ve eğitimin uygulamalardaki yansımalarını değerlendirmek üzere uzaktan ölçme değerlendirmeler yapılabilir. Eğitimlerden kısa bir süre sonra çevrim içi çoktan seçmeli veya açık uçlu sınavların yanı sıra katılımcılardan eğitimle ilgili portfolyo, yansıtma veya gelişim raporları gibi dosyalar hazırlanması istenebilir. Bu raporlar uygulama raporları olabildiği gibi eğitimde belirlenen çerçevede araştırma, içtihat karşılaştırma ve inceleme şeklinde hazırlanması istenebilir.

<https://www.freepik.com/>

SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye Adalet Akademisinin işbirliği ile hâkim ve savcılara yönelik meslek içi eğitimlerin analiz edilmesi, yeniden değerlendirilmesi ve metodolojisinin yenilenmesine ilişkin olarak yürütmüş olduğumuz raporlama çalışması, konu üzerinde paydaş görüşlerini alma, veri toplama, bilgi tasnif ve analiz etme süreçleri, mukayeseli hukuk perspektifinden yargı eğitimi ve ilgili literatür de göz önünde bulundurularak, aşağıda sıralanmış olan değerlendirmelerle ve somut önerilerle sonuçlandırılmıştır.

1. “Meslek İçi Eğitim İhtiyacını Belirleme Anketi” ile başlatılan bu rapor çalışması, veri toplama aşamasında gerçekleştirilen anketler, saha ziyaretlerindeki görüşmeler, mülakatlar ve çalıştaylar ile ortaya çıkan görüşler neticesinde, meslek içi eğitim metodolojisi oluşturulmuştur. Bu doğrultuda, özel hukuk, ceza hukuku ve idare hukuku uygulamaları ile diğer hukuk uygulamalarına yer verilmiştir.
2. Meslek içi eğitimlere katılım zorunlu olmalı ve bu eğitimler terfilerin bir parçası olmalıdır. Hâkimler ve Savcılar Kurulu, hâkimlerin terfileri bakımından terfi döneminde katıldığı meslek içi eğitim sayısını bir kriter olarak değerlendirmelidir. Hâkimlerin her terfi döneminde belirli sayıda eğitime katılması zorunlu hâle getirilmelidir.
3. Yetki ve görev değişimlerinde, yargı mensuplarına yönelik oryantasyon eğitim ihtiyacı tespit edildiğinden ihtisas mahkemelerine görevlendirilen yargı mensuplarına ve görevli olunan mahkemede devam eden yargı mensuplarına yönelik olarak ayrı ayrı eğitimlerin düzenlenmesi gerekir.
4. İhtisas mahkemelerine görevlendirilen hâkimlere yönelik oryantasyon programları her bir mahkeme özelinde yüz yüze yapılmalı, 1-3 gün içerisinde tamamlanmalı ve bu programlara katılım zorunlu tutulmalıdır. Ayrıca önceki eğitim programlarına dair video kayıtlarının izlenilmesi sağlanmalıdır.
5. Görevlendirilen mahkemede devam eden hâkimlere yönelik meslek içi eğitimlerde, özel hukuk uygulamaları yönünden gerekçeli karar yazımına, uygulamada sıklıkla karşılaşılan davalara ve bu davalarda görülen uygulama sorunlarına ağırlık verilmelidir.
6. Meslek içi eğitimlerde, ceza hukuku uygulamaları yönünden insan hakları odaklı bir bakış açısının benimsenmesine hizmet edilmelidir. Gerekçeli karar yazımı ve uygulamada sık karşılaşılan suçlar ile bunlara dair sorunların ele alındığı programlar düzenlenmelidir.
7. Meslek içi eğitimlerin düzenlenmesi yönünden, Türkiye Adalet Akademisi bünyesinde ayrı bir eğitim merkezinin kurulması, tüm meslek içi eğitimlerin bu merkez aracılığıyla yürütülmesi değerlendirilebilir.
8. Yargı mensuplarının bölgelerdeki ve İstanbul ilindeki sayısı dikkate alındığında, meslek içi eğitimlerin düzenlenmesi bakımından Türkiye Adalet Akademisinin bir ayağını oluşturmak üzere İstanbul’da ayrı birim oluşturulabilir ve birimin teşkilat yapısı düzenlenebilir.
9. Meslek içi eğitimlerin göreve başlayan yargı mensuplarına yönelik olarak düzenlendiği dikkate alındığında, bu eğitimlerde teorik içeriğin sınırlı tutulması, uygulama sorunlarına ve içtihat değerlendirmelerine ağırlık verilmesi gerekmektedir.

10. Meslek içi eğitim konularının belirlenmesi bakımından öncesinde yargı mensupları ile anket yapılabilir ve bu hususta katılımcıların tercihlerine göre program yapılabilir.
11. Dosya inceleme, hukukî- teknik konu ayrımı, bilirkişi görevlendirmesi, hüküm kurma ve gerekçe yazma, iddianame düzenleme, tanık dinleme, delil toplama ve delillerin takdiri, sorgulama taktik ve teknikleri, mahkeme ve duruşma yönetimi, kalem yönetimi, tebligat gibi usûli konular ve ihtisas konuları ön planda tutulmalıdır.
12. Meslek içi eğitimlerde sadece hukukî konulara yönelik programlar değil, kişisel gelişime katkı sunabilecek etkileşimli beceri odaklı programlar da yapılması önerilmektedir. Böylece yargı mensuplarının sosyal, psikolojik ve metodolojik düzeyde birtakım becerilerinin geliştirilmesi sağlanabilir.
13. Meslek içi eğitimde mutlaka teknolojik araç ve metotlar kullanılmalıdır. Özellikle hâkim ve savcıların yaş aralığı itibariyle teknolojiye yatkınlıkları bir avantaj haline getirilmelidir. Dolayısıyla uzaktan eğitim, meslek içi eğitimin vazgeçilmez bir parçası olarak kabul edilerek eğitimler buna göre düzenlenmelidir.
14. Uzaktan eğitimlerde, katılımcıların eğitime iştirak etmeleri bakımından birtakım teknik sorunlar çıkması muhtemeldir. Bu tür durumlarda, öncesinde katılımcılara bilgilendirme yapılması, istifade edilmesi için rehber veya kılavuz gönderilmesi gerekir.
15. Uzaktan canlı derslerde bir sunum, görsel gibi bir materyalin kullanımı standart haline gelmelidir.
16. Uzaktan eğitimlerde yetişkin eğitimi prensiplerine uygun bir şekilde eğitimciler seçilmeli ve Akademinin uzaktan eğitim stratejileri doğrultusunda eğitim verilmelidir.
17. Canlı ders anlatımlarında katılımcılar kendilerine yöneltilen sorularla iletişim ve aktif katılım için teşvik edilmelidir.
18. Meslek içi eğitimlerin nitelikli ve etkin olabilmesinde, eğitimcilerin bilgisel yetkinliği ve tecrübesi önem arz etmektedir. Eğitimlerde, genellikle mesleki tecrübeye sahip uygulamacılar ile üst mahkeme mensuplarının olduğu görülmekle birlikte, gönüllülük esaslı üzerine eğitim süreçleri içerisinde yapılandırılacak olan özel bir "eğiticiler eğitimi" programı ve eğitim modülleri geliştirilebilir.
19. Meslek içi eğitimlerde, farklı tecrübelerin aktarılması amacıyla farklı eğitimcilerin yer alması hususu değerlendirilmelidir.
20. Eğitici tarafından ön hazırlık yaparak notların veya sunumların hazırlanmasının verimi artırdığı gözlemlenmektedir. Ancak derslerde notlara veya sunumlara fazlaca bağımlı kalınması veya bunlardan okumaların sık yapılması önerilmemektedir.
21. Eğitimlerin verimliliği açısından dersler daha interaktif şekilde işlenmelidir. Genel açıklamalar kısa tutularak münferit sorular üzerinden konu ele alınmalıdır.
22. Derslerin belirli bir plan içerisinde gerçekleştirilerek zaman yönetiminin sağlanması, bu konunun eğitici eğitiminde ele alınması gerekmektedir. Soru cevap için zaman ayrılmalı ve soru sorulması cesaretlendirilmelidir.
23. Dersin sonunda, eğitici tarafından dersin hedeflerine, içeriğine ve sonraki eğitim ve uygulamalarla ilişkisine uygun olacak şekilde bir kapanış yapılmalıdır. Eğitimin

- tamamlanmasının ardından eğitici ile iletişim noktasında yönlendirme yapılması önerilmektedir.
24. Eğitim dökümanlarının öncesinde katılımcı ile paylaşılması önem teşkil etmektedir. Eğitim sürecinde mümkünse gelen soru ve cevaplar ile güncellenerek ders materyallerinin eğitim sonrasında katılımcılara sunulması fayda sağlamaktadır.
 25. Uzaktan eğitimlerde video kayıtlarının alınması ve bu kayıtlara erişimin sağlanması önerilmektedir.
 26. Yargı mensuplarının sık karşılaştığı uyuşmazlıklara ve uygulama sorunlarına yer verilen rehber kitapların Türkiye Adalet Akademisi tarafından hazırlanması önerilmektedir.
 27. Meslek içi eğitimlerin etkin ve verimli şekilde düzenlenebilmesi, katılımcı sayısının makûliyeti ile doğrudan bağlantılıdır. Bu nedenle, eğitim sürecinin etkileşimli bir şekilde yürütülebilmesi için katılımcı sayısı yeniden gözden geçirilmelidir. Bu doğrultuda, her bir katılımcının sorularının değerlendirilebilmesi veya katkı verebilmesi amacına hizmet etmek üzere, en fazla 25 veya daha makûl sayıda katılımcıdan oluşan eğitim programları düzenlenmelidir.
 28. Meslek içi eğitimlerin yargı mensupları arasında hâkimler ve savcılar olarak ayırım yapılması gerekmektedir. Bunun yanında, kıdem, yetki ve göreve göre hâkimler ve savcılar arasında da ayırım yapılması önerilmektedir.
 29. Meslek içi eğitimlerin düzenlendiği tarihlerin, yargı mensuplarının işlerin aksaması gibi tereddüt yaşamalarına mahal vermeden düzenlenmesi önerilmektedir. Bu doğrultuda, yüz yüze eğitimlerde adli tatil zamanı; uzaktan eğitimlerde hafta sonları değerlendirilebilir.
 30. Derslerin verilmesinde insan haklarını merkeze alan bir bakış açısı tercih edilmelidir. Bu bağlamda, gerek maddi hukuk gerekse muhakeme hukukuyla ilgili konularda, ilgili olduğu ölçüde konunun Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile ilgili boyutu üzerinde durulmalıdır.
 31. İnsan haklarıyla ilgili temel bakış açısı, maddi hukukun ve muhakeme hukukunun bütününe sirayet etmelidir. Bu nedenle, insan haklarıyla ilgili meseleler işlenen konulardan bağımsız değil, o konunun bir parçası olarak ele alınmalıdır.
 32. Eğitime katılacak hâkim ve savcılarının önceden belirlenmesi hâlinde, duruşma erteleme vb. sorunların ortaya çıkması önlenecektir. Ayrıca eğitime katılan hâkim ve savcıya o günler için iş tevzinin durdurulması önerilmektedir.
 33. Uzaktan eğitim teknolojileri Akademinin yüz yüze eğitim dahil tüm eğitim faaliyetlerinin ayrılmaz bir parçası olmalıdır. Eğitimlerin tanımları, kapsamı, ders öncesi, ders içi ve ders sonrası materyal paylaşımları ile eğitim sonrası rapor hazırlama, deneyim paylaşımları gibi izleme etkinlikleri eğitim portalı üzerinden yürütülmelidir.

KAYNAKÇA

- Aksel, İsmail, Türk Adalet Yönetimi, Ankara 2009.
- Aktan, C. Can, "Aktif Eğitim (Öğrenci Merkezli Eğitim), <http://www.canaktan.org/egitim/egitim-metodoloji/aktif-egitim.htm>, s.e.t. 30.05.2023.
- Alangoya, Yavuz/Yıldırım, M. Kâmil/Deren Yıldırım, Nevhis, Medenî Usul Hukuku Esasları, İstanbul 2011.
- Arslan, Ramazan/Tanrıver, Süha, Yargı Örgütü Hukuku, Ankara 2001.
- Arslan, Ramazan/Yılmaz, Ejder/Taşpınar Ayvaz, Sema/Hanağası, Emel, Medenî Usûl Hukuku, 8. Baskı, Ankara 2022.
- Atalı, Murat/Ermenek, İbrahim/Erdoğan, Ersin Medenî Usûl Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2022.
- Atalı, Murat/Ermenek, İbrahim/Ünal Kaya, Hilal, Yargı Örgütü, Ankara 2022.
- Aykaç, Necdet, Öğretim ve Öğrenme Sürecinde Aktif Öğretim Yöntemleri, Ankara 2005.
- Budak, Ali Cem/Karaaslan, Varol, Medenî Usûl Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2022.
- Centel, Nur/Zafer, Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, 21. Baskı, İstanbul 2022.
- Çalışır, Kurtuluş Tayanç, Teoride ve Pratikte Yargı Bağımsızlığı, 2. Baskı, Ankara 2016.
- Çelik, Demirhan Burak, "Türkiye'de Yargının Verimliliği, Etkinliği ve Niteliği Üzerine Kimi Gözlemler", Finans Politik ve Ekonomik Yorumlar Dergisi, Y. 2015, C. 52, S. 610, s. 77-88.
- Ergüzeloğlu Kilim, Esra, Türkiye'de Adalet Yönetimi Bağımsız Yargının Sıkı Bağları, Ankara 2013.
- Fendoğlu, Hasan Tahsin, Yargının Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı, Ankara 2010.
- Görgün, L. Şanal/Börü, Levent/Toraman, Barış/Kodakoğlu, Mehmet, Medenî Usûl Hukuku, 11. Baskı, Ankara 2022.
- Koç, Evren/Konuralp, Cengiz Serhat, Yargı Örgütü, İstanbul 2021.
- Kohn, N. A. (2020). Teaching Law Online: A Guide for Faculty. J. Legal Educ., 70, 230.
- Köksal, Mehmet, Yargı Örgütü Hukuku Ders Kitabı, İstanbul 2018.
- Kuru, Baki, Hukuk Muhakemeleri Usûlü, C. I-VI, İstanbul 2001.
- Kuru, Baki/Aydın, Burak, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medenî Usûl Hukuku Ders Kitabı, 7. Baskı, Ankara 2022.
- Özbay, İbrahim/Aydemir, Fatih/Bölükbaşı, Özge/Kaya, Seyithan, Yargı Örgütü Hukuku, Ankara 2022.
- Özekes, Muhammet, "Üst Derece Mahkemeleri Kararlarında Gerekçe", İstinaf Mahkemelerinin Kurulmasından Sonra Yargıtay'ın Rolü Konferansı (Ankara/3-4 Mayıs 2007), Ankara 2007, s. 72-99.
- Özbek, Veli Özer, İnfaz Hukuku, 16. Baskı, Ankara 2023.

Özbek, Veli Özer/Doğan, Koray/Bacaksız, Pınar, Ceza Muhakemesi Hukuku, 15. Baskı, Ankara 2022.

Özgenç, İzzet/Şahin, Cumhuriyet, İnfaz Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2021.

Özkuş, Fatih, Anayasa Hukuku Kapsamında Türkiye’de Yargı Organının Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı, Ankara 2022.

Öztürk, Bahri/Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa Ruhan, Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2022.

Pekcanıtez Usûl - Medenî Usûl Hukuku (Editörler: Pekcanıtez, Hakan/Özekes, Muhammet/Akkan, Mine/Korkmaz, Hülya Taş), C. I-III, 15. Baskı, İstanbul 2017.

Pekcanıtez, Hakan/Atalay, Oğuz/Özekes, Muhammet, Medenî Usûl Hukuku, 10. Baskı, İstanbul, 2022.

Soyaslan, Doğan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 8. Baskı, Ankara 2020.

Sungurtekin Özkan, Meral/Aykutalp, Aslı, Yargı Örgütü Hukuku, Ankara 2022.

Şahin, Cumhuriyet/Göktürk, Neslihan, Ceza Muhakemesi Hukuku, 8. Baskı, Ankara 2020.

Tanrıver, Süha, Medenî Usûl Hukuku, C. I, 4. Baskı, Ankara 2021.

Tanrıver, Süha, Medenî Usûl Hukuku, C. II, 2. Baskı, Ankara 2022.

Thomas, Cheryl, Review of Judicial Training and Education in Other Jurisdictions, Report Prepared for The Judicial Studies Board, London 2006.

Yenisey, Feridun/Nuhoğlu, Ayşe, Ceza Muhakemesi Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2022.

Yavuz, Bülent, Kuruluş ve İşleyişi Açısından Türkiye’de Yargı Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı, Ankara 2012.

Yılmaz, Ejder, Adalet-“İnsana Yakışan Anlayış”, 2. Baskı, Ankara 2021.

Elektronik Kaynaklar

https://sgb.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/23122019162931YRS_TR.pdf, s.e.t. 30.04. 2023.

https://www.deutsche-richterakademie.de/icc/drade/nav/2fc/2fc060c6-20f5-0318e4576456350fd4c2&class=net.icteam.cms.utils.search.AttributeManager&class_uBasAttrDef=a001aaaa-aaaa-aaaa-eeee-000000000054.htm, s.e.t. 10.08.2022.

<https://www.deutsche-richterakademie.de/icc/drade/nav/c9c/binarywriterservlet?imgUid=38440273-0b94-4f71-724d-2aaa1d3b097f&uBasVariant=11111111-1111-1111-1111-111111111111111>, s.e.t. 10.08.2022.

<https://www.jku.at/oesterreichische-akademie-der-verwaltungsgerichtsbarkeit/>, s.e.t. 10.08.2022.

<https://www.bvwg.gv.at/presse/Richterakademie.html>, s.e.t. 10.08.2022.

https://www.jku.at/fileadmin/gruppen/326/Programm_2022_endg..pdf, s.e.t. 10.08.2022.

- <https://www.unilu.ch/weiterbildung/rf/cas-judikative-richterakademie/>, s.e.t. 10.08.2022.
- https://www.unilu.ch/fileadmin/fakultaeten/rf/institute/sra/dok/110614-schweizerischerichter_akademie_statuten.pdf, s.e.t. 10.08.2022.
- https://www.unilu.ch/fileadmin/fakultaeten/rf/institute/sra/dok/080604_studienordnung.pdf, s.e.t. 10.08.2022.
- https://www.unilu.ch/fileadmin/fakultaeten/rf/institute/sra/dok/201215_Programm_Modul_1_Studiengang_20_21_2022.pdf, s.e.t. 10.08.2022.
- https://www.unilu.ch/fileadmin/fakultaeten/rf/institute/sra/dok/210104_Richterakademie_Modul_2_Programm_2021.pdf, s.e.t. 10.08.2022.
- https://www.unilu.ch/fileadmin/fakultaeten/rf/institute/sra/dok/210210_Richterakademie_Modul_3_Programm_2021.pdf, s.e.t. 10.08.2022.
- https://www.unilu.ch/fileadmin/fakultaeten/rf/institute/sra/dok/211122_Programm_Modul_4_Online.pdf, s.e.t. 10.08.2022.
- https://www.unilu.ch/fileadmin/fakultaeten/rf/institute/sra/dok/211206_Definitives_Programm_Modul_5_Judikative_2021-2022.pdf, s.e.t. 10.08.2022.
- https://www.unilu.ch/fileadmin/fakultaeten/rf/institute/sra/dok/220905_Programm_Modul_6.pdf, s.e.t. 10.08.2022.
- <https://www.unilu.ch/fakultaeten/rf/institute/staatsanwaltsakademie-an-der-universitaetluzern/profil/>, s.e.t. 10.08.2022.
- <https://www.judiciary.uk/about-the-judiciary/training-support/judicial-college/judicial-college-strategy-2021-2025/>, s.e.t. 12.08.2022.
- <https://www.eajtn.com/member-states/spain/>, s.e.t. 14.08.2022.
- https://www.enm.justice.fr/sites/default/files/catalogues/2022/Catalogue_DI_EN_Web.pdf, s.e.t. 14.08.2022.
- <https://www.eajtn.com/member-states/spain/> s.e.t. 14.08.2022.
- <https://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Escuela-Judicial/Formacion-Continua/Formacion-centralizada/Plan-Estatal/Programa-de-actividades-del-Plan-Estatal/relacionados/Modelos-pedagogicos>, s.e.t. 14.08.2022.
- <https://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Escuela-Judicial/Formacion-Continua/Formacion-descentralizada/>, s.e.t. 14.08.2022.
- <https://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Escuela-Judicial/Formacion-Continua/Campus-Virtual-de-la-Escuela-Judicial/>, s.e.t. 14.08.2022.
- http://www.ejtn.eu/MRDDocuments/EJTN_JTM_Handbook_2016_EN.pdf, s.e.t. 25.05.2023.

